This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Dette er en digital utgave av en bok som i generasjoner har vært oppbevart i bibliotekshyller før den omhyggelig ble skannet av Google som del av et prosjekt for å gjøre verdens bøker tilgjengelige på nettet.

Den har levd så lenge at opphavretten er utløpt, og boken kan legges ut på offentlig domene. En offentlig domene-bok er en bok som aldri har vært underlagt opphavsrett eller hvis juridiske opphavrettigheter har utløpt. Det kan variere fra land til land om en bok finnes på det offentlige domenet. Offentlig domene-bøker er vår port til fortiden, med et vell av historie, kultur og kunnskap som ofte er vanskelig å finne fram til.

Merker, notater og andre anmerkninger i margen som finnes i det originale eksemplaret, vises også i denne filen - en påminnelse om bokens lange ferd fra utgiver til bibiliotek, og til den ender hos deg.

Retningslinjer for bruk

Google er stolt over å kunne digitalisere offentlig domene-materiale sammen med biblioteker, og gjøre det bredt tilgjengelig. Offentlig domene-bøker tilhører offentligheten, og vi er simpelthen deres "oppsynsmenn". Dette arbeidet er imidlertid kostbart, så for å kunne opprettholde denne tjenesten, har vi tatt noen forholdsregler for å hindre misbruk av kommersielle aktører, inkludert innføring av tekniske restriksjoner på automatiske søk.

Vi ber deg også om følgende:

- Bruk bare filene til ikke-kommersielle formål
  Google Book Search er designet for bruk av enkeltpersoner, og vi ber deg om å bruke disse filene til personlige, ikke-kommersielle formål.
- Ikke bruk automatiske søk
  Ikke send automatiske søk av noe slag til Googles system. Ta kontakt med oss hvis du driver forskning innen maskinoversettelse, optisk tegngjenkjenning eller andre områder der tilgang til store mengder tekst kan være nyttig. Vi er positive til bruk av offentlig domene-materiale til slike formål, og kan være til hjelp.
- Behold henvisning
  Google-"vannmerket" som du finner i hver fil, er viktig for å informere brukere om dette prosjektet og hjelpe dem med å finne også annet materiale via Google Book Search. Vennligst ikke fjern.
- Hold deg innenfor loven
  Uansett hvordan du bruker materialet, husk at du er ansvarlig for at du opptrer innenfor loven. Du kan ikke trekke den slutningen at vår vurdering av en bok som tilhørende det offentlige domene for brukere i USA, impliserer at boken også er offentlig tilgjengelig for brukere i andre land. Det varierer fra land til land om boken fremdeles er underlagt opphavrett, og vi kan ikke gi veiledning knyttet til om en bestemt anvendelse av en bestemt bok, er tillatt. Trekk derfor ikke den slutningen at en bok som dukker opp på Google Book Search kan brukes på hvilken som helst måte, hvor som helst i verden. Erstatningsansvaret ved brudd på opphavsrettigheter kan bli ganske stort.

Om Google Book Search

Googles mål er å organisere informasjonen i verden og gjøre den universelt tilgjengelig og utnyttbar. Google Book Search hjelper leserne med å oppdage verdens bøker samtidig som vi hjelper forfattere og utgivere med å nå frem til nytt publikum. Du kan søke gjennom hele teksten i denne boken på `http://books.google.com/`

WIDENER
HN SR5D R

LHELM KRAG

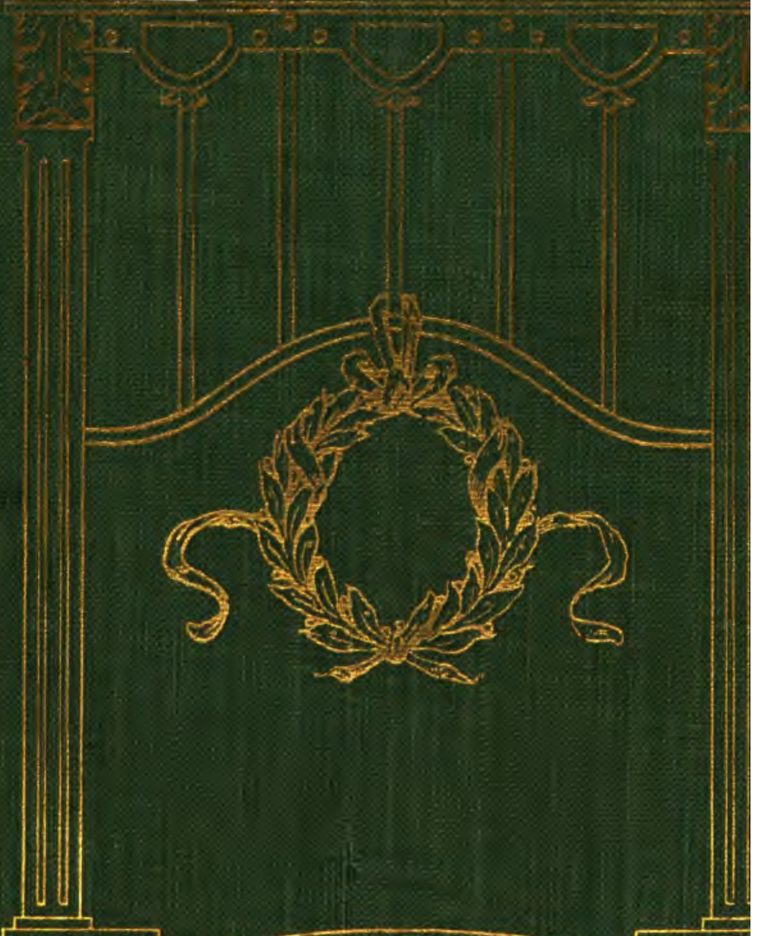

LILLE BODIL

Scan
709
35

Harvard College
Library

FROM THE FUND IN MEMORY OF
Henry Wadsworth Longfellow
BEQUEATHED BY HIS DAUGHTER
Alice M. Longfellow
MDCCCCXXIX

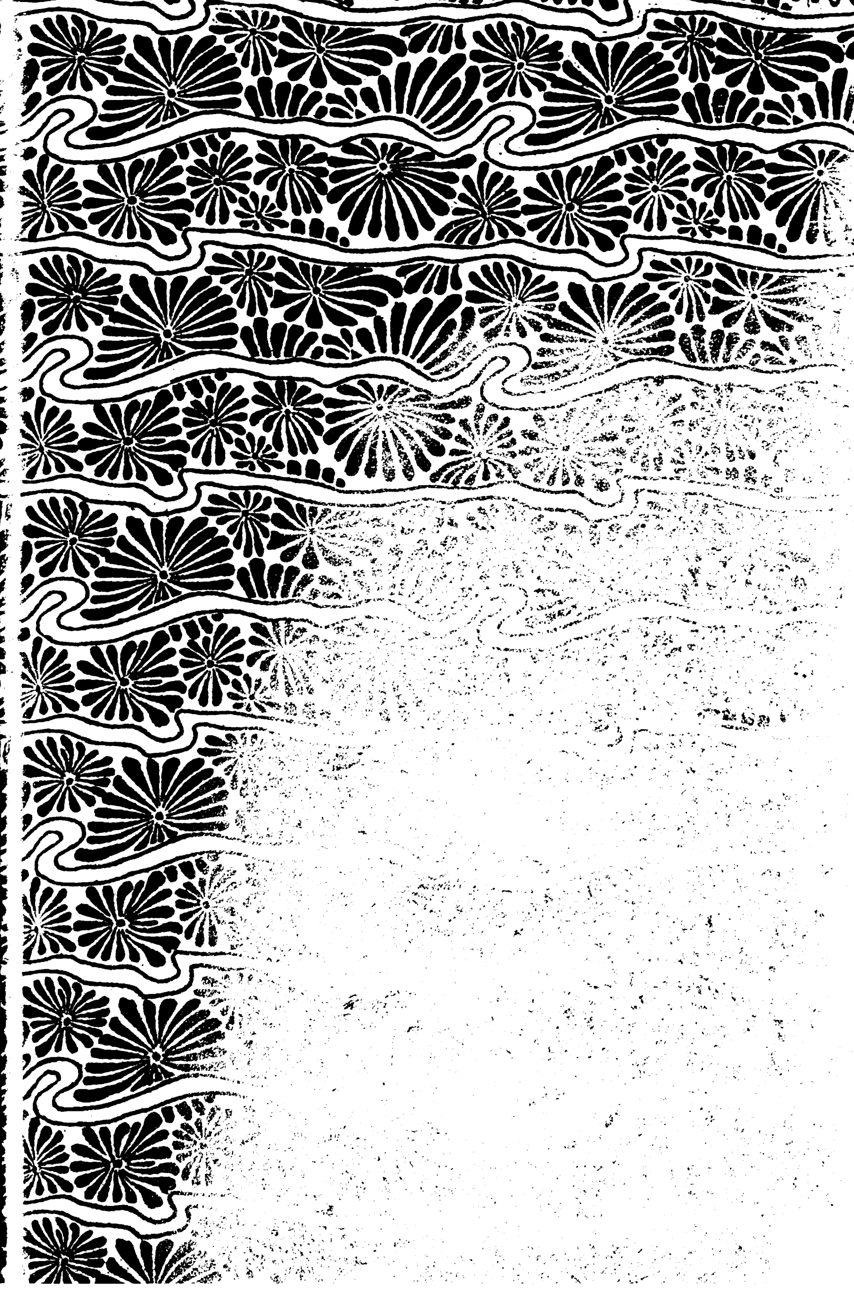

145/8

LILLE BODIL

VILHELM KRAG

LILLE BODIL

KRISTIANIA
FORLAGT AF H. ASCHEHOUG & CO. (W. NYGAARD)
1902

Scan 7709,35

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY
JUL 16 1958

AKTIE-BOGTRYKKERIET
(DET MALLINGSKE BOGTRYKKERI)

I.

Der kom tre unge Mænd ridende henover Skovstien. Hestene var nogle smaa raggede Bondegamper, der til Hverdags gik adstadige foran Ploug og Kjærre og derfor var yderst forundrede og forfærdede over pludselig at have faaet et langt Mandfolk paa Ryggen. De havde — især i Begyndelsen — været vanskelige at tumle; enten jog de afsted i vild Gallop, saa de arme Ryttere kun med Møie fik stagget dem, eller de dansede efter Siden og snøftede med høitloftet Hoved og flagrende Man. Men de tre unge Mænd var flinke Ryttere, og uagtet Hestene gjorde sit Yderste for at kaste dem af, og Rideveiene var meget primitive, havde de dog holdt sig tappert i Sadlen. Den prægtige Augustmorgen var saa kjølig, at den voldsomme Anstrengelse ikke trættede dem ud; og ofte hændte det, naar

de jog afsted gjennem Tykningen, at de fik et herligt Styrtebad af tusen iskolde Dugdraaber, der dryssede blinkende fra Birk og Rogn.

Efter en Times Forløb havde Hestene vænnet sig saavidt til den usædvanlige Byrde, at de gik roligere og manerligere uden denne nervøse Spænstighed i Kroppen, som ikke lod Rytteren være tryg for Overraskelser et eneste Øieblik.

Tilsidst gik de rigtig pent — den ene Hest efter den anden — med sænkede Hoveder og fredelig viftende Haler. — Tømmerne laa nu slapt henover deres Nakke, og Rytterne sad mageligt tilbage i Sadelen og strakte Benene velbehageligt i Stigbøilen. — De forsøgte at samtale, men da det viste sig at være for anstrengende, satte den forreste i med en klar og smuk Stemme og sang en munter tysk Jægervise, hvis Omkvæd de to andre istemte.

Det var tre vakre unge Mennesker. De klare, lyse Ansigter havde endnu noget af Barnealderens bløde, forundrede Uskyld, og Øinene havde let for at faa et Udtryk af mildt Sværmeri. De var Børn af sin Tid, som endnu gjenlød af Goethes Romantik og Oehlenschlägers Smægten, og hvis Længsel og Elskovssorg fandt Forløsning i Fridtjof og

Ingeborgs sødt vemodige Sange. — Hin Tid, da man kunde kalde et ungt Menneske for en Yngling, uden at der kom en Krusning af Ironi i ens Stemme. Tvertimod! da netop Ordet Yngling betegnede alt, hvad der var slankt og blankøiet, begeistret og elskovsfuldt. —

— Den første Rytter stansede pludselig i sin Vise og holdt sin Hest an. «Hør, ved I hvad?» sagde han til de to andre, hvis Heste ogsaa stansede og løftede forundret paa Hovederne.

«Nu, hvad er paafærde, Moritz?»

Moritz lagde Haanden paa sin sirlige, blaarudede Vest, sænkede Hovedet og sagde med forloren Patos:

«O, Længsel efter Middags Glæder stille!
Naar Dugen bredes over Blommer smaa
i skygget Ly, ved Bredden af en Kilde.»

De to andre lo meget af dette Vers, og den ene sagde, at han mindst havde troet, det var en Bjørn, Moritz havde faaet Øie paa, da han holdt sin Hest an og vendte sit høitideligste Ansigt mod dem.

Moritz havde taget sin Hat af og strøg sine gule Lokker med et stort, prikket Silkelommetørklæde. Han var i det hele taget lidt lapset, den unge Moritz, selv paa denne Fjeldtur var han overmaade sirlig antrukken — ligefra det overnaturlig store Halstørklæde med Guldnaalen stukket ind paa skraa og til de stramme Bukser, der forsvandt i nogle lave og yderst kokette Ridestøvler.

«Hist mellem Løvet titter Aaløb frem,
der vil vi leire os i Middagsstunden
og tage Tantes Mad af Randslens Gjem'.»

Atter var det Moritz, som improviserede, — han var uforlignelig i saa Maade; det saa slet ikke ud til at volde ham Bryderi; Versene faldt ham letvindt i Munden, — og han sagde dem frem lidt lapset ligegyldigt med en svag Læspen, der endyderligere fremhævede, hvor naturligt det faldt ham at tale Guders Tungemaal. Da han nu havde imponeret sine Venner for anden Gang, satte han sin Hat paa Hovedet og sukkede lidt, som om det var rent i Distraktion han var kommen til at tale rhytmisk. Han svang sig af Hesten, stak sin Ridepisk ned i Støvleskaftet og førte Hesten hen til et Træ.

«Nu fordeler vi Arbeidet. Du, Ditlev, tager Randslerne og bærer dem forsigtig ned til Bækken, du, Hans, steller Hestene, giver

dem Havresække paa og bringer derefter Ved ned til Leirpladsen. Imidlertid gaar jeg ned for at finde et smukt Hvilested; det er saa vigtigt, at jeg ikke tør betro det til nogen anden end mig selv.» Og med en naadig Haandbevægelse — adieu, mine Herrer! — vendte han sig om og gik ned imod Bækken — smaaplystrende og sorgløs.

Ditlev og Hans sad endnu paa sine Heste; Ditlev saa paa Hans, og Hans saa paa Ditlev; de smilte og rystede paa Hovedet: slig var nu engang Moritz, men der var ingen, som kunde blive vred paa ham, dertil var han for munter og morsom.

Verner Ditlev Pram — eller «von» Pram, som han kaldte sig efter talrige militære Forfædre — var etpar Aar ældre end sine Tyveaarsvenner. Han var Løitnant og gik paa Høiskolen, medens hans Ven Hans Torstenson Brager netop for 14 Dage siden havde faaet sine Officersdistinctioner. Skjønt disse to unge Løitnanter var vigtige nok, naar de traf almindelige Dødelige, lod de sig ganske kommandere af Moritz Schamvogel, den unge, lapsede Student. Siden de havde været ganske smaa, havde denne gullokkede Kavaler taget Ledelsen. At han havde været den første paa alle

Baller og i alle Selskaber, — det kunde komme af, at han var eneste Søn af Consul Schamvogel paa Solberg. Men at han havde kunnet svinge sig op til at blive Høvding, naar Gutterne legte Krig ude paa Skougerøen, eller Admiral, naar de legte Orlogs — det var mindre let forklarligt. At han — den lille, tynde Moritz, som hver og en kunde vingle overende med venstre Haand alene, at han skulde kommandere over store Gutter, som gik til Komfirmation og allerede kunde tygge Skraa; — ja, det var sandelig mærkværdigt. Eller var der kanske noget i Guttens Væsen, som gjorde det til en Selvfølge, at han altid var den første? Det faldt ialfald ingen anden ind andet, end at saa skulde være, og selv de sterkeste Skraatyggere tog imod Irettesættelser og Straf af den lille, blege Spirrevip!

De to unge Løitnanter gik taalmodigt til sit Arbeide. Ditlev spændte Remmene op og læssede de tre indholdsrige Randsler paa sin Ryg; da han endelig havde faaet dem til at ligge, som de skulde, kjendte han, at det egentlig var en temmelig tung Bør at traske afsted med saadan paa én Gang, og havde han været lidt mageligere anlagt, vilde han sikkert have kastet den ene af og ladet den blive liggende til siden. Men man kjendte ikke Ditlev Pram, hvis man troede, han gav sig over for saa lidet. Havde han først taget en Bør paa Ryggen, saa skulde den frem, om den var aldrig saa stor, og ingen skulde ane, at den var altfor tung for hans Kræfter. — Slig var han i smaat som i stort, og afsted krabbed han, den spræke Løitnant, over Rabber og Rødder midt i Middagssolen, som nu var bleven hed nok, selv om man ikke bar paa tre Nisteskræpper af en forhistorisk Størrelse og Form. Sveden sprat frem paa hans smale, høie Pande og dryppede nedover hans bratte, myndige Næse, der stod saa trodsig i det ellers saa hjertensgode Ansigt. — En Gang stansede han og pustede ud; — lige ved Siden af sig saa han en indbydende, kjølig og skyggefuld Græstue, — det var bare at lade sig synke ned i det bløde og svale Græs. Men nei —! «Moritz!» raabte han. «Moritz, hvor er du?» Og langt nede fra svarede Moritz: «Her ligger jeg — ah! her er himmelsk! Kommer du ikke snart, dit dovne Pakæsel?»

Og Ditlev stampede afsted, forbi den fristende Græstue, over Stok og Sten, saa det værkede i alle Lemmer. — Endelig fik han Øie paa Moritz — han laa helt nede ved

Bækken, under en stor Birk. Han havde trukket Støvler og Strømper af og badede sine Fødder i Bækken.

«Hvor bliver du af?» raabte han og vendte Hovedet mod Ditlev. «Naa, du maa saamæn have taget det med Ro.»

Trætheden dirrede gjennem hele Ditlevs Legeme; men nei, han gav sig ikke endnu. «Vil du virkelig, at vi skal slaa os ned her?» spurgte han, — det var saavidt han havde Stemme igjen. «Jeg synes, vi skulde gaa et andet steds hen, hvor der var bekvemmere at faa gjort op Ild.»

«Gaa, hvor du vil!» læspede Moritz. «Her vil nu jeg spise min Middag.» — Og endelig bøiede Pakæslet sig ned og læssede forsigtig af sig de dyrebare Randsler. — Uden at give sig Tid til at hvile ud efter Anstrengelsen begyndte han straks at pakke ud de gode Sager, Tante Malle havde forsynet dem med.

Tante Malle var en Presteenke, som sad paa sit lille Enkesæde og havde det knapt nok til Hverdags; men naar der kom nogen af Familien forbi, da viste det sig, at hendes Kjælder og hendes Stabbur rummede de vidunderligste Sager, og ligesaa karrig hun var mod sig selv, ligesaa opulent vidste hun at udstyre sine

unge Slægtninge med «Fjeldniste», naar de skulde den to Dages Tur over Heien fra Tantes Gaard «Rolighed» hjem til Christiansværn. Og naar man saa Tante Malle pakke ned fine, sødsaltede Skinker, lækre Faarelaar, kogte Kyllinger, Puddinger, Kager, foruden en hel Mængde forskjellig formede Flasker, da skulde man hellere tro, at den blide Dame udrustede en Opdagelsesexpedition, end at hun gav nogle unge Slægtninge Niste med. Det viste sig da ogsaa, at selv om der var noksaa mange unge og sultne Mennesker med paa Fjeldturene, blev der dog altid saameget igjen, at flere Familier i lange Tider kunde nyde godt af «Tante Malles Niste», som derfor ogsaa havde opnaaet historisk Berømmelse i hele Christiansværn. Og dog var Tante Malle slet ikke Tante af noget Menneske i den hele Stad; ganske vist var hun Kusine af Provsten Brager; men forøvrigt var det vist ingen, som det faldt ind at spørge om hendes Adkomst til at være Tante Malle. Thi det havde hun været, saalænge man kunde huske, og der vilde hverken være Jul eller Fastelavn eller Sanktehans, hvis ikke hun kom kjørende — langsomt og forsigtigt — i sin Karosse, — eller i sin Sluffe, — med de to astmatiske Hopper og den løierlige Tjener Orginius paa Bukken. —

Saa hun var isandhed en Tante af Rang, og da Ditlev skulde til at pakke op af de uhyre Skræpper, væltede der ud Pakke paa Pakke, saa han endog tilsidst bad Moritz hjælpe sig lidt med at holde Orden. Men Moritz bare fløitede og pladskede i Vandet med begge Fødder, og lidt efter maatte endog Ditlev fare rundt i Randslerne for at finde et Haandklæde; nu skulde den unge Hr. Moritz tørre sig. Da holdt Ditlev paa at blive vred, men han blev det ikke; han bragte Moritz Haandklædet og brummede bare noget uforstaaeligt i sit spirende Skjæg.

Efterat Moritz havde tørret sig omhyggelig og trukket Strømper og Støvler paa, gik han paa Inspektionsreise, som han kaldte det. Thi ingen af de to andre kunde naturligvis finde «Kaffeskorsten»; men naar dette vigtige Arbeide var gjort, og Moritz havde fundet to Stene, imellem hvilke der kunde stilles en Kaffekjedel, var ogsaa hans Hverv fuldendt. Han kastede sig udmattet i Græsset og rokkede sig ikke siden af Pletten.

Snart kom Hans Brager stampende som en Okse gjennem Skoven; han havde en Vedbør paa Ryggen, og denne Vedbør var altid saa stor, at man med den havde kunnet bringe etpar tusen Kaffekjedler til at koge over. Saa kogte Hans, og Ditlev bredte Dug paa Græsset og satte Mad frem paa Dugen. Og Moritz kriticerede.

Naar Maden var spist og Piberne tændte, lagde de sig alle tre hen i den bedste Skygge for at drømme. Men de drømte nok hver paa sin Maade; Moritz deklamerede Vers, helst svenske, — Ditlev sekunderede, saa godt han kunde, med Hakon Jarl, men Hans Brager laa ganske stille og sagde ikke et Ord. Han laa med lukkede Øine — Øienlaagene var usædvanlig store, og naar han laa slig, blev hans Ansigt ganske forandret, saa alvorligt og stivt i alle Træk.

Naar Moritz havde deklameret sig træt for en Stund, begyndte han og Ditlev at tale om forskjellige høitidelige Materier, og det endte sædvanligvis med Kvinden. Ogsaa her var Moritz den overlegne; tiltrods for sin unge Alder var han nemlig forlovet; han havde været forlovet allerede paa Skolen, og denne pudsige Forlovelse var virkelig bleven taget ganske alvorligt af alle og enhver. Thi at Moritz Schamvogel og Bodil Rønnow skulde

have hinanden, det var da noget enhver kunde tænke sig.

Naar Ditlev talte om Kvinderne, da var det med en Tilbedelse og et Sværmeri, som blev for sterk selv for Moritz. Men naar Moritz holdt igjen, naar han vovede at paastaa, at Herregud! Kvinden var dog Menneske ligesom vi, kanske af et finere Stof, men dog tilsidst kun Menneske, — da blev Ditlev umaadelig veltalende, da sprang han op, harm og hed: Hvordan kunde Moritz tale saa, han som havde opnaaet den største Lykke, en Mand kan opnaa? Han, som havde kaaret en Brud for Gud og Mennesker, han, som havde vundet en ung Jomfrus hulde Kjærlighed. Han skulde skamme sig og erindre, at dette var Utaknemmelighed mod en blid Skjæbne, og at selv den blideste Skjæbne kunde vendes om ved en saadan skjændig Utaknemmelighed.

Moritz laa og morede sig over sin Vens Iver; han smilte med sit trygge Smil og stirrede op mod Himlens Blaa mellem de halvtlukkede Øienlaag; — Øienhaarene dirrede svagt ved det sterke Himmellys. Men pludselig var Hans Brager vaagnet op — han sad opreist — han var fnysende Alvor.

«Ved du, hvem du minder mig om nu?» sagde han med lav Stemme, mens Fingrene grov sig som Klør ned i Mosen. Moritz vendte sig forundret mod ham; Hans Brager pleiede virkelig aldrig at deltage i nogen Diskussion; han sad bare og lyttede; — men se, hvordan den gode Hans nu saa ud —? Det var dog en svare Vrede, der nu lyste ud af hans Blik.

«Haha — begynder du ogsaa nu, Hans? Vil du ogsaa tale med om Kvinden? Det kan man kalde dristigt. Nei, oprigtigt talt» — gabede Moritz og lagde sig ned igjen. Han morede sig kongeligt ved at ærte disse to naive Mennesker. «Oprigtig talt er jo Kvinden kun et smukt og fint Legetøi, der er skabt til vor Underholdning og Forlystelse. Saa er det nu engang, men det forstaar jo ikke I to jer paa.» Og Moritz gabede igjen for rigtig at irritere de to Kamphaner.

«Men Bodil da —! Er ogsaa hun — Ved du rigtig, hvad du siger, Menneske?» skreg Ditlev ganske ude af sig selv.

— «Bodil — tja Bodil —» Moritz trak lidt paa Skulderen. — «Bodil er naturligvis ikke andet end alle andre.» —

«Ved du, hvem du minder mig om?» — hvæsede det ud af Hans Brager igjen. Han reiste sig olmt og langsomt; han var ganske bleg — Hovedet sænket — han saa ud som en Stud, der skal til at stange. «Du minder mig om min egen ulykkelige Onkel Frantz.» —

Der blev ganske stille. Moritz fór op — Smilet veg fra hans Ansigt. Blikket blev staalkoldt og fremmed og Munden smal som en Streg. Der kom en egen slank Spænstighed over hans vrede Skikkelse, der var ganske forskjellig fra Hans Bragers tunge, mørkblodige Lidenskab.

Ogsaa Ditlev havde reist sig. — «Nei, nei,» hviskede han forfærdet. «Det maa du ikke sige. Det var stygt, Hans. Det mener du ikke.»

Moritz's smale Læber aabnede sig, Ordene smaldt korte som Svøbeslag. «Onkel Frantz! Jeg minder dig om din kjære Onkel Frantz. — Den Kvindejæger — den usle Forfører, som har ødet sin Ungdom i alskens usle Udskeielser! Sandelig, du maa kjende mig nøie, Hans — og du maa have et skarpt Blik paa Menneskene.»

«Naar du taler om din Kjæreste,» svarede Hans Brager med tyk Stemme, der holdt paa at kvæles af Sindsbevægelse, «da minder du mig ene og alene om Onkel Frantz.

Ja, du er værre end ham. Du er tifold værre end ham, du, som kalder den unge Jomfru, der har skjænket dig sin Tro, for et Legetøi, som kun er skabt til din Forlystelse.»

Ditlev gik hen til Hans Brager og lagde sin Haand paa hans Arm. «Det var jo bare Spøg — forstod du ikke det?»

«Man spøger ikke med sligt;» Ditlevs Arm blev puffet bort. «Du skal bede Bodil om Forladelse i dit Hjerte, Moritz. Først da tager jeg mine Ord tilbage. Først da beder jeg dig om Forladelse.»

Der var ingen, som svarede paa dette. Og i den lille underlige Pause, som nu opstod, forandredes Moritz ganske. Han faldt fuldstændig ud af sin Helteposition, og en sterk Rødme gled opover hans Kinder.

Saa gik Hans hen til ham og rakte ham sin Haand. Og Moritz tog imod den og trykkede den i Taushed.

II.

Christiansværn var anlagt henved Slutningen af det 18de Aarhundrede og var blevet opkaldt efter den arme Christian VII. Den bestod af Byen og Fæstningen og af disse to var absolut Fæstningen den vigtigste Del Den laa paa en liden Ø, som ganske spærrede de to Indløb til Havnen — et stort og dybt Vandbassin, der kunde rumme en hel liden Flaade af Krigsskibe. I gammel Tid havde denne Ø baaret det noget civile Navn Kalvø, medens Sletten indenfor, hvor Byen nu laa, hed Grisehauene; men efterat Kalvøen var blevet ophøiet til Fæstning og Grisehauene til Garnisonsby, blev de gamle Betegnelser afløste af det mere noble «Christiansværn, Staden og Citadellet». — Ja, Byen fik endog sit eget Vaaben, et Vildsvin med Krone paa Hovedet og den gamle, norske Løve-Øxe i sine Klover; naar man brød sit Hoved længe for at ud-

grunde, hvorfra Vildsvinet skrev sig, kom man tilsidst til det Resultat, at det maatte være en Erindring om Byens tidligere Navn, Grisehauene; — nu var rigtignok den plebeiiske Gris blevet et heraldisk Vildsvin; men deri laa der jo ogsaa en fin Symbolik.

Selvfølgelig var Christiansværn fra først af ganske uindtagelig; der var Batteriet Gyldenløve paa nordre Pynt og Batteriet Müffelmann paa søndre Pynt og endelig Hovedbatteriet midt paa Øen, som til og med bar det stolte Navn Schreckenthurm. Inde paa Land stod der endel solide Blokhuse, der skulde understøtte Fæstningsværkerne paa Øen, og Christiansværns første norsk-dansk-tyske Officerer svor sig mangen Gang overmaade dybt didind, hvor der er meget hedt, paa, at de kunde bare komme, Svensken og Spansken og Tryntyrken — Deyvel hole! — de skulde Pulver ruchen und Blei schmacken» — og saa videre.

Men saa kom Engelskmanden engang uforvarende paa Morgenkvisten og forstyrrede gamle Müffelmann, som han sad i bare Skjorten ved sit Kortenspil og Punsch. Müffelmann maatte echappere slig, som han der sad — og lade sig ro over til Land, hvor han bandede og tordnede overmaade.

Nu havde heldigvis Engelskmanden klein Tid og god Bør, og desuden var det jo Nattens Tider; — der var meget at gjøre andetsteds — og de havde havt en herlig Plaisir med at skræmme de drukne Plattyskere ud af sine Huler. Det var alene en ung Løitnant — en Hr. von Pram —, som satte sig til Modværge for Alvor og sloges som en hel Djævel, — men tilsidst jog man ham en Kugle gjennem Armen og tog ham tilfange. Da det var gjort, reiste man sin Vei. —

Gamle Müffelmann fik Snue efter hin Nat og maatte ligge og bande og drikke i sin Seng, — men sidenefter lød det lige godt, at Christiansværn var — Deyvel hole! — ganske uindtagelig og gid de kom igjen, de Belials Angelsachsere, saa skulde de — og saa videre.

Men det gik nu galt med gamle Müffelmann alligevel; thi tiltrods for alt hans Rabalder blev det ham betydet, at han burde skyndsomt fortrække, hvorefter han ogsaa trak sig fnysende tilbage paa sin Landeiendom lidt ovenfor Byen, hvor han bandede og drak sig ærlig og redelig ihjel. Han var en brav Karl, som ikke hykkelsk satte sit Bæger under en Skjæppe, og havde han været paaklædt hin Nat, Engelskmanden kom, vilde han sikkert faldt med Ære, men, som han selv altid sagde: «Wer de Deyvel kann een Held in baaren Hemde seyn?»

Men den unge, tapre Løitnant kom siden tilbage fra sit Fangenskab med en stiv Arm og en engelsk Kone og avancerede hurtigt, saa han nu sad som Øverstkommanderende over hele Fæstningen.

Det siger sig selv, at denne Garnisonsby med alle sine Officerer trak civile Embedsfolk til. Der var god Anledning til at faa Kortparti dannet, og der var godt Haab for de unge Døtre, som kunde have daarlige Udsigter nok til at træffe et skikkeligt Mandfolk, saalænge de boede oppe i Fjeldbygden. Desuden var det saa behageligt at sidde sammen i en endrægtig Klump lutter Embedsfolk. Var der en, som fik for megen og for sterk Punsch ved Kortbordet, fandtes der altid Vennehænder, som bragte ham hjem, uden at der blev nogen Skandale, og selv om der var en eller anden, som en overlystig Aften begik Ting, der ikke sømmede sig en kongelig Embedsmand, blev der ikke stort derudaf. Kliken lukkede sig tæt omkring Synderen med al sin kongelige Authoritet; Kameraterne lo og kneb Øiet sammen, næste Gang de traf ham; Damerne

fandt det ogsaa i sin Orden, og den menige Mand hviskede i sin Vraa; men han mukkede aldrig; og hvorfor skulde han ogsaa det? I hans Hjerte boede slet ingen Forargelse, kun en kleinmodig Misundelse mod disse Standspersoner, der tidt og ofte kunde tage sig en Rus i sød Punsch, medens de selv knapt kunde tillade sig at glemme sine Sorger i den usleste Finkel.

Der var Provst og Fut, Skriver og Doktor, Prokurator og Lensmand, og dertilmed var der Consul Schamvogel paa Solberg, og han var isandhed ikke den ringeste; der var ikke en eneste Rangsperson i Christiansværn med nogen Følelse af Repræsentationsforpligtelse, som ikke havde en hel Del Papirer liggende i Consulens hemmelige Skuffe. Denne hemmelige Skuffe kaldte Consulen sit «Archiv for curiøse Papirer», og det skal siges til hans Ros, at han saa sjelden som muligt mindede de Herrer om de ubehagelige Tal, der stod skrevet paa dem.

Desuden havde Consul Schamvogel Officersblod i sig; han var jo Søn af gamle Schamvogel paa Fæstningen, der havde været Kaptein i sin Tid — ellers vidste ingen videre om ham; men Sønnen havde været saa heldig at blive gift med en gammel, bundrig Kvinde, som der aldrig taltes om, og som ogsaa var saa hensynsfuld at dø strax efter Bryllupet, hvorpaa den lykkelige Hr. Schamvogel øieblikkelig giftede sig med sin Ungdoms Elskov, Frøken Constance Müffelmann, Generalens Datter og den skjønneste Kvinde, som nogensinde har levet, hvis man ellers kan tro, hvad der fortælles.

Det siger sig selv, at Moritz Schamvogel og Frøken Constance blev saa lykkelige, som Mennesker overhovedet kan blive her i Verden. De kjøbte Solberg, forhen en adelig Sædegaard, som imidlertid var meget forfalden, da Schamvogel fik den. Men han pudsede den op, indrettede store, smukke Sale, plantede Have og Park og teede sig komplet som en Herremand, alt for sin salig Kones Penge. Og da saa Fru Constance fik en yndig Engel af en Søn, som blev kaldt Moritz Müffelmann Schamvogel — da havde Lykken ingen Grændse; Fest fulgte paa Fest, og «det curiøse Archiv» blev mere og mere indholdsrigt.

Saa var det Sorenskriver Rønnow med sin evindelige Snustobaksdaase, som alle vidste, var en Present fra Carl Johan. Og var der nogen, som ikke vidste det, blev Sorenskriveren meget lykkelig; thi da fik han Anledning til at fortælle, hvordan det gik til. —

Sorenskriver Rønnow fortalte meget omstændelig og meget langsomt, og dog var Historien kort og godt denne, at Hans Majestæt en Gang havde overnattet i Sorenskriverens Hus den Gang, han endnu var ansat paa Konsvingerkanten. Kongen kom fra Sverige med stort Følge — der blev Uveir — det vilde være ubehageligt for ham at fortsætte — kort og godt, Kongen og Følget tog ind til Rønnow, spiste hans Mad og sov i hans Seng, og en Tid efter fik Rønnow Snustobaksdaasen. Aldrig var der timedes ham større Lykke i Livet, og han havde dog været en lykkelig Mand, efter hvad Folk sagde. Han var flink i sin Gjerning — fik gjort sine Ting tiltrods for sin umaadelige, omstændelige Langsomhed, avancerede hurtig, — traf altid Venner, som var villige til at høre om Snustobaksdaasen to og tredive Gange med usvækket Interesse (det tog godt halvanden Time hver Gang), var maadeholden og sober i al sin Færd, korrekt fra sin blanke Isse til sin blanke Støvle og havde til syvende og sidst en Kone, som var adskillig usædvanligere end ham.

Hvordan den adstadige Peder Martin Rønnow i sin Ungdom havde kunnet gaa hen og forelske sig i Elna Cold, var det eneste ube-

gribelige i denne ellers saa letfattelige Mands Liv. Ikke for det — Elna Cold var saamæn god nok; men det var jo dette med hendes Moder! Dengang da Oberst Cold gik hen og giftede sig med en Circusdame, var det en Skandale af allerførste Rang, og det syntes, at det udelukkende var af den Grund, Obersten maatte gaa ud af Armeen. Det skal være ganske paalideligt, at selv gamle Müffelmann skal have raset ved denne Leilighed, og han var dog en Kavaler, som var meget forstaaelsesfuld i saa Maade. «Mit so was amüsirt man sich; aber heyrathen? das ist — de Deyvel hole! — eine Scandale für die ganze Armee!»

Men Oberst Cold var forelsket, giftede sig og gik ud af Armeen, og da Circusdamen nogle Aar efter bedrog ham, skjød han sig resolut en Kugle for Panden.

Og med dette Pars eneste Barn havde Peder Martin Rønnow giftet sig! Det var næsten ufatteligt; men det, som forklarer det ufattelige, var Fru Rønnow selv. Aldrig skulde man have seet et ydmygere Væsen; hun havde to Øine, der bad om Tilgivelse for Alverdens Synder. Og hendes spinkle Skikkelse, hendes let dirrende Stemme, hele hendes Væsen

— alt, hvad der var Elna Rønnow, var en eneste stor Tilbedelse af Peder Martin, som havde nedværdiget sig saa dybt som til at tage en saadan en som hende. Og det siger sig selv, at Peder Martin befandt sig saare vel med slig en Glorie om Hovedet. Den skjænkede hans Sjæl den Harmoni og Tilfredshed, som var ham saare behagelig. Og netop dette — lidt — saa at sige — ukorrekte Skridt i Ungdommen fremhævede hans nuværende Korrekthed end yderligere og lod enhver ane, at der bag hans glatstrøgne Ydre og bag hans Tobaksdaase-Fryd bankede et varmt Hjerte.

Blandt disse verdslige Mennesker stod i mange Aar Provsten Brager — nidkjær som en af de gamle Prælater, og dog mild som den, der har seet megen Sorg. De Par Draaber Rationalisme, han havde indsuget med Modermelken, havde hos ham forvandlet sig til en ustanselig Oplysningsiver, en sværmerisk Kjærlighed til de smaa og de fattige, som ingen Skuffelse kunde kjølne, og ingen Raahed kunde bøie. Jo større Modstand, han mødte, des høiere glødede hans Nidkjærhed, og han sammenlignede sig ofte med en Arbeider, der murede Guds Hus med Sværd ved Lænd.

Men i sit Hus havde han altid været som den Almægtige selv. Alle vidste, at brød først en Storm løs, vilde Jorden forgaa. Hans Hustru og hans Børn listede sig derfor omkring ham som om selve Lynsvingeren; — vel elskede de ham høit, men de frygtede ham end mere, og naar Lynsvingeren en og anden Gang betraadte Jorden og længtede efter at være et Menneske blandt Mennesker, længtede efter Børns aabenhjertede Kjærlighed og en Hustrus muntre Venskab, da blev der tyst i Stuen; — skrækslagne lo Menneskene, naar Lynsvingeren spøgte, og skjælvende lagde de sine Hænder i den Haand, Guden længselsfuldt strakte dem imøde. — Men der han saa dette, at han kun høstede Stumhed og stirrende Øine, hvor han saaede af sit gode Hjerte, — se! da græmmede Guden sig saare og vendte tilbage til sine Skyer og undrede sig over Menneskene. Og han fandt sin Fred igjen i Bønnen og i Arbeidet for dem, der er fattige og fortrykte, og dem gav han al den Kjærlighed, han troede, de andre ikke havde Brug for.

Slig havde Livet været i mange Aar, men saa en Jul faldt der en svær Sygdom over Provsten; det var bare saavidt, han stod det over. Og selv da han var udenfor al Fare, vilde dog ikke Sygdommen slippe Taget, og fra den Tid af var Provsten Brager en brudt Mand, der trængte Pleie og Kjærlighed som et lidet Barn. Men underlig nok! Netop denne Ulykke, der fjernede den før saa glødende Mand fra det Arbeide, der havde fyldt hans Liv, netop denne Ulykke bragte ham tæt ind til dem, som han forhen havde været fjern. Al den Kjærlighed, som Lynsvingeren havde skræmt bort ved sin Barskhed, den østes nu udover den syge, gamle Mand, der tog imod al denne Godhed i den inderligste, forundrede Taknemmelighed. — Saadan gik det til, at det netop var Sygdommen og Sorgen, der bragte Lykken tilhuse i Provsten Bragers Hjem. — —

— Stille gled Aarene hen over Christiansværn; — stille levede Menneskene sit Liv, med de smaa Sorger og smaa Glæder, — lidt løierlige, lidt lykkelige og lidt taabelige. — Dagene sneg sig forbi dem, og sjelden hændte noget, der greb ind i Ensformigheden; — — indtil de maaske engang kom til den store Dag, som skulde vise, hvem de egentlig var bagenom Hverdagens lille løierlige Sorg og Glæde.

III.

Man kan nu sige om hine Tiders Mennesker, hvad man vil; en Ting havde de forud for os: en Evne og en Lyst til at gjøre enkelte af Livets Stunder festlige og glade, saa at de siden stod og skinnede i Erindringen som Minder, blanke af Uskyld og Sorgløshed. Især var det, naar «de Unge» kom hjem, — og de Unge kom altid hjem i Flok og Følge. Da stod der en Duft af renskurede Gulve, nyophængte Gardiner og deilig Mad ud fra de gode Hjem, der til Hverdags laa saa bortgjemte — i dybe Haver med Buxbomhækker og Jasminlysthuse. Mødrene fløi omkring i de sidste Forberedelsers uopsættelige Travlhed, Fædrene trak i sin Søndagspuds og skiftede Vest og Halsbind, og naar Tiden nærmede sig, stod de ved Grinden og ventede og snakkede til sin Gjenbo, som stod og ventede ved sin Havegrind. Ja, det hændte ogsaa, at de foretrak at gaa over Gaden og sætte sig i Gjenboens Lysthus og smøge sin Merskumspibe der; da gik de sidste, langsommelige Timer des hurtigere.

Og de unge Piger pyntede sig ogsaa; de klædte lig i lyse, smaablomstrede Kjoler med lange, flagrende Baand, de ordnede sine blanke Krøller, som faldt saa yndefuldt ned om Ørene, og slog et blegblaat Sjal stramt om den bare Hals. Ofte har de banket, de attenaars Pigehjerter — banket i frydefuld Forventning; kanske der var en, den unge Dame især pyntede sig for, kanske det var for hans Skyld, hun stak den Rosenknop ind ved Barmen, idet hun gik ned — den Rosenknop, hun havde drevet frem i Vinter og tænkt saa mange Jomfrutanker derved. — Eller kanske hun slet ikke tænkte paa nogen, men bare følte en underlig Skjælven for, hvad der nu kanske kunde hænde.

Og naar saa Gutterne kom! De kom gjerne i en stor Høvogn, som de havde leiet en Mils Vei oppe i Landet, der hvor de steg ned fra Fjeldet; og denne Høvogn havde de pyntet ud med friskt Løv og Blomster, og paa denne Triumfvogn rullede de ind i Byen, syngende og svingende med sine Studenterluer,

medens Resten af Tante Malles Niste (det saa ud, som om den ikke var rørt!) stod stablet sammen helt bag i Vognen.

Da gik det som en Løbeild over hele Byen: Gutterne kommer, og Fædrene lagde sine ærværdige Piber fra sig, pudsede sig og rettede paa de stive Halsbind, og med en Hast, som var dem fremmed, ilede de ud af Haverne nedover Landeveien for at sige Goddag.

Og Mødrene! I et Nu var Kjøkkenforklæderne kastet i en Krog, og Stuepigen maatte hjælpe at sætte den hvide Kappe paa Hovedet; — de kunde næsten ikke give sig Tid til at faa Haarnaalerne fæstede, saa travlt havde de for at komme afsted. Og var Stupigen keitet, saa fik det heller være med Kappen: — ud af Forstuen, nedover Trapperne — med Silkekjolen løftet paa begge Sider, saa Stiveskjørterne og Tøistøvlerne kom tilsyne — trods Korpulence, Asthma, Gigt og anden Elendighed — Gutterne kom jo! Og Herregud — Taarerne begyndte at liste sig ned over de gamle Kinder — —!

Naar Gjensynets første Glæde var forbi, naar der var omfavnet og kysset og spurgt og leet, og naar de stolte Mødre havde forundret sig færdig over, hvor store og kjække Gutterne saa ud, — da trak enhver Familie sig ind i sit Hus. Disse første Stunder maatte de jo have for sig selv; der var sagtens Ting at tale om, som ikke andre maatte høre, selv om de var noksaa gode Venner. — Og naar Gutterne have vasket sig og skiftet (og barberet sig, hvis det var nødvendigt!), da samledes de alle om Mors gode Bord, hvor der var en extra Steg og en uforlignelig Rødgrød, og det var endnu i de Tider, da ingen Steg og ingen Grød smagte saa herlig som Mors, og det blev sagt saa udtrykkelig og med saa inderlig en Følelse, at den lykkelige Moder lo og græd om hinanden baade af moderlig og husmoderlig Stolthed. Ved disse festlige Middage blev der drukket Vin — hos Consulens var der sagtens baade Rødvin og hed Vin, men hos andre, hvor det ikke var saa overflødigt, var det atter Mors Vin; men det var ogsaa en Stikkelsbærvin eller Æblevin som ingen anden — kjølig og skummende som den fineste Champagne.

Og saa sagde Far nogle faa Ord, — hos Consulen var de spøgefulde, hos Provsten alvorlige —, og saa maatte Gutten fortælle om alt, hvad der var hændt i den store, mærkelige By Christiania.

Men naar Familiemiddagen var forbi, da begyndte den fælles Glæde, og da den Dag udelukkende skulde være en Fest for Ungdommen, maatte der naturligvis danses. Ja, hvor man kunde danse i de Dage! Jo tidligere Ballet begyndte, des bedre. Det var ingen Sag at holde det gaaende fra fem om Eftermiddagen til den lyse Morgen, hvis da ikke de arme Spillemænd forlængst var faldt overende af Søvn og Træthed.

Disse Sommerballer holdtes altid paa Solberg hos Consulen. Schamvògel aabnede selv Ballet, og han aabnede det ufravigelig med sin Kone. Naar saa de andre gamle havde taget sig en bedagelig Svingom i den store hvide Sal, begyndte Ungdommen med en Iver, som var mageløs. — Der kom Moritz med det lyse, krøllede Haar og sit lidt ironiske Smil om Læberne — og naturligvis dansede han med Bodil — en rødblond, slank Pige med høi Hals, der hævede sig saa smukt fra etpar skraa, blændende hvide Skuldre. Der stod omkring hende en Brus af Ungdom, en vild, trodsig Glæde, som betog de unge, men som fik de gamle til at trække paa Brynene og hviske sammen om hendes Bedstemoder. Og saa kunde der midt i Vildheden stryge et forskræmt og hjælpeløst Udtryk henover hendes Ansigt — det kunde komme pludselig og ganske uden Grund; hendes store, blanke Fugleøine stirrede angst omkring, det bævede om hendes Mund, det skalv gjennem hele den slanke Pigekrop, og uvilkaarlig pressedes begge Hænder mod Tindingerne. — Men spurgte man — «kjære Bodil, hvad er det, som feiler dig?» saa svarede hun altid — ganske sagte: «Jeg ved ikke — jeg blev bare saa ræd med ét!» — Og saa smilte de gamle Damer og klappede hende moderlig paa Kinden og sagde: «Men bedste Pige! Tag dog ikke saa paa Vei!» Og de gamle Herrer smaalo: «Det gaar nok over, naar hun bliver gift!» Og den gamle Tulling af en Doktor sagde, det var Blodmangel, og gav hende Piller; men Onkel Frantz med det runde, barske Fjæs og de sinte Øine bag Brillerne, han strøg Bodil over Haaret — det var en Aften, da ingen andre var tilstede. Og saa sagde han med en Røst saa god og bløđ, at ingen skulde have troet, det var den frygtede Onkel Frantz, som talte: «Stakkels Barn! Stakkels Barn!» Og det var saa underligt og sørgeligt at høre den sinte Onkel Frantz tale slig, at Bodil brast i Graad og hulkede længe, som hendes Hjerte skulde springe. Men da hun holdt op og spurgte sig selv — hvorfor? — saa kunde hun ikke forklare det for sig selv. Hun havde bare følt sig saa grænsesløst ulykkelig — bare ønsket, at hun kunde dø, dø strax, før det kom — det, som hun ikke vidste, hvad var.

Men strax efter dansede hun atter ud, slank og skjør og rødblond som af fint Porcelæn, der kunde briste, naar det blev berørt af Livets ublide Hænder.

IV.

Dagen før de unge Mænd atter skulde forlade Christiansværn, var de ude paa en lang Spadsertur. Det var Moritz og Ditlev og Hans Brager og Bodil Rønnow og Laura Brager, Hans's Søster. Laura var en bleg og stille Pige med store, uregelmæssige Træk. Hendes Haar var ganske mærkeligt — det var lyst-lyst gult, men uden Glans, og som det laa glatkjæmmet nedover begge Tindinger, kunde man næsten sige, det var graat, og det gav hendes alvorlige, tillukkede Ansigt et næsten gammelt Udseende. Men naar hun smilte, gled der en varm og stille Godhed henover alle de blege Træk, som maatte røre alles Hjerte, og naar hun fæstede sine store, graa Øine paa en, kunde man næsten tro, hun var smuk.

De var gaaet langt afsted for at plukke Nødder, og paa Tilbageveien kom de forbi et stort, forfaldent Hus, som engang havde været eiet af Konditionerede, men som nu ikke havde været beboet i mangfoldige Aar. Rundt omkring Bygningen laa der en stor overgroet Have, hvor Ugræs og fine Blomster, Frugttrær og Vildskud kjæmpede om Pladsen. Hækkene var ikke klippet paa lange Tider, men strittede ud til alle Kanter — bustede og stygge, og Frugten hang paa Træerne og raadnede, hvis da ikke Vinden rystede den ned paa Jorden, hvorfra nu og da Skolebørnene sankede den op og aad, saa de var syge lang Tid efter.

Moritz havde ikke været i Humør i det sidste; der var kommet noget eget, misfornøiet over ham, siden han var vendt hjem; især naar han var sammen med Bodil. Han vaagede over hende med mistænksomme Øine, og hvergang den vilde Livsglæde kogte op i hende, og de blanke, klare Øine lynede som en ung Falks, — strax var Moritz hos hende, trak hende tilside og «talte alvorlig» med hende.

Hun blev hvergang lige ulykkelig over sig selv, — det forskræmte, jagede Blik flakkede inde i Øinene, og hun endte altid med at falde Moritz om Halsen og bede ham om Forladelse. Og Moritz sukkede og forlod hende faderligen.

Men idag var der kommet noget nyt over hende, noget sterkere — mere bevidst end før — Falketrodsen. Hun gik længe sammen med Ditlev, spøgte med ham, koketterede endogsaa med ham, — skottede nu og da ærtende hen paa Moritz, som stræbede med at bevare sit ironiske Smil, saalænge de andre saa ham. Men hvergang han i Hemmelighed fangede Bodils Blik, forvandledes hans Ansigt; det ironiske Smil svandt — Munden blev smal og streng, og Øinene blev fremmede og iskolde. Og lige lidet hjalp det. Hvad gik der af hende? Naar Moritz ellers tog slig paa Vei, var hun strax hans Slave — der var intet, hun frygtede som denne smale, ubarmhjertige Mund. Men idag var det, som netop Moritz's Vrede eggede hende. Hun lo lystigere, jo blegere han blev. Tilsidst gik hun hen til et Frugttræ, rystede det, saa Karten dryssede i Dynger, fyldte begge Hænder, bød til høire og venstre og gnaskede selv løs.

«Lad det være!» Det var Moritz, som talte. Hans Stemme var kold og rolig. «Dette er fremmed Mands Gods. Og den, som forgriber sig paa fremmed Mands Gods, er en Tyv.»

Bodil lo høit og rystede værre end før;

— der fór en Regn af Æbler gjennem Luften og dumpede ned i Græsset med mange smaa, muntre Dump.

«Hører I?» raabte hun. «Jeg er en Tyv. Hører I? Jeg er en Tyv.» Og hun lo ustanselig, mens de blanke Øine forhærdede sig og blev som to store, skinnende Glasperler.

Moritz gik lige hen til hende og tog hende om Haandleddet. «Hører du, hvad jeg siger?» sagde han. «Lad det være! Husk, hvad du er mig skyldig.»

Æblerne faldt ud af Haanden paa hende, og den ranke Skikkelse sank med engang sammen. Hun saa fra den ene til den anden — Laura —? Ditlev —?

«Nei, kom nu,» sagde Ditlev, han skulde faa det hele til at glide over, «naar nu ikke Moritz vil —»

«Hans —? Hans —!» Hun gik henimod ham. «Hjælper ikke du mig heller, Hans —? Siger I det samme allesammen —? Hans, svar da; siger du det ogsaa —?»

Men Hans saa bare tilside; slige Affærer mellem Kjærestefolk skulde man være forsigtig med at blande sig op i. —

Hun blev staaende et Øieblik og stirrede ængstelig og hjælpeløst paa ham. —

Saa styrtede hun afsted i vild Flugt, sprang over Gjærdet, ind i Skoven og forsvandt mellem Stammerne.

«Men Bodil! Hør! Bodil, hvad skal dette betyde?» Moritz løb etpar Skridt efter hende; men hun var allerede forsvunden. — «Naa,» sagde han, og den velbehagelige, læspende Ironi var der igjen, «det faar vi ordne siden.»

Saa fort var det hele gaaet, at man først nu fik Tid til at summe sig. Og det kunde jo ikke negtes: saadan bar ingen velopdragen ung Pige sig ad. Det var nu engang Tidens Børnelærdom, aldrig at lade Følelsen gaa over Optugtelsen. Og saa en ung, forlovet Pige! Være slig mod sin Kjæreste — og det til og med, naar der var Fremmede tilstede.

Og dog steg der op i Hans's Hjerte en egen Medlidenhed med den stakkels Pige, som nu gik alene omkring i Skoven og græd, og et eget Nag mod Moritz, tiltrods for hans Korrekthed og Udmærkethed. Men idag var der jo intet at sige paa ham; thi Bodil kunde selvfølgelig ikke forsvares — det stakkels Barn, som havde et saa vanskeligt Sind at kjæmpe imod, og som derfor nu gik alene omkring og angrede og klagede.

Det var godt, at Hans ikke saa hende;

hun sad helt nede ved Elven; men hun angrede og græd ikke. Hun sad med knyttede Hænder og sammenbidte Tænder.

«Jeg skal hevne mig,» mumlede hun mellem Tænderne. «Jeg skal hevne mig, hevne mig, hevne mig,» og hun lo en Latter, som ikke var af det gode.

V.

Der skulde være stort Afskedsselskab hos Schamvogels paa Solberg; thi ligesom Ferien var begyndt der, skulde den ogsaa afsluttes der. — Gjæsterne skulde komme Klokken syv, men skjønt den bare var halv, havde der allerede indfundet sig etpar. Det var den gamle Doktor Petersen og Onkel Frantz. —

«Jeg lader aldrig noget gaa fra mig,» sagde Doktor Petersen og snøftede paa en egen Maade, som tilligemed hans værdifulde Næse havde skaffet ham Hædersnavnet «Næsehornet». «Folk kjender mig saa godt, at jeg kan tillade mig! jeg kan] tillade mig, min Herre! at komme en halv Time før de andre og gaa en halv Time efter de andre. Øf! Øf! Der skal sgu extra Olje til for at smøre slig en gammel Maskine.»

Og med extra Olje mente Doktor Petersen

et respektabelt Glas Cognac. — Han havde været saa heldig at træffe Onkel Frantz paa Gaden, netop som han var paa Vei for at tage et Bad før Maaltidet; men Doktor Petersen fik sin spidse Klo ind i hans Knaphul og slap ham ikke.

«Mennesket er ikke noget Sjødyr, min Herre! Gjør som jeg: naar jeg føler Trang til at svale mig, tager jeg en Balje Vand ind paa mit Kammers og stikker Benene ned i det. — Øf — hvad vil De ned i det salte Svineri? Kom nu med til Solberg; — De kan sagtens ogsaa trænge lidt extra Olje; det hjælper bedre paa Maskineriet end det beskidte Sjøvand.»

Og der var intet andet fore end at føie Doktor Petersen; thi ellers skreg han op som en gal, snøftede og gryntede og bandede, saa det var livsfarligt at komme i Nærheden af ham.

En Stund efterat de to Herrer havde placeret sig paa den brede Trappe udenfor Havestuen, kom Moritz hurtig op igjennem Haven, meget hurtigere, end den unge Herre pleiede at bevæge sig, og saa søgende op imod Husets Vinduer. Da han opdagede de to ældre Herrer, stansede han lidt forlegen, hilste og ønskede dem Velkommen.

«Naa, min Dreng, min lille Krøllefux, mit lille Skabilkenhoved — hvad gaar du her og lumsker efter?» Næsehornet var i godt Humør og sad dybt i sin Stol og væltede sig i sit eget Fedt.

«Jeg troede, Bodil var kommen,» svarede Moritz lidt afvisende. «Jeg saa efter, om hun ikke stod ved et af Vinduerne.»

«Øf, øf —,» gryntede Næsehornet og rykkede sig i sin Snabel af Velbefindende. «Selvfølgelig er det Fruentimmerne! Ja — Grisen bliver ikke stor, før den slaar Krøl paa Halen — øf, øf!»

«Var ikke Bodil med paa Turen i Eftermiddag?» — raabte Onkel Frantz efter Moritz, som vilde gaa ind i Havestuen.

«Jo.»

«Og du kommer tilbage uden hende?»

«Ja — hun — — hun gik i Forveien — hun —»

«Naa? Hvorfor gik hun i Forveien? Var der noget iveien?»

«Kjærestevrøvl,» gryntede Næsehornet og slubrede Cognac i sig, saa det drev nedover hans Vest. «Gud velsigne Dem, Frantz Brager, bland Dem ikke i det.»

Men Moritz svarede ikke. Onkel Frantz reiste sin lille, vævre Person i sin fulde Høide.

Han kastede Hovedet langt tilbage og rettede paa Brillerne, som han havde for Vane, naar han blev ivrig. «Hvad har I gjort Barnet?» brusede det løs.

Men Moritz stod midt i sin Faders Stue, elegant, selvsikker og med sit fattede, ironiske Smil om Munden.

«Berolige Dem, Hr. Candidat,» svarede han. «Barnet, som De kalder Bodil, har været uartigt. Men lad kun os om den Ting, Hr. Candidat, det er dog os, dette vedkommer i første Række.» Hvorpaa den unge Herre fjernede sig med et smukt Buk.

«Øf! Øf! Torden i Luften! Høi Temperatur! Maa svales, Hr. Candidat Brager. Svales! Svales! Lidt Cognac, Hr. Candidat! Intet er saa sundt som Cognac om Aftenen og Aareladning om Morgenen! Det er *circulus miraculosus*, som vi latinske Filosofer kalder det.»

Onkel Frantz satte sig igjen og nippede til sit Glas.

«Kan De tænke Dem noget saa unaturligt, som at spænde en Træhest og en Racehest i et Spand, Hr. Doktor?» sagde han lidt efter.

«Hvadbehager? Hvad Pokker mener De? Racehest? Træhest? Hm.»

«Ja, slig en Træhest som Moritz og slig en springsk Racehest som Bodil.»

«Haha — Circushest, skal De sige! Circus-Race ja. Men hvad Pokker skal man med Circusheste her i Christiansværn? Nei, lad os beholde vore almindelige Øg, vore hjertens gode Krybbebidere — slige som min gamle Krikke, Theodora! Nu er hun død, og Gud velsigne hende derfor! Hun var ikke springsk, det var hun ikke; hun var sta, Hr. Candidat, sta som et Bæst. Men maa jeg da bede om en slig en Krybbebider istedetfor slig en livsfarlig Circushest — hva? Føi, føi!» Og det gamle Næsehorn pludrede afsted, medens hans Næse blev blankere og blankere. Onkel Frantz sad uden at svare; han tænkte paa ganske andre Ting og var ikke i Humør.

«Men slig en Berider som De, Hr. Candidat — dikkedik! De, som kan kjøre baade en og to — hi, hi! — De har naturligvis meget tilovers for slig Circusrace — Hvad? Hihi —?»

Det var, som Onkel Frantz vaagnede op ved disse Ord, hans iltre Hoved vendte sig rapt mod Doktorens røde, gamle Faunfjæs, — han maalte ham fra øverst til nederst, saa reiste han sig hurtig og tømte sit Glas. —

«De er et gammelt, utilregneligt Fæ, Doktor Petersen,» sagde han sint og gik.

Men Næsehornet lo, saa han hoppede; — «hyp! hyp!» raabte han og smeldte med Tungen, og dette syntes han var saa ustyrlig morsomt, at han sad længe ganske alene og lo og smeldte med Tungen og morede sig, som om han var ganske gal. —

Efterhaanden samlede Gjæsterne sig; — Consulen tog imod dem med megen Venlighed og Værdighed. — Consulinden var derimod med Aarene bleven sur og fed af al sin overhændige Lykke. Der sagdes endog, at hun saa skjævt til det curiøse Archiv, og at hun sent og tidlig prædikede Økonomi for sin Schamvogel. Mellem de gamle Venner var der med Aarene ligefrem opstaaet Misfornøielse med den forhen saa søde Constance og naar Doktor Petersen var i Vigør, spurgte han atter og atter, om hvad gamle Madam Schamvogels Skillinger vedkom denne Jomfru Müffelmann — et Spørgsmaal, som ingen kunde besvare, og som derfor Doktoren gjentog i det uendelige. —

Iaften var hun endnu syrligere, end hun pleiede — i brusende, plommefarvet Silke og saa rød i Hovedet, at man kunde befrygte det allerværste. Om en Stund kom den unge

Moritz hen til hende, klædt med megen Pragt — og nu tog Fruen imod sine Gjæster støttet til sin unge Søns Arm, hvilket saa meget smukt ud.

Endelig kom Sorenskriver Rønnow med sin spinkle og forskræmte Kone under Armen. — Han saa altid godt ud, naar han var i Puds — med det stive, kridhvide Halstørklæde surret mange Gange om de høie Snipper og en Diamantnaal glimtende i Skjortebrystet. Det stive, træagtige Ansigt fik en vis Fornemhed i denne Ramme af stram Silke og smaakruset, graat Sideskjæg. Den arme Fru Elna var, som hun pleiede, snublede i sin Kjole, væltede et Blomsterglas med sine brede Ærmer og sank endelig halvdaanet ned i en Stol, hvis ene Ben tilfældigvis var gaaet istykker. Og da hun nu holdt paa at vælte overende i sit store Ballonskjørt, mønstrede Fru Schamvogel hende gjennem sin Guld-Pincenez med et Blik! Ak, den arme Elna Rønnow, hun ønskede sig hjemme igjen, hvor hun kunde gjemme sig bort paa et fredet Sted, paa et Loft, i et Kot, hvor det var umuligt for hende at gjøre Fadæser.

«Min kjære Peder Martin,» sagde Consul Schamvogel med sit aller artigste Smil. «Jeg maa tale med dig under fire Øine.»

Peder Martin stod med sin evindelige Snustobaksdaase i den venstre Haand og en liden Pris mellem høire Haands Snusfingre — men nu blev han saa forskrækket, at han lagde Prisen tilbage, lukkede Laaget og stak Daasen i sin Lomme.

«Men min hjertens Ven,» sagde Sorenskriveren aldeles konsterneret. Han troede naturligvis, det gjaldt Penge; — for fjorten Dage siden var der vandret et nyt Papir ned i Archivet, et stort Papir! — og nu havde kanske Constance faaet Nys om det. «Men min hjertens Ven! Jeg haaber dog ikke, det er noget ubehageligt!»

Consul Schamvogel lagde sin Arm om Sorenskriverens Liv og førte ham ind i Sideværelset, hvor han anbragte ham i en liden lav Lænestol og satte sig selv i Sofaen ved Siden. Puh! den arme Peder Martin rettede paa sine Fadermordere; de var virkelig noget for trange — de stak ham ligefrem paa Kjæverne — ak ja! ak ja! dette maatte ganske vist være noget med Pengene.

«Det gjør mig meget ondt,» stønnede Sorenskriveren, «men for Øieblikket er det mig virkelig ganske ugjørligt at ordne disse Affærer. Det gjør mig isandhed meget ondt, kjære Ven.»

«Men hvad taler du dog om,» svarede Consulen, «det Lapperi! Kjender du mig saa vel, at du tror, jeg vilde plage dig med slige Fortrædeligheder paa en Dag som denne. Nei-nei! Nei-nei! Det er alvorligere end som saa, — end som saa!»

Sorenskriveren pustede ud; alvorligere Ting end Penge kjendte han aldeles ikke, og han fik atter lagt sine Kjæver tilrette mellem Fadermorderne og halet Snustobaksdaasen op af Buxelommen.

«Tal dog ud; du gjør mig ganske nyfigen,» sagde Sorenskriveren og blev ganske dansk i Stemmen i Bevidstheden om, at denne Vanskelighed skulde han nok klare, hvad den saa end var.

«Det gjælder din Datter — din Datter Bodil.»

«Bodil?» — For anden Gang fik ikke Sorenskriveren nogen Glæde af sin Pris, men blev dog siddende færdig med Fingrene, mens han stirrede ganske taabelig paa sin Ven.

«Og min Søn Moritz, ja. Moritz!»

«Er da ikke Bodil her?» spurgte Sorenskriveren og skyndte sig at snuse, før de nye Ubehageligheder kom.

«Nei, din Datter har ikke indfundet sig.»

«Hvad beha — hatisch —! Er ikke Bar — hatisch! Barnet her? Hvor ialverden har hun da gjort af sig?» — og nu nøs han, saa han skreg.

«Rolig, kjære! Bare rolig! Sagen er vel ikke saa voldsom, omend de unge selvfølgelig overdriver dens Betydning. Der har været en Knude paa Traaden mellem de unge. Moritz har irettesat hende paa en — som det synes — ganske sømmelig Maade, da hun plukkede Frugt i en fremmed Have. Imidlertid har hun ikke villet lyde ham, og han har da foreholdt hende, at den, som forgriber sig paa anden Mands Gods, er en Tyv — selv om Gjenstanden er noksaa ubetydelig. Ikke sandt? Det vidner smukt om vor kjære Moritz's ubestikkelige Hæderlighed og udprægede Retfærdighedssans, at han saa alvorligen hævder disse Principer — selv i muntert Selskab og selv ligeoverfor den, han har kjær.»

«Tilvisse, min hjertens Ven! Tilvisse! Han er en Mønstersøn, det skal være sagt om ham.»

«Men herover er Bodil blevet fortørnet og er rendt sin Vei.»

«Hvadbehager!» Sorenskriveren reiste sig stykkevis, indtil han kneisede med Hovedet hævet høit over de farlige Fadermordere. «Er hun rendt sin Vei, den Tøs!»

«Rolig, kjære! Rolig! Det har naturligvis intet at sige. Slige Skjærmydsler har jo Kjærestefolk nu for Tiden. Da jeg var ung, husker jeg aldrig, at Constance og jeg sagde et ondt Ord til hinanden — ja, ikke Mathea og jeg heller for den Sags Skyld (Mathea var den gamle med Pengene). Men ikke sandt, — iaften bør hun være tilstede. Det modsatte vilde tage sig mærkeligt ud, ikke sandt? — for alle de Fremmede —! Ja, hvad mener du?»

«Jeg gaar strax hjem, og jeg kommer igjen paa Øieblikket. Tak for din Trofasthed og din Overbærenhed — min hjertens gode Ven! Lad endelig ingen faa vide noget om dette.»

— Det skal siges til Sorenskriver Rønnows Ros, at han havde været en forstandigere Fader, end man skulde have troet. Han havde været rigtig god mod sin lille Datter og tidlig forsøgt at «bilde hendes Aand», som han kaldte det. Denne «Bildning» bestod i, at han hver Eftermiddag satte Bodil paa sit Knæ og fortalte hende lange, moralske Eventyr, der var saa morderisk kjedelige, at Bodil regelmæssig sovnede hen, før Sorenskriveren var kommen halvveis. Selv om dette Opdragerværk ikke blev kronet med Held, var dog Sorenskriveren i andre Henseender langt fornuftigere end Folk flest i de Tider. Alle disse Ørefiger, der klaskede i de tusen Hjem ved enhver Anledning, alt dette Skjænderi og Prygleveæsen var Sorenskriverens humane og besindige Karakter imod. Det hændte jo, at han maatte straffe Bodil, men han forklarede da altid Barnet, hvorfor det fik denne Straf; og han søgte at indprænte i Barnets Sind den evige Verdenslov, at Straf følger efter Synd saa sikkert som Nat efter Dag.

Det er ikke godt at vide, om Bodil havde faaet Øinene op for Verdensloven; men et var sikkert: hun stolede saa trygt paa sin Fader som paa Vorherre selv. At han kunde gjøre noget, der var uretfærdigt, det var hende ganske utænkeligt, og skulde det engang hænde, da maatte hendes Væsen rokkes i sine Grundvolde. —

— Da Bodil havde raset saa længe mod Moritz, at hun var bleven ganske træt, sank Reaktionen over hende som en tung og dyb Bitterhed mod alt og alle. Hvor et saadant vaagnende Menneskebarn dog kan føle sig ensomt i Verden! Og hvor disse første Saar, som Livet skjærer i Menneskehjertet, hvor de ofte kan gjøre bitterlig ondt.

At ingen havde hjulpet hende! Ingen! Ikke engang Hans. Hans, som altid havde været saa snil mod hende — som engang havde forsvaret hende mod to ækle Sjøgutter, der trak hende i Fletten, og en anden Gang havde han hoppet ud efter hende, da hun var faldt udfor Bryggen og siden havde hjulpet hende hjem, saa at ingen havde mærket noget. Tænk, at Hans kunde være slig! De to, som havde taget hinanden i Haanden paa, at de skulde være gode Venner, hvordan det saa end gik i Livet! Havde det været Hans, de havde sagt sligt om, da skulde de seet, da skulde hun — Bodil Rønnow — staaet op og sagt, at nei! Hans var ingen Tyv! Hans var en Ridder, og de andre kunde være glade, hvis de var halvt saa gode som Hans! Og hun saa sig selv og hørte, hvordan hun forsvarede Hans saalænge, at hun tilsidst fik Graaden i Halsen af bare Rørelse over sig selv og Bitterhed mod de andre.

Nei, Menneskene var falske! Rigtig falske var de! Og det gjaldt ikke at være snil her i Verden. At være lige saa falsk som de andre —! Endda falskere end de andre! Lure dem, bedrage dem, være styg og fæl og le af dem alle sammen.

Aa, hvor fælt det var altsammen! Nei, hun vilde hjem til Papa, fortælle Papa, hvor slemme de havde været mod hende. Han var det eneste Menneske i Verden, som var retfærdig! Og han vilde nok ikke sige, at hun var nogen Tyv, fordi hun tog nogle Æbler for Moro Skyld — især naar de Æblerne ikke tilhørte nogen, men bare stod og raadnede væk alligevel.

Hun løb hjem med Hjertet saa armt og forladt og længselsfuldt —

Papa min! Papa min! —

— Sorenskriver Rønnow blev meget overvældet, da han kom ind i sin Stue og i samme Nu havde Bodil om sin Hals, saa kjærlig og sørgmodig, at hun holdt paa at derangere hans Zirlighed ganske med Kys og Taarer.

«Saa mit Barn! Saa mit Barn!» sagde han og prøvede, saa lempelig han kunde, at frelse sit hvide Halstørklæde og faa Bodil til at sætte sig.

«Tak, fordi du kom, Papa min! Jeg vidste jo, du vilde komme og trøste mig, naar du fik høre, hvor slemme de har været mod mig! Papa min! Papa min!»

Endelig fik han hende til at sætte sig og blev selv gaaende op og ned ad Gulvet.

«Dette er meget ubehageligt,» sagde han og strøg sig bekymret med den flade Haand henad den velbarberede Hage. «Jeg siger dig, Bodil, dette er særdeles ubehageligt.»

«Hvad mener du?» — De store Øine var fulde af Taarer, men nu fæstede hun dem paa sin Fader saa hjertens angst, at Sorenskriveren maatte klappe hende paa Kindet for at faa hende roligere; slig havde han da aldrig seet hende før. «Hvad er det, du mener? Du er da vel ikke enig med de andre, du ogsaa?»

«Sagen er den,» begyndte Rønnow belærende, som om han sad i et Sommerthing, «at strengt seet er jo Moritz i sin fulde Ret. Den, som tager Næstens Gods, det være sig noksaa ringe en Gjenstand, han er for den strenge Morals Domstol skyldig til at benævnes en Tyv. Der er et gammelt Ordsprog, som siger: Hvo, der begynder med Knappenaalen, ender med Alterskaalen, og der rummes en dyb Livsvisdom i disse simple Ord. Jeg indrømmer tilfulde, at det maa være haardt for dig at høre disse Ord, særlig af en, du har inderlig kjær; men lad dette være dig en Paamindelse, mit Barn, saa at du aldrig mere gjør dig skyldig i en saadan Forseelse. Kom nu med mig op til Solberg, bed din Kjæreste smukt om Forladelse, saa er den Sag glemt, og dette lille — hvad skal man kalde det? — dette lille Sammenstød vil ad Aare kun være af dem, I smiler ad og siger: kan du huske dengang! Saa, tør nu dine Øine og kys din Fader og lad denne sidste Aften ende til Glæde for os alle, saaledes at din Forseelse ikke bliver os til Sorg, men dig selv og os alle til Nytte og Velsignelse.»

Bodil sad som forstenet. Aldrig havde hun været saa dybt overbevist om, at hun var blevet plumpt og fornærmelig behandlet som nu, aldrig havde hun stolet saa fast paa, at hendes kloge og retfærdige Fader vilde give hende Ret og tage hende i Forsvar, — og saa med engang stødte hun paa denne dumme Kløgt, denne tørre Snusfornuft, denne ukjærlige Kulde. Taarerne veg bort fra hendes Øine; de blev igjen haarde og glasblanke, og hun stirrede i Taushed paa sin Fader med et trodsigt Blik. —

«Javist,» begyndte saa Rønnow igjen, «jeg indser som sagt godt, at det maa være haardt at høre disse revsende Ord af en, man har inderlig kjær.» — —

«Jeg har ham ikke inderlig kjær!» Bodil

reiste sig i sin ranke Høide. «Jeg vil ikke have ham — ikke eie ham — ikke se ham! Sig ham det fra mig.»

«Bodil!»

«Jeg bryder mig ikke om ham, hører du. Det er sandt. Jeg kan ikke udstaa ham. Og da vil du vel ikke, at jeg skal gaa og være forlovet med ham længer? Det hele har bare været en Barnedaarskab; vi har jo ikke kjendt hinanden; men nu kjender jeg ham, og nu siger jeg, at aldrig, aldrig, aldrig vil jeg blive hans Kone.»

«Hvad er nu det for noget Snak, lille Bodil?» sagde Sorenskriveren. Han forsøgte at smile overbærende; — men Smilet frøs paa hans Læber; der strøg en Tanke gjennem hans Sjæl — en forfærdelig Tanke: aa alle de Papirer! Alle de store Papirer i det curiøse Archiv. «Mit Barn, du er ophidset og taler over dig! Men gjør nu, som din Fader siger: gaa op og tag din pene Kjole paa og vær sød og snil, som du pleier. Jeg kjender jo ikke min lille Pige igjen» — lagde han smilende til og vilde klappe hende forsonende paa Kindet — men hun veg tilside for hans Haand.

«Men naar jeg nu siger dig, at jeg ikke vil have Moritz Schamvogel.»

Sorenskriverens smale, blege Ansigt blev haardt som Træ. «Sniksnak! Nu faar det være nok! Vi har ikke Tid til at spilde flere Ord paa dette. Selskabet venter — nu gaar du op, hører du! Strax, hører du! Din Fader befaler dig! befaler dig at gaa paa Timen!»

«Men naar jeg nu ikke vil have ham!» — Det lød som et Skrig — men Sorenskriveren brød hende barskt af: «Du skal have ham! Den Ting raader jeg over.»

«Papa min!»

«Ingen Papa min nu længer! Marsch!»

Hun stod og stirrede paa ham et Øieblik, før hun gik, og der kom et nyt Blik i hendes Øine, som aabnede der sig pludselig en Afgrund foran hende.

VI.

Naar der skulde være Afskedsselskaber paa Solberg, maatte man da være gal, om man spiste Middag hjemme; jo glubskere en Sult man mødte frem med, des mere kunde man lægge i sig af Consulens gode Mad. Som en Ulveflok pleiede derfor Schamvogels Gjæster at æde, og det var vidunderligt at se, hvordan den ene Steg forsvandt efter den anden.

Det er klart, at alle disse skrubsultne Mennesker maatte lægge Mærke til, hvorlænge det drog ud idag, før man gik tilbords. Tiltrods for, at baade Consulen og den unge Moritz gjorde, hvad de kunde, for at underholde Gjæsterne, hjalp det slet ikke; der sænkede sig en sulten Stilhed over Selskabet, og i denne Stilhed var det, som man kunde høre Folks Forargelse og Forundring suse: hvorfor ialverden gaar vi ikke tilbords? Hvorfor inviterer man Folk til Klokken syv, naar man ikke faar gaa tilbords Klokken syv?

Man lurede sig til at se paa sit Uhr, — bevares! — over halv otte; — den luvslidte Cantor stod henne i Krogen og vred sig af Kval, saa Doktor Petersen strax spurgte ham, om han havde Tarmslyng — slig saa han ialfald ud.

Doktor Petersen var den eneste høirøstede i denne tause Forsamling — han gik og vassede ud og ind, lidt sid i Knæleddene og lidt kroget i Nakken.

Og da alle Gjæster spurgte sine Sidemænd om, hvad ialverden dette skulde betyde, var der ogsaa flere, som kom til Doktor Petersen og spurgte ham herom, og han vidste sagtens Besked. Jøs! Vidste de ikke det? Bodil og Moritz havde været oppe og slaas — det var gaaet over til Haandgribeligheder — og nu var Bodil fornærmet, vilde ikke komme, — vilde hæve Forlovelsen — og i dette Øieblik var Sorenskriveren hjemme for at tale hende tilrette. Høf! Høf! «Og imens sulter vi! Se paa Cantoren, hvad? høf! høf! han har sultet sig i tre Dage — kan De ikke se, han har Tarmslyng? — Altsammen de forbandede Fruentimmers Skyld — Cirkusrace, pyh ja — hvor var det nu, jeg satte mit Glas?»

Det sivede ud, dette med Bodil og Moritz —; det gled som Øiekast og en sagte Hvisken rundt Stuerne — bøiede forsigtig forbi Fru Rønnow, som sad hjælpeløs paa sin halte Stol og stirrede til alle Kanter efter Peder Martin. Ja, denne Nyhed gjorde Tausheden endnu pinligere, — og der steg sagtelig op en dydig Forargelse mod Bodil, som var Skyld i al denne unødvendige Sult, og som havde baaret sig saa taabeligt ad mod Moritz — tænk mod Moritz, eneste Søn af Solberg-Manden. — Men op af denne Strøm af mørk Forargelse piblede der vel nogle lyse Draaber af Haab i mangt et Moderhjerte: nu blev jo Moritz ledig igjen — tænk for en Svigersøn at faa! — — —

Endelig hørte man nogen komme opad Havegangen — sandelig! det var Sorenskriveren og Bodil. Alligevel! Minsandten var det ikke Bodil.

Firti Par Øine slog ned over hende som Rovfugle og slap hende ikke, — ikke da hun hilste paa Værten og Værtinden, og slet ikke, da hun mødte Moritz! Hun var meget bleg, men ellers var der intet at se paa hende. Til Moritz sagde hun — det hørte alle —, at han maatte undskylde, hun kom saa sent, og saa smilte hun virkelig til ham, og der var ingen, som kunde se, at der var noget underligt ved dette Smil.

Den galante Moritz bød hende sin Arm — Consulen fandt den arme Elna — og atter sank de lyse Haabets Draaber i Moderhjerterne: — desværre! nu saa det jo ud, som om alt var godt igjen! Ja, Moritz fik rigtig et Skarn til Kone; — tænk slig en Tøsunge lade et helt Selskab voxne, gamle Mennesker vente paa sig over en halv Time. Det var uforskammet — det var for galt, — og det var ligefrem uhøfligt af Consulen at finde sig i sligt — uhøfligt ligeoverfor de andre Gjæster, som maatte sidde og vente som Bønder!

Hu, hvor det kogte og æste, og selv da den gode Mad og den gode Vin havde lagt lidt Dæmper paa Harmen mod Consulen, sad der en solid Braadd af ægte Had imod Bodil dybt begravet i de allerfleste Hjerter.

For første Gang havde Bodil sat Moritz i Forlegenhed. Han havde ventet, at hun skulde komme tilbage sønderknust, og at hun skulde tiltrygle sig hans Tilgivelse med mange Bønner og Taarer. Men istedet derfor kom hun her, som om slet intet var hændt, og hun hentydede slet ikke til sin uforsvarlige Opførsel. — Han savnede formelig dette forskræmte Blik, der bad om Forladelse og Beskyttelse; hendes Ansigt var med et blevet saa voxent,

saa behersket; og der maatte dog være mange besværlige Tanker, som tumlede sig indenfor hendes høie, smale Pande.

Nuvel, saalænge de sad tilbords, kunde han ikke faa vide, hvad dette skulde betyde altsammen. De havde sandelig vakt nok Opmærksomhed idag; nu gjaldt det fremfor alt at lade som intet, thi Skandale var dog værre end alt andet. Men efter Bordet skulde han «tale alvorlig» med hende, og da fik man se.

To Ting lagde han Mærke til, som gjorde hendes Opførsel end mere uforklarlig. Hans Brager havde flere Gange forsøgt at drikke med hende, men hver Gang havde hun vendt Hovedet bort og ladet, som hun ikke hørte noget. Tilsidst havde Moritz sagt til hende, at hun maatte drikke med Hans; men hertil havde hun svaret nei, det vilde hun ikke, og da var hun saa bleg, at det ogsaa var bedst at lade dette bero, til efterat de var gaaet fra Bordet.

Lidt senere kom Moritz pludselig til at se op paa hende; da sad hun og stirrede paa ham. Hun havde vist siddet længe og seet paa ham slig; hendes Ansigt var helt og holdent forandret. Rank og fornem og med et Blik saa isnende fremmed, at Moritz gik ganske

fra Koncepterne og hviskede: — «Men Bodil, hvad er det, som gaar af dig?»

Da havde hun sænket Hovedet og begyndt at spise, men hun svarede slet ikke, selv da han spurgte om igjen.

Endelig var denne Afskedsmiddag forbi; — Moritz syntes, den havde varet urimelig længe, — og saasnart det lod sig gjøre, gik han for at opsøge Bodil; nu skulde hun forklare, hvad alt dette skulde betyde.

Bodil stod og talte med Ditlev. Nu var hun med et i saa glimrende Humør — lo og holdt et ellevildt Spektakel — hun reiste de hvide Skuldre høit op over den dybt nedskaarne Kjole, hun kneisede med den trodsige Nakke, og Ditlev saa helt bedaaret ud. Der gik et Stik af Uvilje gjennem Moritz — han lo drevent med — han tænkte paa sit — paa hvordan han skulde tage dette altsammen; — og i det samme kom Hans til. Da hun saa ham, forsvandt Munterheden, som havde glitret om hele hendes Skikkelse, og der kom over hende en kold Haanlighed, som gjorde den stakkels Hans Brager ganske forlegen.

«Men kjære Bodil, hvorfor vilde du ikke drikke med mig?» spurgte Hans saa pent, som man kunde forlange.

«Fordi du ikke er den Mand, jeg troede,» svarede Bodil.

Moritz hyssede paa hende; hvad ialverden skulde nu dette være til. Hun var jo langt mere forbitret paa Hans, end hun var paa ham; og Hans havde da ikke gjort hende noget, ikke sagt saa meget som et eneste Ord.

«Men kjære! Er du vred paa mig?» sagde Hans, ganske ulykkelig.

«Ja.»

«Men ialverden — hvad er det — hvorfor?»

«Fordi du er feig, Hans, og falsk. Fordi du ikke er min Ven, du, som mere end nogen anden skulde være det.»

«Nei, hør nu, Bodil,» sagde Moritz, «lad nu mig tale lidt med dig.» Og han trak hende ud i Haven.

«Magnifique!» raabte Ditlev — han var lidt blank i Øinene, lidt rød under Øinene. Det kriblede af Lystighed i hele hans sterke Krop. «Har du seet paa Mage til Pigebarn! Mageløs, kjære» — og han rystede Hans i Skulderen af bare Lystighed.

Men Hans var slet ikke saa lystig. Han stod og saa efter hende med store, bedrøvede Øine.

«Gud Fader, hvor hun saa brilliant ud, da hun skjældte dig ud. Hvad var det forøvrigt, du havde gjort hende, siden hun var saa fortørnet paa dig?»

«Jeg begynder næsten at forstaa det,» sagde Hans Brager stille og alvorlig. «Vi har alle været feige og falske mod Bodil. Vi har alle fornærmet hende, Ditlev. Det var galt af os at lade hende i Stikken, da Moritz skjændte paa hende. Nu begynder jeg at forstaa, hvordan det hele hænger sammen, og hvor dybt vi har saaret hende. Vi burde bede hende om Forladelse allesammen.»

«Nei, hør nu,» lo Ditlev. «Dyredød, hvor du er høitidelig. Du snakker som din Fader i Passionsugen. Ved du hvad, idag har saa sandelig vor gode Bodil fortjent lidt Prygl. Men sød er hun, ved Jupiter. — Magnifique!»

«Det siger nu du,» svarede Hans. «Jeg har nu mine egne Meninger om den Ting.» Og dermed gik han. —

Moritz og Bodil vandrede tause nedover Haven, som laa mørk og besynderlig taus i Høstnatten. Hist og her glødede en kulørt Lygt mellem det store Løv. Etpar Græshopper sad oppe i Trætopperne og sang og gjorde Mørket end mere lunt og ubevægeligt.

«Naa —?» sagde Moritz. «Forklar dig nu.»

«Det var dig, som sagde, du havde noget at sige mig,» svarede Bodil langsomt og ubetvingelig. «Det er altsaa mig, der venter at faa høre en Forklaring af dig.»

Moritz stansede. — Havde noget Menneske hørt Mage! «Bodil!» sagde han.

«Ja.» —

«Jeg kjender dig jo ikke igjen. Er dette min lille søde Bodil, som var min Barndoms Brud og min Ungdoms Elskede, er det hende, som skal vorde min Hustru for Gud og Mennesker? Hvad er det, som har gaaet af dig idag? Jeg irettesætter dig kjærlig og alvorlig, fordi du gjør noget urigtigt — du render din Vei, udebliver fra Selskabet, gjør baade mine og dine Forældre til Latter, og siden efter, da du er kommen: — ikke en Undskyldning, ingen Anger, ingen Ruelse over den begangne Synd. Jeg spørger dig nok en Gang: er dette min egen Bodil, som før var saa redebon til at bede om og faa Tilgivelse, hvergang hun havde gjort noget, som det lille Hidsighoved ikke burde. Sandelig — tænker du paa at blive min Ledsagerske gjennem Livet, da maa du alvorligen beflitte dig paa et bedre Sind og en heldigere Opførsel saavel mod mig som mod andre. Se nu kun, hvordan du bar dig ad mod den arme Hans. Hvad havde dog han gjort dig, at du karnøflede ham slig? Nei, min gode Pige, slig kommer man ikke gjennem Verden. En ung Jomfru skal være artig og god, bly og stille, hengiven og beskeden, ellers bliver saamæn den unge Jomfru tilsidst en gammel Jomfru, tro du mig, min gode Pige.»

Bodil svarede ikke. Han saa hende ikke, der hun stod lænet mod et Træ inde i Mørket — der flød saavidt et svagt Skimmer omkring hendes lyse Kjole; — pludselig begyndte Musiken at spille op til Dans derinde fra Huset, — da kom der over Moritz et af disse smaa Anfald af Brutalitet, som stundom plagede den ellers saa artige og galante unge Herre; — det var da ogsaa for galt, at han skulde staa her og holdes for Nar af et uskikkeligt Pigebarn istedetfor at være med derinde! — Han greb hende haardt om Haandleddet: «Vil du svare, Tøs!» Og han skar Tænder af Vrede. Han rystede Armen haardt frem og tilbage og slængte den saa langt ud til Siden. «Ris skulde du have!»

Da sagde Bodil sagte og ligesom fjernt bortefra: «Jamæn Moritz — vilde du virkelig have en saadan en, som jeg er, til Kone —?»

«En saadan en, som jeg —? Hvad mener du med det?»

«En saadan en Tyv, som jeg —!»

«Aa snak! Visvas! At du kan tage dig nær af sligt.» Pludselig stansede han; der gik et Lys op for ham: «Ah, nu forstaar jeg dig: — min Bebreidelse har rammet dig saa dybt, at du nu ikke mere tror, at du er værdig at blive min Hustru. Men lille Bodil, du er da rigtignok ogsaa et besværligt Pigebarn.»

Og den unge Moritz, som nu havde svalet sin Vrede og var paa Bedringens Vei, syntes det var en saare tækkelig Tanke dette, at Bodil ikke var ham værdig (thi igrunden var hun ikke det). Men Moritz var ædel; — han skulde tilgive dette ogsaa, og han nærmede sig sin Kjæreste. — «Lille Bolle!» sagde han — det Kjælenavn brugte han yderst sjelden; men da han vilde tage hende om Livet, stødte hun ham bort.

«Nei,» sagde hun, «ikke det!»

«Hvad behager —?» Nu gik det sandfærdigen ganske rundt for Moritz.

«Jeg vil ikke have dig til Mand, Moritz. Jeg holder ikke af dig længer. Det var bare det, jeg vilde sige dig.»

Moritz lo en høi, hoverende Latter; den

Tanke, at Bodil skulde slaa Vrag paa ham, var virkelig komisk.

«Nei, hør nu, Bodil! Dette er ganske uhyrlig morsomt. Lad os ikke snakke om disse Ting iaften. Lad os sove paa dem, Bodil, lad os ialfald sove paa dem. Saa kan vi jo se, hvordan vi har det imorgen. Hvad? Kom nu, Bodil, saa gaar vi ind og danser.»

«Nei,» svarede Bodil, — hun gik langsomt nedover Havegangen, «dans du; jeg vil ikke danse med dig.»

Han blev staaende et Øieblik, hørte hendes Skridt fjerne sig i Mørket; — «naa!» han trak ærgerlig paa Skuldrene, smattede med Tungen og snurrede rundt paa Hælen.

«Det er da noget til vanskeligt Pigebarn ogsaa,» mumlede han; men smilte alligevel; thi inderst inde var der noget pikant netop ved dette, at den smaa havde saapas meget Ben i Næsen.

Da han gik opover imod Huset, løb han lige paa Hans, som kom ud fra en Sidegang.

«Hvor er Bodil henne?» spurgte Hans.

«Aa hun!» svarede Moritz og lo. Han var med et blevet i sligt godt Humør — og Dansemusiken klang saa lokkende indenfra. «Hun gaar nede i Parken og er sur. Bryd dig ikke om, hvad hun sagde til dig Hans — du kan da skjønne, hun mente ikke saa slemt med, hvad hun sagde. Desuden har jeg allerede taget hende i Skole — saa lad hende bare gaa og blive god igjen. Ja, slig er det at være forlovet, min gode Hans!» Og dermed smuttede han munter og fin indad Havestudøren; det gule, krøllede Haar lyste med et om hans ranke Hoved, da han traadte fra Mørket ind i den festlige Dansesal.

Men Hans Brager gik hurtig nedover Havegangen, hvor endnu de brogede Lygter ulmede mellem Løvet, og ind i Parken, hvor der var ganske mørkt, og hvor Lystigheden fra Ballet kun naaede hen som en svag Sus af Mennesker og Musik.

Hans Brager maatte famle sig fremover den trange Sti; nu og da stansede han, lyttede og saa sig omkring — men nei, der var intet hverken at høre eller at se.

«Bodil,» kaldte han ganske sagte, men der var ingen, som svarede. Og hans Hjerte blev bredfuldt af Medlidenhed med hende, stakkels Barn, som sad her alene i Mørket, medens alle de andre dansede og morede sig derinde. Hvor slemme de havde været med hende, og hvor det var sandt, at han havde været feig, da han ikke havde taget hende i Forsvar dengang!

«Bodil!»

Han syntes, han skimtede noget lyst helt nede ved Gjærdet, som afgrænsede Haven mod Veien. Han gik nærmere, og nu raabte han ganske høit — bare hun ikke havde gjort en Ulykke paa sig, forladt og bedrøvet som hun nu var.

Men endnu svarede ingen; — han gik lige hen til hende; hun sad paa en liden Bænk med Hovedet støttet i Hænderne.

«Bodil,» sagde han, og han skalv i Stemmen af den inderligste Bevægelse. «Jeg vilde bare bede dig om Forladelse. Vi har været simple og stygge og slemme mod dig allesammen. Kjære Bodil — men du maa ikke lade mig reise, førend du har sagt, at du ikke er vred paa mig. Hører du — om Forladelse, Bodil.»

Da brast frem en forunderlig, saar Hulken dernede i Mørket, en Hulken, som fra et lidet, hjælpeløst Barn; og Hans vidste ikke, hvad han skulde gjøre; han satte sig hos hende, tog hendes Haand i sin og klappede den ganske i Ørsken, medens han gjentog og gjentog: «Kjære Bodil — græd ikke, du; vi er jo saa glade i dig, allesammen.»

Men hun græd ligefuldt — og det lød saa forunderlig uhyggelig i den tause Høstnat, medens den muntre Musik og Menneskesummen lød fjernt borte, og hun lagde sit Hoved mod hans Skulder og klagede saa saart:

«Aa nei, Hans, Hans! De er ikke glade i mig. Aa, mig gaar det ilde i Livet! Mig gaar det ilde i Livet!»

VII.

Sidenefter kunde de gjøre med hende, hvad de vilde. Selv Moritz havde danset med hende; — selvfølgelig var det gaaet, som han havde sagt: hun havde betænkt sig, var «bleven god igjen», det lille søde Trold, og imorgen vilde hun være myg og bønfaldende som før. — Thi endnu kunde man ikke vente saa sterk en Forandring. Hun var saa underlig aandsfraværende, hun snakkede rent som i Ørske; — men sød var hun nu alligevel, og saa smuk som nu havde hun aldrig været — saa bleg, saa rank og med et melankolsk, saa at sige haabløst Udtryk i de store Drømmeøine, som klædte hende ganske fortræffelig.

Men da hun kom hjem, gik hun hurtig op paa sit Værelse, og da hendes Fader kom op for at sige Godnat, sagde hun, at hun holdt

paa at klæde af sig. Han brummede noget, men gik tilslut.

Og saa blev der ganske stille i Huset.

Hun havde tændt etpar Lys og rullet Gardinerne ned foran de smaa, grønne Ruder. Disse Gardiner havde været hendes Barndoms Fryd. Naar hun laa om Vintermorgenen og saa Kakkelovnsskjæret flakke henover de gilde Billeder, der var malet paa Gardinerne, da kunde hun drømme sig langt bort. I Baggrunden nogle høie Fjelde — en Borg i Ruiner — i Forgrunden en smal Bro over en brusende Elv — paa Broen gik Hyrden og Hyrdinden — han med Armen om hendes Liv. Og efter dem kom en hel Skare Faar og smaa søde Lam med Silkebaand og Sølvklokker om Halsen.

Hvor hun havde drømt skjønne Drømme, naar hun laa i de lange Vintermorgener og saa paa disse Billeder! Selv var hun Hyrdinden, og Hyrden var Moritz. — Og de to gik og sværmede i Skoven, og de smaa søde Lam fulgte dem overalt og ringlede med Sølvbjelder, og han plukkede Blomster til hende, altimens Birkeløvet skalv i Solskinnet.

Men nu var det blevet anderledes. — Hun

var saavist ingen Hyrdinde — høh! — en Tyv var hun jo! — og Moritz saavist ingen Hyrde, som lagde sin kjærlige Arm om hendes Liv og førte hende gjennem alle Drømmes Eventyrskove.

Nei, nei, nu vidste hun, hvem han var; — hun kjendte endnu hans brutale Tag om Haandleddet — aldrig skulde hun glemme det, — og hun hørte alle hans Fornærmelser — hun regnede dem op, tællede dem efter, forat ingen skulde være kommen bort, og stillede dem i Orden med en vis Skadefryd: — forbi dem skulde han aldrig mere komme ind til hendes Hjerte.

Hvor hun følte sig ensom! Forladt af sine Venner, forladt af sin egen Fader! Det var forfærdeligt! Tænk forladt, — ja forraadt var hun, — tænk forraadt af sin egen Fader.

Den eneste, som havde været snil mod hende, var Hans. — Det var den eneste, hun vidste, hun trygt kunde betro sig til. Og nu reiste han ogsaa. — Hvor alt nu vilde blive anderledes! — Pludselig lyste den Tanke op for hende, saa hun uvilkaarlig løftede Hovedet, og der kom en egen Skræk over hende — ja, hvor alt nu var anderledes. — Hun var intet Barn længer, som stod under Fars og

Mors og Moritz's og Consul Schamvogels og hele Christiansværns Beskyttelse —; iaften havde hun faaet dem alle imod sig — hvis hun da ikke vilde bøie sig, men hun vilde ikke bøie sig — hun bed Tænderne sammen, nei, nei — ikke bøie sig; før dø! Ja, før dø!

Hun gik hen til sin Kommode, en liden Mahognitingest, som hun havde faaet af Consul Schamvogel, og som hun var saa glad i. Nu maatte hun sende den tilbage; — Taarerne kom hende i Øinene; — hun strøg henover den lille Kommode: — «Skal vi skilles da, vi to, Stakkar!»

Hun aabnede en liden Skuffe — det var bedst at ordne nu, — bringe afveien de Ting, som ikke andre behøvede at se. — Der laa det ordnet saa pent — Side om Side — Breve i to smaa Pakker ombundet med lyserøde Silkebaand, og et lidet Skrin, et nydeligt Skrin med blanke Snilehuse, som hun havde faaet af Moritz til sin sidste Geburtsdag. Hvor hun var blevet glad i det, med det samme hun pakkede det ud af de mange Papirer! Noget saa deiligt havde hun aldrig seet! Og da hun aabnede Laaget, laa der et lidet Guldkors i et sort Fløielsbaand — altsammen fra Moritz. Siden var der kommet mere nedi Skrinet; det var Fingerbøllet fra Bedstemor Rønnow og det lille Guldhjerte med Forglemmigeier i blaa Stene og Slangeringen med de grønne Øine — altsammen fra Bedstemor Rønnow — ingenting fra Bedstemor Cold — naturligvis, for Bedstemor Cold havde været et slet Menneske, det vidste jo Bodil, det havde hun hørt tidt og ofte nok.

Hun tog Smykkerne ud af Skrinet og lagde dem bort paa sit Natbord; — saa aabnede hun Brevpakken, læste hver liden Lap igjennem og rev den saa langsomt istykker. Der var ogsaa nogle smaa Papirer, forsigtig sammenbrettede om visne Blomster — til Minde om et og andet, som hun og Moritz havde havt sammen. Hun stak dem alle bort i Lyset og lod dem brænde op. —

Nei, der skulde ryddes op i Skufferne, skulde der!

Men da hun var færdig med alt andet, fandt hun en liden Notitsebog med nogle kloddsede Blomster broderede paa Bindet.

Nei, saa sandelig — det var hendes gamle Dagbog! Hun aabnede den og læste de naive Ord fra dengang hun var elleve, tolv Aar. Hist og her var der ogsaa en Tegning — og etsteds var denne Tegning overmaade pragtfuldt udstafferet med gloende Farver. Nedenunder stod der med umaadelig sammenfiltrede Bogstaver: Mit fremtidige Hjem, samt to høit brændende Hjerter — hvoraf det ene var mærket med en rød M, det andet med en blaa B — Moritz og Bodil!

Det var en skak Firkant, som skulde forestille et Hus, og inde i denne en hel Mængde bittesmaa, skakke Firkanter, som skulde forestille Vinduer og Døre. Paa Taget noget, som saa ud som et Blækhus med en Sopelime opaf. Det var Piben med Røg fra Middagsmaden i Kjøkkenet. Udenfor Døren et Kræmmerhus paa fire skjæve Pinder, det var Hunden, lidt længere borte et større Kræmmerhus paa fire større Pinder, det var Hesten. — Og saa var der nogle Stokke med Spiraler om, det var Trærne i Alleen. Og saa var det Dueslag og Andedam og Hundehus. Og nedad Veien gik en langbenet Mand med trekantet Hat og store Barter og lang Pibe, som han dampede af, det var Moritz. Og ved Siden af ham gik en Dame i en umaadelig vid Kjole og umaadelig høi Hat, det var Bodil. Og efterpaa kom fire bittesmaa Figurer trip-trap-Træsko nedover, indtil den mindste næsten ikke havde hverken Arme eller Ben. Det var Børnene.

Mit fremtidige Hjem!

Ak ja, slig var det, hun havde drømt dengang. — Og der skulde de komme paa Besøg alle Mennesker, først Papa og Mama — de skulde nu bo der — og saa alle de kjendte i Christiansværn, — men desforuden ogsaa andre, som var fattige og havde det ondt, ja selv slette Mennesker, som for Exempel Bedstemor Cold, der døde i Usselhed og Synd, selv hun skulde have faaet Lov til at komme i Bodils fremtidige Hjem.

Og nu var jo alt det forbi. Ak, hvor Verden var trist! Og hvor alt var forandret, siden den Gang, hun var liden og tegnede dette Hus.

Men hun kunde alligevel ikke bringe det over sit Hjerte at brænde denne Dagbog; — hun bladede den igjennem fra det første Blad til det sidste; der stod skrevet med store, barnslige Bogstaver:

Kjære Gud! Hjælp mig nu og alle Tider at vandre de rettelige Veie og aldrig at fare vild. Hjælp mig at blive til Glæde for alle mine og for alle dem, jeg kjender. Kjære Gud bevare Papa og Mama og alle Mennesker. Amen i Jesu Navn.

Hun lagde den stille ned i Skuffen igjen og begyndte at klæde sig af. Efterat hun havde slukket Lyset, laa hun længe og tænkte. — Hun forsøgte flere Gange at bede sin Aftenbøn; men der var noget haardt i hendes Sind, som gjorde, at hun ikke turde og ikke vilde tale til Gud.

Hjælp mig nu og alle Tider at vandre de rettelige Veie og aldrig at fare vild. —

Hendes Hjerte var saa saart og saa haardt og saa underlig beklemt. Der var en Stemme langt inde i hende, som sagde, at i Aften var hun ikke paa de rettelige Veie.

Men hun forhærdede sig — hun vilde ikke bøie sin ranke Nakke. Frem vilde hun gaa, der hun gik — saa fik hun heller fare vild da, — det var ialfald ikke hendes Skyld, om hun saa gjorde.

Alle var de onde mod hende — alle, alle, hele Byen, og høit oppe over Byen sad Gud Fader og vaaged og dømte, og han var ogsaa misfornøiet med hende, det følte hun.

Men nei, nei — hun vilde ikke ydmyge sig; det var hende, som havde Ret, — hun bed Tænderne sammen og sovnede med Hænderne knyttede sammen over Brystet.

Det var første Gang, Bodil sovnede med Hjertet haardt og uforsonligt — uden først at have bedt til Gud og uden at have faaet Fred og Tilgivelse af ham. —

VIII.

Næste Morgen, før Moritz drog hjemmenfra, tog hans Fader, Consulen, ham for sig for at tale et Alvorsord med sin kjære Søn. Det var naturligvis Gaarsdagens kjedsommelige Hændelse, Samtalen dreiede sig om. Selv om man for et Syns Skyld havde ladet det hele glide over, var dog det passerede af en saadan Beskaffenhed, at Consulen paa det bestemteste maatte frabede sig en Gjentagelse deraf. «Vi skal ikke have noget sligt, vi her paa Solberg.»

Moritz var naturligvis ganske enig; han kunde ikke begribe, hvad det var, som gik af Bodil igaar.

Consulen reiste sig pludselig op og gik hen til Sofaen, hvor den unge Herre sad.

«Hør, min kjære, min eneste Søn,» sagde han og satte sig ved Siden af ham. «Du ved, at jeg har en Gru for at blande mig i andre Folks Anliggender, — men oprigtig talt, Moritz,» her greb han Sønnens Haand, «nu efterat du er bleven voxen, har du nu alvorligen overveiet, hvorvidt den Forbindelse, som fra først af blev knyttet rent for Spøg i din Barndom, hvorvidt den ogsaa i Fremtiden skal staa ved Magt. Nei, misforstaa mig ikke, jeg kjender vel dit trofaste Sind og din uegennyttige Redelighed, men lad dig ikke heraf vildlede til at føle nogen Slags Forpligtelse mod din Barndoms Legekamerat. Og hvis du synes, der er kommet noget nyt ind i eders Forhold, noget disharmonisk, kjære Barn — da bør du bryde overtvers strax — for hendes Skyld — ikke mindst for hendes Skyld, mit Barn — mest for hendes Skyld. Det er din Pligt mod hende at bryde overtvers, mit Barn, at sige: hvis du synes, at nogen Disharmoni er kommet ind i jert Forhold.»

Men Moritz smilte rolig og bevidst. «Du tager ganske feil, kjære Papa. Jeg har overveiet alt nøie. Bodil er igrunden en god Pige, og jeg holder næsten endnu mere af hende nu, da jeg ser, at hun har et vanskeligt Gemyt, der trænger min Støtte og Overbærenhed. Ikke sandt, kjære Papa, min Kjærlighed maatte være kleinmodig, om den gav tabt ved de første Vanskeligheder.»

«Meget vel, meget vel,» sagde Consulen. «Du svarer, som jeg havde ventet af dig. Du er en god Dreng. Meget vel, meget vel.»

Men i sit Hjerte syntes han slet ikke, det hele var saa meget vel, som han sagde. Netop denne Moritz's Bestemthed gjorde, at han fra nu af saa en Ulykke i denne Forbindelse. Den maatte hæves, koste hvad det koste vilde.

Havde han end igaar bevaret sit korrekte Ydre og dækket over baade det ene og det andet, saa kunde det ikke negtes, at Bodils Opførsel havde krænket ham dybt i hans hovmodige Sjæl; nei, sligt vilde han ikke lade sig byde! For naar en Tøs, som knapt var voxet fra Riset, naar hun turde tillade sig dette, hvad vilde hun ikke da kunne finde paa, naar hun blev voxen, og al hendes spirende Utækkelighed fik folde sig ud i fuld Blomstring.

Nei, sandelig! Bodil Rønnow skulde aldrig blive Frue paa Solberg, saalænge han havde noget at sige! —

— Samme Dag reiste alle Gutterne til Hovedstaden. — Alle Mennesker i Christiansværn var paa Benene for at sige Farvel til dem. Kun Bodil Rønnow manglede. Det hed sig, at hun laa tilsengs af Migræne. —

Sorenskriveren var ganske ude af sig selv, da han skulde melde dette, og hans Kone var paa Nippet til at segne; thi naturligvis troede den arme Dame, at det ene og alene var hende — eller rettere sagt hendes Moder —, der var Skyld i det hele.

Men Consul Schamvogel smilte og trykkede hendes Haand med isnende Forbindtlighed.

* * *

«Sandfærdigen,» sagde Sorenskriveren om Eftermiddagen, da han sad og passiarede med sin Ven Consulen i Lysthuset paa Solberg. «Sandfærdigen tror jeg ikke, dette Barn voxer mig ganske over mit Hoved. Hun har dog altid været en artig og god Pige, og saa bryder der pludselig løs en Ulydighed, som jeg ikke er istand til at mestre. Ja, jeg siger det, som det er, min kjæreste, det finder jeg hæderligt i Betragtning af den Forbindelse, som er indgaaet mellem vore Familier.»

Consulen svarede slet intet. Han sad og trommede med Fingeren paa Lysthusbordet og saa aandsfraværende ud. Der opstod en liden Pause, der for Sorenskriveren føltes meget pinlig.

«Naa» — sagde endelig Consulen — i en lidt irriteret Tone og uden at se op.

«Jo, ser du, min kjæreste; — det staar jo til os at udfinde en Maner, hvorpaa vi kan ordne det hele paa det bedste for de unge. Og jeg vil sige: Bunden i Bodil er god; det hele er kun noget ganske forbigaaende — en ren Sygelighed, som ret óften forekommer hos unge Kvinder i hendes Alder.» —

«Du taler som en hel Doktor,» svarede Consulen med et spydigt Smil. «Jeg har nu tænkt mit om denne Affære. Og jeg maa sige — ja, hvordan skal jeg forklare mig uden at støde dig, kjære Ven? Du ved, hvor høit jeg skatter og høiagter dig personlig, Rønnow; men naar du saa sterkt pointerer, at Bunden er saa god i Bodil, da er det dig selv, som fremtvinger det lille Tvivlens Spørgsmaal, som i dette Øieblik svæver paa mine Læber. Thi jeg ved sikkert, du er enig med mig, naar jeg hævder, at man ikke alene bør undersøge Urters og Dyrs Afstamning, førend man udvælger dem til sit Hjem. I en ganske særlig Grad gjælder dette Mennesker — tiltrods for

alt, hvad man i vor Tid prædiker om det modsatte. Jeg har seet, hvordan en farlig Blodsdraabe, der engang kommer ind i en hæderlig og rolig Familie, kan gjøre Revolte i mange Slægtled og tilslut helt og holdent bringe den ud af sin faste Gjænge. — Og naar jeg ser din Datters tidlig vakte Extravagance — ja tilgiv mig, min kjære, — men da paatvinger virkelig det Spørgsmaal sig enhver: monstro det ikke er denne farlige Blodsdraabe, som du ved gjennem din Hustru engang er blandet ind i Rønnowernes grundhæderlige Slægt, monstro det ikke er den, der gjør det arme Barn uroligt og ulykkeligt?»

Sorenskriveren sad som falden ned fra Skyerne. Han havde dog altid været vant til at anse hele denne Affære med Circusdamen som noget, der var ganske glemt og udslettet. Naar han nu og da betroede det til nogen, var det kun for at stille sit eget ædle Mod i smukt Relief. Og til Dato havde den uheldige Svigermoder saa langt fra skadet ham; — tvertimod! der stod en svare Respekt af denne Sorenskriver; — han var rigtignok en Type paa en Riddersmand uden Frygt og Dadel.

Men nu indsaa han med én Gang, at denne Circusdame alligevel var en liden Plet

paa hans hæderlige Navn — eller en farlig Blodsdraabe i hans Slægt, som Consulen kaldte det.

Halvt i Tanker tog Sorenskriveren frem sin berømte Snustobaksdaase; den mindede ham om det mest ophøiede Øieblik i hans Liv; — han rystede paa Hovedet, sukkede dybt og sagde meget langsomt:

«Dengang jeg i min Ungdom gik hen og skjænkede en ulykkelig ung Kvinde mit Navn og min Kjærlighed, havde jeg mindst anet, at denne retfærdige Handling skulde komme til at blive til Skade for vort elskede Barn.» — Han talte med værdig, lidt krænket Pathos; men Consulen reiste sig hurtig, gik etpar ligegyldige Skridt nedover Gulvet og svarede kort og knastørt: «Ja, Menneskene dømmer nu engang, som jeg siger. Slig dømmer de, kjære. Og Livet viser stadig, at de dømmer ret, kjære, — ret og rigtig.»

Sorenskriveren trak Øienbrynene i Veiret og smilte næsten foragtelig. Han følte det hele som en personlig Fornærmelse, som en Ringeagt af hans Livs Heltedaad, — og han var heftig oprørt.

«Nuvel — hvad tænker du saa at gjøre?» spurgte Consulen, som fremdeles talte irriterende tørt og udeltagende. «Hvad har du tænkt at gjøre med Pigebarnet?»

Langsomt lagde Sorenskriverens velordnede Følelser sig atter tilro. — Man maatte tage alt rolig og sindig; — hellere lide Uret end gjøre Uret — især nu, da det gjaldt en elsket Datters Fremtid. Og, trøstede han sig selv, der er jo Ting, man ikke værdiger et Svar. Dyden har sin Belønning i sig selv — den forlanger ingen Ros, og naar den mistænkeliggjøres, forsmaar den ethvert Forsvar. — —

«Hvad har du tænkt at gjøre med Pigebarnet, spørger jeg?» gjentog Consulen ilskt og stansede. Han var afgjort ikke i Humør idag.

Sorenskriveren rømmede sig og sagde med sin roligste Stemme:

«Jeg har tænkt at sende min Datter Bodil ind til Hovedstaden, forat hun der kan lære bedre *mores*, end der er Anledning til at faa paa dette lille Sted. — Det arme Barn! Hvordan skulde hun kunde indhente nogen høiere *savoir vivre* i Christiansværn? Her betragter vi jo hinanden allesammen som tilhørende en og samme Familie. Men paa den anden Side skal der saare lidet til, før det viser sig, at den ægte Solidaritetsfølelse fattes. Derfor bør hun komme bort snarest muligt — se, hvordan Verden er og lære, at det gjælder at lægge Baand paa sine Følelser.» Sorenskriveren reiste sig, tog sin Hat, rakte Consulen sin Haand til Afsked og sukkede med et lidet Smil: «Jeg haaber, du paaskjønner dette mit Forsøg paa at gjøre den farlige Blodsdraabe saa ufarlig som muligt. Adieux, min kjære!»

Men baade Consulen og Sorenskriveren var utilfredse med Samtalen. Den lille Blodsdraabe brændte i Virkeligheden Rønnow helt ind i Sjælen, og han var aldeles ikke behagelig at komme nær for Resten af Aftenen. Thi i sin korrekte Sjæl var han enig med Consulen. Hvordan kunde han nu ogsaa i sin Ungdom begaa en saadan Uforsigtighed som at gifte sig med en Dame, hvis Navn havde en Skavank?

Men vel! havde han taget Fanden paa Ryggen, skulde han ogsaa bære ham frem uden at forandre en Mine i sit Træansigt — ialfald naar Folk saa det. Hjemme fik det gaa, som det kunde. *My house is my castle*, og om han end stønnede under sin Byrde, naar ingen var tilstede, da var det en Ting, som ikke kom nogen anden ved end ham og hans Kone Elna.

Da Sorenskriveren var gaaet sin Vei, satte Consulen sig i sin Stol, og hans Ansigt var den galante Consul Schamvogel ganske uligt.

Da hans Frue en Stund efter kom seilende gjennem Stuen og talte til ham, svarede han hende saa grættent, at hun strax fortrak ud i Haven.

Naar Consul Schamvogel sad i vrede Tanker, bed han altid Neglen af en Finger og spyttede Stumperne ud; — det var en styg Vane, men han kunde aldeles ikke vænne sig af med den.

Da Consulen havde bidt Neglen af sin høire Pegefinger, saa der slet ikke var mere igjen at bide i, satte han sig til sit Skrivebord og skrev et langt Brev til sin Søn Moritz. Han foreslog sin Søn at tage en Udenlandsreise paa et Aars Tid eller saa; — «i din Alder, min Dreng, kjender man Livet kun ringe. En Forbindelse, som man slutter i dine Aar, ser man efterhaanden paa med andre Øine. Reis du ud i Verden, min Dreng, og lær, hvad der sømmer sig en ung Mand med dine Evner, dine Midler og dine Betingelser for at gjøre Lykke. Det er paa Tide, du faar Øinene op for, at Verden ikke er det Musehul, som kaldes Christiansværn, eller den Ravnekrog, som heder Christiania. Reis med Gud, og naar du kommer tilbage, vil du med et Smil anskue mangfoldige Ting og Forhold, som nu forekommer dig saare vigtige og betydningsfulde — ja endog hellige.» — — —

IX.

Slig en mild Dag i September med Løvet saa gyldent, stille og sørgmodigt og Sjøen saa blank og skinnende — hvor den taler paa mange Sprog til Menneskenes Hjerter! Saa mild og skjøn og alvorlig Tale ejer ingen anden Aarstid. Den, der har prøvet Livet, fornemmer en stor Fred, og den, der først skal ud i det, bliver tankefuld og taus, naar Høsthimmelens store Gudsøie ser paa ham. Paa saadan en Dag synes Evigheden nær, og denne skinnende Fred er saa vældig, at Menneskets Sind ikke kan fatte, hvordan den kan være Jordens. Selv en, hvis Fod fór vild i Livet, og hvis Hjerte forbitredes i Skjændsel og Sorger, — paa saadan en Dag hænder det, at en egen Høitidelighed sænker sig over ham, og Ormen, som gnaver i Sjælen, tier, og Varulven, som skriger

af Had og Hevn i Tankerne, gjemmer sig ræd i Sindets mørkeste Afkroge.

Slig en Dag er isandhed en hellig Dag, da Gud Herren er nær.

Som Bodil slig en Høsteftermiddag gik rundt til alle kjendte og kjære Steder for at sige Farvel, kom der over hende noget forunderligt — en Ensomhedsangst, hun ikke selv kunde raade.

Thi idag stirrede ligesom alting paa hende saa fremmed; disse Steder, som hun havde seet de hundrede Gange, var saa anderledes i Aften end før. Kanhænde det var, fordi hun skulde reise bort, fordi det var sidste Gang — kanhænde det ogsaa kom af denne Høstens besynderlige Glans over Alverden. Hun kunde ikke gjøre sig Rede for dette, at hendes skræmte Hjerte pludselig begyndte at skjælve, og at hun bare havde Trang til at gjemme sig væk etsteds, hvor der var trygt og godt, og hvor intet ondt kunde ramme hende.

Hun løb hjem — ind i Stuen; der sad hendes Moder i en Krog og spandt. Og Bodil kastede sig ned for hendes Fødder, skjulte sit Hoved i hendes Skjød: «Aa Mama! Mama! Lad mig blive her! Lad mig ikke reise bort!»

Den arme Frue rystede med alle sine Falbelader; — bare ikke Peder Martin kom! Peder Martin havde været saa rar i det sidste; — ak Gud! han havde endog hentydet til denne ulyksalige Begivenhed med hendes Moder, og hun havde forstaaet, at han nu mente det, alle Mennesker maatte mene — «aa nei, Bodil, hys Barn, hys Barn, ti stille, for Guds Skyld ti stille, ellers kommer Papa.»

Ja, tilsidst holdt endog Moderen sit Lommetørklæde hen foran hendes Mund, forat ingen Lyd skulde høres.

«Hvordan kan du falde paa sligt,» hviskede hun; — «du ved ikke, hvordan du skræmmer mig, naar du gjør slige overspændte Ting. Pas dig, Barn! Du maa aldrig lade dine Følelser løbe af med dig — aldrig lade dine Følelser løbe af med dig, hører du,» — nu dirrede hendes Stemme, saa det var en Ynk at høre — «husk bare paa, hvordan det gik min egen Moder; — husk altid paa det; — — slig gaar det, — — saa galt, Barnet mit, naar man lader Følelserne løbe af med sig.»

Hun sad nu helt henne i Halvmørket og

hviskede og fór uafladelig med Lommetørklædet henover Øinene, der græd uden Taarer. —

Bodil gik saa underlig sløv henigjennem Værelserne. Da hun kom helt hen i Hjørnestuen, stansede hun midt paa Gulvet. Hun saa sig ganske ørkesløst om; — det var Blaastuen, hun stod i, — med det hvidskurede, umalede Gulv, de tolv blaamalede, høiryggede Stole, det blaa Chatol med Blomsterkurve malede i Felterne, og lutter blaa Fugle og Dyr malede i Væggepanelet.

Solen skinnede ind ad Vestvinduet, som stod aabent. En svag Vind fik det klare, hvide Gardin til at bølge og bragte med sig en kjølig Duft af faldende Løv.

— Siden i Livet huskede hun altid dette Øieblik i Blaastuen, da hun stod saa ganske ensom og saa fuldkommen raadvild. Naar hun siden i Livet kjendte denne egne høstlige Løvduft, stod denne Stund for hende; og det var, som hun siden syntes, at det var da hendes Liv egentlig begyndte. —

— Der var en, som aabnede Døren stille og lukkede den ligesaa stille efter sig. Bodil vendte Hovedet og mødte Laura Bragers gode, alvorlige Øine.

Laura kom med nogle Roser, som hun

forærede Bodil; — og der steg en inderlig Taknemmelighed op i hendes Hjerte. Hvor det lignede Laura at komme netop nu; — hvor hun var god og omtænksom; — aldrig gjorde nogen Gjengjæld mod hende — saa lydløs som hun gik gjennem Livet, — forlangte ikke, at nogen skulde huske hende; — men naar andre havde det ondt, da gled hun stille hen ved deres Side og trykkede deres Haand og spurgte om intet og sagde intet, men trøstede dog mere med sine Øines Godhed end alle andre kunde trøste med alle tomme Ord.

Bodil tog hende om Livet og lagde sit Hoved ned paa hendes Skulder og græd. Laura strøg hende stille over det deilige rødblonde Haar og lod hende græde ud. Som de stod der sammen i den gyldne Aftensol, kunde man rigtig se, hvor de var forskjellige. Den slanke, skjøre Bodil klædt i en lys Kjole, overprikket at tusen smaa Blomsterbuketter — som en fin og sjelden Porcelænsfigur —; hvor syntes hun bare skabt til sirlig Fest, til fin, perlende Glæde, til gratiøs Dans og smilende Leg. Over hendes unge Skikkelse var al Vaarens yndefulde Drøm; — og der var over hende noget uvirkeligt, noget svævende, som en lys Maanestraale gjennem en graa Hverdag.

Laura derimod — over hende var der intet saadant. Hendes Skikkelse var lav og hverdagslig og hørte til paa den Jord, hvor hendes Fødder traadte. Ved Siden af Bodil saa hun ud som en Askepot i den sorte, simple Kjole, med det store, graa Ansigt og de store, kraftige Hænder. Var Bodil som fine Farver og fjern Musik, saa var Laura ene og alene en liden god og flink Pige, som gik hjemme paa Prestegaarden og styrede Stellet og pleiede sin syge Fader med sterk og kjærlig Haand.

De satte sig borte ved Vinduet, — Bodil med Albuen mod Vinduskarmen og det drømmende Hoved støttet i Haanden, — Øinene halvt lukkede for Solen, som faldt over hele hendes lyse Skikkelse. Laura henne i Skyggen, ret op og ned paa den høiryggede Stol, med Hænderne foldede paa den sorte, hjemmegjorte Kjole.

«Glæder du dig ikke til at reise ud, Bodil?» spurgte Laura. «Jeg har altid forstaaet dig, som om du bare længtede efter at komme bort fra Christiansværn.»

Bodil blev siddende, som hun sad: med Haand under Kind i en lidt smægtende Stilling og med halvt lukkede Øine. Nu lukkede hun dem helt til; «jeg ved ikke, hvad det er,» sagde hun, «jeg forstaar mig ikke selv. — Jeg har jo altid stundet efter denne Dag, og nu — som jeg sidder her, er jeg dog bedrøvet. Ak, ingen Glæde her i Verden er dog fuldkommen, og ingen Lykke skjænker Menneskesjælen den fulde Tilfredshed.»

Bodil sad fremdeles ubevægelig med lukkede Øine; den blege Pige i Skyggen saa paa hende, og der kom en Iver i hendes Træk, som sjelden var der; — Øinene blev blanke, og de store Fingre blev urolige og løste sig ud af hinanden.

«Jo, Bodil,» kom endelig Lauras Stemme henne fra Tusmørket. «Der er en Lykke for os Mennesker. Der er noget, som skjænker fuld Tilfredshed.»

Bodil aabnede Øienlaagene — dovent, men dog lidt nysgjerrig, og lidt efter lidt krøb der et lidet hovmodigt Smil henover hendes Mund, — dette Hovmod, som en smuk og bevidst Kvinde altid har ligeoverfor en, der er styg og beskeden.

«Hvad er det, om man tør spørge?»

Men dette sarkastiske lille Smil, som vilde været et farligt Vaaben for mange, formaaede ikke at ridse det mindste Mærke i det gode og dybe Alvor, der omgav Lauras fattige Skikkelse.

«Det er Selvforglemmelsen, Bodil. Naar man kan give lidt af sin egen Fornøielse for andre — da faar man Glæde igjen. Det er at faa Guld for Kobber! — Jeg har ofte tænkt paa, at selv i den dybeste Lidelse maatte Jesus føle en endeløs Salighed i dette: at han virkelig frivillig ofrede sig selv for alle de andres Synder. Og lidt af denne Salighed kan selv vi arme Mennesker komme til at føle, naar vi — i al Skrøbelighed naturligvis — forsøger at gjøre, som Jesus gjorde: at give sig selv hen for andre — at glemme sig selv og sin egen Glæde.»

Laura havde talt hurtig og sagte — ligesom generet. Hun saa ned hele Tiden, og da hun var færdig, blev hun ganske rød i Kinderne. Uagtet hun var opdraget meget strengt religiøst, talte hun aldrig om de Ting; — derfor faldt det hende nu saa vanskeligt — for hende var det at overvinde Sjælens Blufærdighed —; og Navnet «Jesus» kunde man næsten ikke høre hende nævne.

Det lille Smil forsvandt fra Bodils Ansigt; hun begyndte atter at stirre ud i Haven, hvor Solen nu holdt paa at dø bort inde mellem Løvet.

«Hvor vi to er forskjellige,» sagde Bodil. «Hvor du er meget bedre end jeg, Laura.»

«Nei, men hvordan kan du sige sligt» — fór Laura op. «Jeg bedre end du! Har du hørt Mage! Som om ikke Vorherre havde skabt os — hver til vort — dig, Bodil, til noget — ja — kanske til noget stort derude i Verden, mig til at blive, hvor jeg er, og gjøre lidt godt her — ja, for Papa trænger mig jo» — føiede hun til ligesom undskyldende, «og naar han ikke er mere, saa har jeg lovet ham, at jeg skal tage nogle smaa, fattige Børn i Huset og føre dem frem. Men kjære! enhver kan jo se, at Vorherre ikke har skabt dig til sligt noget. Tror du ikke, hvert Menneske har sin Mission i Livet? Tror du kanske ikke, Vorherre har havt sin Mening med at lade hvert Menneske komme til Verden? Det er netop derfor det er saa sørgeligt, naar Forholdene eller Menneskene selv steller det saa galt, at de kommer paa den gale Hylde, som en siger. Og jeg er vis paa, at der er noget, du har at gjøre ude i Verden, jeg er vis paa det, Bodil — lige saa vis paa det, som jeg er vis paa, at her i Christiansværn — her har jeg min Hylde.»

Og nu straalede hendes Øine af den uendelige Beundring, som netop slig en liden, graa Spurv kan føle for slig en broget og sjelden Pragtfugl som Bodil.

Pludselig sprang Bodil op — strakte Hænderne høit op over Hovedet og aandede dybt ud, saa det unge Bryst fyldte Kjolens tynde Stof. Og med et tog hun Laura om Livet, dansede rundt med hende og kyssede hende mange Gange.

X.

Consul Schamvogel var aldeles ikke fornøiet over, at Bodil virkelig kom til at reise til Christiania. Det var ham ligefrem magtpaaliggende at faa Moritz bort, før hun kom derind; thi Consulen havde jo to Øine i Hovedet og saa godt, at Bodil for hver Dag, som gik, udvikledes til en Kvinde af dem, der er farlige for unge Mænd. Og selv Moritz, som ellers var saa stø som Fjeld i alle mulige Ting — ligeoverfor hende var han ganske viljeløs. — Som Svar paa hin Advarsel, Consulen havde skrevet umiddelbart efter hans Reise, var der kommet et Brev, hvori Moritz paa det bestemteste hævdede, at hans kjære Fader gjorde den stakkels Pige Uret. Ja, det syntes virkelig, som om hin uheldige Episode snarere havde pustet til Ilden end omvendt, og Moritz, som ellers havde en saa behagelig kjølig Maade at tage alt paa, udtrykte sig med en Heftighed, som var ham ganske ulig. —

Kom nu Pigebarnet ind til den samme By, hvor han var, da vilde hun vistnok vide at fange ham ganske i sine Garn igjen, saa at han baade glemte hendes Fadæser og de faderlige Advarsler. Herregud — slig var nu Ungdommen engang!

Nu havde Consulen en Egenskab, der var sterkere end alle hans andre tilsammen: han var stædig som et Asen! — Havde han først sat sig en Ting i Hovedet, skulde den realiseres, om saa Jorden styrtede sammen. — — Og nu havde han engang for alle besluttet, at Bodil ikke skulde blive Frue paa Solberg, og saa kunde intet i Verden mere faa ham fra den Tanke mere.

Han koncentrerede al sin Energi paa dette ene; han grundede paa det sent og tidlig; — hvad der dog ikke forhindrede ham i officielt at være den affableste Ven af Sorenskriveren og hans Frue. Nei, Bruddet skulde komme af sig selv; — helst burde Bodil fremkalde det ved en ny Skandale — som sagtens kom af sig selv, naar hendes «farlige Blodsdraabe» rigtig fik Anledning til at gjøre de fornødne Galskaber.

Da det var endelig bestemt, at Bodil skulde reise, satte Consulen sig atter ned og skrev et meget listigt Brev. Han roste Moritz, ja, han roste endog Bodil og bad om Tilgivelse, hvis han havde sagt noget om hende, der havde saaret Moritz's kjærlige Sind.

Han tvivlede aldeles ikke mere paa Moritz's alvorlige Følelser, tvertimod! Men de burde lutres og prøves i Adskillelse. Disse Forlovelser var egentlig noget temmelig vulgært. Der gik de unge Mennesker og saa paa hinanden og var hverken gifte eller ugifte. — Nei, det var dog meget smukkere at tilbringe denne Tid hver for sig, anse det som en Ventetid, i hvilken ens Følelser prøvedes for Livet. Kunde man leve hver for sig etpar Aar og alligevel beholde den hellige Ild lige luende — ja, da var det den rette Kjærlighed, som bringer Lykke for Livet. Og saa videre.

Dette kunde Moritz slet ikke staa for. — Det glædede ham, at Faderen gjorde sin Uret god igjen; — Gudskelov! nu var alt iorden! Og netop derfor kunde han saa trygt tage bort, mens Bodil blev tilbage herhjemme; — hun trængte til at summe sig, og maaske Adskillelsen vilde lære hende at sætte dobbelt Pris paa ham. Det vilde ogsaa være sundt for hende at se, hvordan andre unge Piger af hendes Stand opførte sig mod sine Kjærester; — hun vilde nok opdage, at det ikke gik an at være slig, som hun havde været mod ham. Og hun vilde nok ogsaa snart opdage, at ingen af de andre unge Mænd vilde have opført sig saa høimodig og ædelt mod hende som Moritz; — ja, hun kunde i det hele taget have godt af at sammenligne ham med de andre; — det var han slet ikke bange for — tvertimod! det vilde sikkert skaffe ham en Række stille Seire og føre hendes Hjerte ydmygt tilbage til ham. — —

— Ditlev Pram og Hans Brager syntes jo, det hele var temmelig mærkeligt. Og Ditlev sagde sin Mening rent ud — tænk, reise sin Vei, naar ens Kjæreste skulde komme til Byen! Flygte sin Vei ifra en saadan Lykke! Hvad maatte ikke Bodil føle, og hvad maatte ikke Folk tro? Han burde passe sig, at ikke hans Utaknemmelighed fik sin Straf. —

Men Moritz smilte bare med sit selvtilfredse Smil, — «Bodil skulde lutres i sin Kjærlighed,» sagde han med en saa overlegen Læspen, at Hans Brager holdt paa at gaa ud af sit gode Skind af Forargelse.

Aftenen før Afreisen holdt Moritz en liden Afskedsfest for Ditlev og Hans. De samledes hos en Traktør og Beværter nederst i Kirkegaden, hvor de pleiede at spise, naar der var noget extra paafærde. Iaften havde han faaet Ordre om at gjøre sit Yderste; og Moritz havde selv dekoreret Lokalet med Flag og Høstens sidste Grønt og stillet op Talglys i en Mængde Stager Stuen rundt, saa da Ditlev og Hans traadte ind, blev de ligefrem blændede, — slig en Oplysning var de ikke vant til hos Traktør Jensen. —

Under Munterhed og Glæde satte de tre Venner sig tilbords, og lod Retterne vederfares Retfærdighed. Snart begyndte Talerne; Moritz udbragte først Hans Majestæts Skaal; thi fornemt skulde det være! og de to unge Officerer sprang strax op — stramme og alvorlige som til Parade. Men sidenefter blev Skaaltalerne mere civile; — Ditlev havde skrevet en Vise, som de sang, og da de først var begyndte at synge, fortsatte de med alskens Viser til Fædrelandets og Bacchi Pris. Senere kom der ogsaa Krigssange med vilde Ord og eggende Melodier, som opflammede de to unge Løitnanter, saa at de reiste sig fra Bordet, fægtede med Armene og sang, saa de blev

ganske røde i Hovedet. Disse Viser vakte Krigerblodet i dem; — de brød sig ikke længere om Moritz's Smil: al deres Længsel efter ridderlig Daad fik nu frit Løb; — ak, om der vilde komme en Krig, hvor de kunde blive med og dø Heltedøden paa Ærens Mark! Nei, hine Tider var forbi, da Krigeren var en Ridder, der kjæmpede paa Liv og Død for sin Dames Ære eller drog i Leding til det Hellige Land for at udfri Frelserens Grav. Poesien holdt jo paa at gaa bort fra Krigerstanden; — for hvert Aar blev det mere og mere Taktik, mere og mere Mathematik, og det skjønne, stolte Mandemod blev mere og mere overflødigt. Nei, i hine Tider skulde man have levet, da man drog ud paa Eventyr — ud i den vide Verden med Sverdet i Haand i Pantser og Plade. En Gustav Adolf, en Karl den tolvte, — se det var Riddersmænd! For Landets Ære, med Gud i Pagt, — og uden Skjælven styrte sig ind i Fiendernes tætte Skare, hei! hei! Og de to unge Officerer faldt hinanden om Halsen og svor hinanden til, at de skulde følges ad paa Valpladsen, og at intet uden Døden skulde skille dem. Og blev den ene fældet, skulde den anden hevne ham, om han saa skulde ride til Verdens Ende for at hente sin Hevn.

— — Talglysene var brændte ned i Stagerne, og de unge Mennesker havde snakket og sunget sig hæse og trætte. De trak Gardinerne tilside; udenfor var det vidunderlig stille Maaneskin. De smaa, spidsgavlede Huse kastede stive Skygger tversover Gaden; — etsteds lyste der endnu bag de bittesmaa Ruder i de høieste og mørkeste Gavler. Nattefreden gjorde dem stille; — de aabnede et af Vinduerne, og den kjølige Luft strømmede indover dem med en forunderlig sørgmodig Duft af Høstens duggede, faldende Løv.

Moritz lænede sig til Vindueskarmen, hans smukke, lokkede Hoved faldt lidt tilbage, Maaneskinnet flommede om hans slanke Skikkelse; og han sang med sin høie, vakre Stemme en dunkel, sørgmodig Sang om Afskedens Vemod og Ensomheden i fjerne Lande. Saa underlig passede Sangen ind i Høstnattens tyste Tristhed; — da han holdt op, blev de alle siddende stille en lang Stund — betagne af Stundens høitideligt-melankolske Stemning.

Pludselig gik Moritz hen til Bordet og tog sit Glas. Og i dette Øieblik lignede han ikke den Moritz, der til Hverdags gik omkring med det evindelige ironiske Smil om Læberne.

«Mine kjære Venner,» sagde han langsomt og med Vegt paa hvert Ord, «lad mig i denne Afskedens og Festens Stund tage et Løfte af jer begge.

Lad mig i denne Stund tage et Løfte af jer — et Brageløfte, som jeg ved I begge vil holde, saasandt I er de Riddersmænd, som jeg tror, I er. —

Imorgen ved disse Tider er jeg langt herfra, men mit Hjerte lader jeg tilbage. Alle mine Tanker vil dagligen færdes iblandt jer — og endmere, naar den Kvinde kommer hid, som jeg har inderlig kjær. — I har mange Gange sagt, at I undres over, hvordan jeg kan tage bort ifra hende, og tro mig, der er Stunder, da jeg selv føler det, som skulde mit Hjerte briste ved Tanken paa, at der kunde tilstøde hende noget ondt, medens jeg er langt borte.»

Langt botefra kom et Vindstød farende gjennem Maanenatten; — Trærne udenfor begyndte at bruse sterkere og sterkere, de tynde, hvide Gardiner bølgede foran Vinduerne, og de to sidste Talglys skalv med sine smaa, røde Flammer.

«Men selv om jeg drager herfra, saa ved jeg dog, at hun ei er alene i denne By. I, mine to hjertens Venner, er her jo. I vil ikke forraade hende og mig. I vil forsvare

hende, om det skulde trænges. I vil varsomt lede hendes Fod, at den ei farer vild, og bære over med hendes vanskelige Sind. Ditlev Pram og Hans Brager — sværg mig til i denne Stund, at I vil være hendes Ven og Broder, ligesom I er min Ven og Broder. Sværg mig til, at I ikke vil lade hende ene. Sværg mig til ved eders Ære som Officerer, ved vort gamle Venskab, ved alt, der er helligt, ved denne Nats Stjerner og ved ham, der raader over Natten — sværg mig til, at I vil være min og Bodils Ven i gode og i onde Dage og aldrig forlade hende.»

De to unge Officerer reiste sig og rakte sine Hænder i Veiret: «Det sværger vi!» Og Ditlev lagde til: «Ved vor Ære som Officerer! Ved alt, som er høit og helligt; det sværger vi!» —

Saa tog de hinanden i Hænderne; de saa hinanden ind i Øinene; Hans Bragers var fulde af Taarer.

Strax efter gik hver til sit. —

Men som de gik nedigjennem de tomme Gader, mærkede de, at Natten ikke var saa stille som før. Kolde Vindstød kom farende ganske pludselig fra Nordens sorte Himmel — den peb om Gadehjørnerne og jagede store

Skarer af tørre Blade ud ifra Haverne og henover de toppede Brosten; — de trippede afsted med en egen dæmpet Gjengangerlyd. — Himlen var bleven overtrukket af et tyndt Skylag; Maanen kunde ikke længer sees, men den gød dog et melkehvidt Skin over den sydlige Himmel.

De tre unge Mænd skiltes ved et Gadehjørne; — Festrusen var gaaet af dem; hver tænkte paa sit. — Og da de havde lagt sig, fik de ikke sove, men laa alle tre og hørte paa Uveiret, som kom.

XI.

Dengang var Christiania en anden By, end den er nu; — ja, man maaler bedst Afstanden fra dengang og til vore Dage, hvis man sammenligner den Hovedstad, Landet da havde, og den, vi nu har.

Hvor den By nu ligger og straaler i al vor Ungdoms Fantasi! Særlig, naar Høsten gjør Aftnerne lange og Sindene saare — da tændes der festlige Lys paa Carl Johan, da klinger der elektriske Klokker, da spiller Musiken op i store Sale, og der er Jubel og fager Ungdom i disse store Sale. Men for sig selv — ukjendt af alle — gror Elskovens fagre Blomst i Nattens dunkle Timer.

Ikke sandt? Slig drømmer Ungdommen udover Landet. Og denne Drøm lokker bort fra Fars Hjem — bort fra den Natur, som mødte den unge i hans Barndom, og som altid

siden vil kalde paa ham, tyst og trofast; — den Natur, som alene vil vide at trøste ham, naar han engang vender tilbage, forgiftet af Byens daarlige Luft og daarlige Mennesker. —

Men hvad kan det nytte at sige dem det? Ungdommen drømmer og længes, — og den vældige By ligger fjernt, fjernt — bagved de høie Fjelde — og straaler og skinner som en vældig Ildblomst langt ude i Nattemørket.

Saa slaar en Dag den Time, da den unge Drømmer naar sine Drømmes Maal. For en Larm i Gaderne! — og de høie Huse! — og alle de mange Mennesker! — Og det Liv begynder, som for de allerfleste er en Flugt fra Drømmens Glans til en graa og traurig Virkelighed.

I hine Tider var Christiania endnu en Smaaby; der var endnu en egen Duft af gammeldags Fornemhed over den, noget, der mindede om en tysk Residensstad, hvor Konge og Hof, Noblesse og Studenter gav Livet en vis sober Form. Det unge Menneske, der kom ind i én god Kreds, havde strax en Række Hjem aabne for sig, og var man først kommet indenfor det gode Selskabs Broderkjæde, da var man ogsaa garderet mod alt ondt. Man følte sig som en eneste stor og god Familie; — hvor mange

Kampe der end kunde udkjæmpes inden fire Vægge, hvor megen Ondskabsfuldhed der kunde udgrundes inden Kredsen — ligeoverfor Verden stod man Last og Brast sammen — saa længe det var muligt.

Men hændte det virkelig: — stellede nogen sig saa galt, at selv ikke Kredsen kunde gardere ham, da var hans Fald ogsaa umaadeligt; — de gode Hjems Døre smækkede nu alle som én i Laas. Saa ubarmhjertig, som man dengang kunde sætte et Menneske udenfor! — Og sandelig! det var saare vanskeligt at finde nogen Vei, som førte tilbage til det gode Selskab for den, som engang havde faaet dets Langmodighed til at briste. —

Og dog var den Ungdom, som i hine Tider kom til Hovedstaden, paa en Maade lykkeligere stillet end dem, der nu stormer ind i den forjættede By og forsvinder rundt om paa traurige Hybler og miserable Pensionater. — Slige Institutioner kjendtes ikke; — men de trængtes heller ikke; thi der var ikke dengang en saadan Folkevandring som den, der nu ruller sine store Bølger derhen fra alle Landets Kanter. — De allerfleste havde jo Familie paa Stedet eller ialfald kjendte de nogen, som de kunde slutte sig til. Den Omstændighed, at Byen var saa liden, gjorde, at den enkelte ikke saa let forsvandt i Folkedybet; — man holdt Kontrol med hinanden, hvilket var baade af det gode og af det onde.

— Og saa var Byen endnu saa velsignet stille; der laa Haver og Løkker og Parker rundt om de rolige Gader; om Sommeraftenen kom Kjørene i Rad og Række gjennem Byens Hovedgade, medens Byens Fædre sad paa Bænken udenfor sine Huse og smøgede sin lange Pibe og politiserede en Smule. —

Endnu hvilede gamle Tiders Ro over Sindene; — Aristokrati, Borgerskab og Mob laa i skarpt afgrænsede Lag; der var, kort sagt, Orden i Papirerne; og man krævede ikke andet af Livet end at leve i Ro, sove, smaadrikke og spille Kort. Og Ungdommen kom sammen og dansede hver Vinter; — de kjørte ogsaa paa lange Kanefarter til Bygdø, og om Sommeren foretog man nu og da eventyrlige Udflugter til Uranienborg-Skoven; men da rustede man sig godt ud med Mad og Melk og Lerke og Kaffekjedel; thi Uranienborg laa langt borte bag mange Løkker og Haver, og man beregnede sig altid en hel Dag paa denne Tur — hvis man skulde have nogen Fornøielse deraf.

Til denne løierlige og koselige lille Hovedstad var det, Bodil Rønnow kom. Hendes Fader fulgte hende ind og fik hende anbragt i Huset hos en gammel Kusine, der boede i et af de ældste Huse i Kongens Gade. Det var en komisk Bindingsværksbygning; især inde i Gaardsrummet saa det mærkeligt ud med alle de bittesmaa Ruder, Svalgang helt rundt og Pumpen, der stod midt i Gaarden. Bodil fik et lidet Værelse for sig selv; i Begyndelsen syntes hun, det var lidt fælsligt; thi Døren gik lige ud til Svalgangen, og Vinduerne var saa lave, at den, som gik forbi, maatte kunne se lige ind i Kammerset til hende. Men Tante Mathilde tyssede paa hende med sin lille, forsnufsede Stemme — puss! puss! Ikke farligt! Der kom saamæn ingen uden hende og Tjenestepigen! Og saa viftede hun med sin bittelille, benede Haand — «puss! puss!» snufsede hun hele Tiden, — der var en eneste Tand igjen i Tante Mathildes Overmund, den generede hende saa, naar hun talte.

Men da Bodil havde vænnet sig lidt til Værelset, blev hun rigtig glad i det. Solen skinnede ind til hende hver Morgen tidlig, og etpar Spurve sang i det gamle Plommetræ ved Pumpen. — Saa laa hun med halvaabne Øine og tænkte paa alt det morsomme, der ventede hende —: hver Formiddag spadserede hun med Tante Rønnow udover mod Fæstningen, og om Eftermiddagen kom Ditlev og Hans og drak The. Og alle de Mennesker, hun saa paa Gaden! Hvor de hilste, og hvor de var artige! Aa, for en deilig By det var —!!

Solstrimen flyttede sig længere og længere udover Gulvet — indtil hun hørte slæbende Skridt henover Svalgangen — det var Tante Mathilde, som kom for at vække hende.

Op fór hun og klædte sig nynnende paa.

Ja, slig var det at være ung og fri og lykkelig!

XII.

Det saa ganske ud, som om Consul Schamvogels fromme Ønsker ikke skulde gaa i Opfyldelse. Den onde Blodsdraabe i Bodils Aarer havde slet ikke gjort nogen Revolte, efterat hun var kommen hjemmefra, og nu var det over Jul! Tvertimod — i disse Maaneder var hun bleven kjendt over hele Byen som den nydeligste og sødeste unge Pige, der paa længe var introduceret. Hendes to opvartende Kavalerer var naturligvis Ditlev og Hans; de vaagede formelig over hende, og det hændte, at de ligefrem var skinsyge paa Moritz's Vegne; — var der en Ungersvend, som dansede formeget med hende eller paa en eller anden Maade udmærkede hende, — strax kom de to Løitnanter til; — javist var de søde mod hende — men der var jo dem, som mente, at lidt mindre Paapasselighed kunde været nok.

Bodil selv var ganske lykkelig; — det generede hende slet ikke at vide sig saa bevogtet; tvertimod -- denne Følelse af at være garderet af to slige Venner var bare deilig.

Og en enkelt Gang, hun havde vovet sig ud paa egen Haand, var det gaaet saa ganske galt, at hun ikke havde faaet Lyst til at gjøre det om igjen. — Det var lige under Nytaar med blank Kulde og skinnende Is udover Fjorden. Herregud! Bodil var jo vant til at rende paa Skøiter hjemme, — hvem kunde ogsaa ane, at det var noget stødende? Kort og godt: Bodil sprang hjem og fandt frem sine Skøiter paa Bunden af sin Kuffert.

Det var en sildig Eftermiddag — Solrødme over Aaserne, stille Luft over Sneen, Klir af Bjælder og Kaneklokker. Bodil bandt selv sine Skøiter paa — de var saa nydelige med røde Saffians-Stykker til at støtte Foden baade foran og bag. — Hvor hun glædede sig til rigtig at flyve udover i denne friske, stille Kulde — henover Isen som var saa ny og blank. — Og saa bar det afsted.

Der var etpar gamle Herrer, som Haand i Haand stavrede sig udover, — de stansede begge to himmelfaldne, da Bodil skar forbi dem, saa Skjørterne svaied langsomt i Takt med hendes Bevægelser. Ja, de stansede, de gamle Tuslinger, de slap hinandens Hænder og grov ned i Lommen for at finde sine Næseklemmer, og da de endelig havde faaet dem frem, gloede de begjærlig efter Bodil; — høh, dette var virkelig høist usædvanligt og høist uanstændigt. Et Fruentimmer paa Skøiter! Skulde man have seet Mage til Skamløshed! Nei, nu stod Verden ikke længer! — Og de to gamle Tuslinger trak Uldtørklæderne op om Ørene, tog hinanden atter i Hænderne og grov sig afsted med smaa, rædde Trip. — Men Bodil anede ingenting; — hvor hun frydede sig, der hun strøg afsted, ung og sterk, og hvor stolt det var, at hun var meget flinkere end nogen af dem, hun saa, og det endda de andre var Herrer. Se, alle Mennesker stansede op og saa efter hende allesammen, — men hun var vant til, at Folk saa efter hende, naar hun gik nedad Gaden, saa dette overraskede hende ikke. Tvertimod! Det var jo rimeligt, naar hun var saa flink —! En og anden Gang mærkede hun jo, at Folk smilte ironisk og betragtede hende paa en egen, uforskammet Maade, men hun tænkte virkelig ikke over det, hun var altfor glad og lykkelig til at tage sig nær af Smaating.

Nu vendte hun om og løb indover, og med engang saa hun til sin Skræk en hel Mængde Gadegutter, som kom rendende mod hende, skrigende og skraalende. — I Begyndelsen forstod hun ikke, at det var hende, det gjaldt; hun stansede, saa sig om; — men Gutterne kom nærmere — «aanei, se paa hende!» skreg de og pegte Fingre.

Da forstod hun med et altsammen, — alle de ironiske Ansigter, hun havde mødt, og nu Gutterne — aa Gud! hvad havde hun nu gjort igjen! Angsten fór gjennem hende — Angsten fra hendes Barndom, naar hun havde gjort noget galt og frygtede Straf — og hun styrtede afsted — ind imod Land, rev Skøiterne af sig og kom sig hjem og sprang ind i Tante Rønnows Stuer; der stod den gamle og pudsede Sølvtøi. Bodil sank overende i en Stol — halvdød af Skræk og Træthed, — og Tanten slap forfærdet en stor Potageske ned paa Gulvet.

«Men Barn da, Barn da! Du skræmmer mig rent!»

Da Bodil havde fortalt det forskrækkelige, som var hændt, tog den ordentlige Dame først Potageskeen op fra Gulvet og tørrede den smukt med en Klud. Saa begyndte hun at slaa ud med sin lille Benhaand — puss, puss, var det ikke værre! Nei, nu maatte hun bare tie stille, bare være rolig. Det var jo ingen Forbrydelse, nei, det var det da sandelig ikke.

Men i sit Hjerte syntes nu Tante Mathilde Rønnow, at dette var meget uheldigt. At en velopdragen ung Pige kunde falde paa sligt, kunde hun ikke begribe; thi hun var ikke i Familie med Peder Martin for intet.

Udpaa Eftermiddagen kom Hans og Ditlev; de var jo lidt alvorlige, men smilte dog for at trøste Bodil. Javist, de havde hørt det ude i Byen, — Folk er jo gale med sligt, det var da egentlig ingen Synd, at en ung Pige rendte paa Skøiter. En anden Ting var det, at Bodil ikke oftere burde vove sig ud paa lignende Udflugter; — det er ikke heldigt for en ung Pige at gjøre sig bemærket paa en saadan Maade.

Nei, det vilde nok ikke Bodil, det kunde hun love dem. Hun vilde heller aldrig have gjort dette, hvis hun havde anet, at det var noget galt. Hjemme gik hun jo hver Vinter paa Skøiter.

Ja, hjemme, ja — i Christiansværn! Men hvad der gik an for en halvvoksen Pige ude paa Landsbygden, det gik ikke an for en ung

Dame i Hovedstaden, — det maatte hun endelig huske paa.

Og det lovede hun af sit ganske Hjerte, — hun skulde i det hele taget intetsomhelst foretage sig uden først at spørge Tante eller Hans eller Ditlev, om de syntes, det gik an. — Dermed var de tilfredse — og talte ikke mere om den Ting.

Der er en Tid i enkelte Menneskers Liv, da hele deres Fremtids Skjæbne afgjøres. Selv kjender de ikke til, hvor stor Betydning disse stille Dage har; ingen anden ved, at denne Tid er Grødens Tid, da alle Frø faar Væxt. Klinten gror og Hveden, men det kommer an paa, hvor Regn og Sol falder. — Thi i hvert Menneskes Sind er der baade Klinte og Hvede, og i Sindets Muld er der Næring for det gode som for det onde.

Den gode Hvede gror langsomt fra Dag til Dag for engang at bølge over Livet med sin gyldne Lykke; men Klinten kan skyde iveiret i en eneste Uveirsnat og voxe saa høit, at den ganske skjuler de gode Skud og de skjønne Blomster, som findes i dens Skygge.

— Denne Vinter havde været en lykkelig Grødens Tid for Bodil. — Hendes urolige Tanker kom atter i Ligevægt; hver Dag bragte en ny liden Lykke, der straalte gjennem hendes Sjæl og gjorde den mild og klar. Den forbitrede Selvretfærdighed gled tilbage for alle de ømme og gode Kvindetanker, som fødtes. Alle de anklagende Forlangender mod andre flyttedes ud paa Mørkeloftet; hvor meget lyksaligere var det ikke at vende Blikket indad og rense sit Hjerte; thi, som en god, gammel Præst engang sagde til hende: «Bitterhed mod andre skriver sig som oftest fra en urolig Samvittighed, der ikke har Mod til at gjøre sig op Regnskabet med sig selv.»

Naar Bodil var alene paa sit Kammer, tænkte hun meget over sig selv, og hun læste Bibelen og Thomas à Kempis. Og tilsidst saa hun, at hun havde faret vild i Hovmod og Egenretfærdighed. Hun havde gjort Moritz Skam og sin Fader Sorg, hun havde syndet mod dem begge og mod Gud. Hver Aften, naar hun havde læst sin Aftenbøn, bad hun om Tilgivelse, før hun sovnede — saa glad og saa god og uden en eneste Tanke, som nagede i Sindet.

Thi nu var hun jo kommen tilbage der, hvor hun egentlig hørte hjemme. Hun tænkte paa Moritz, som hun havde tænkt paa ham i gamle Dage; det var, som hun havde faaet ham igjen: hendes Øine havde været forvildede og onde; men det havde kun været en Sygdom, og nu var hun vaagnet op og blevet sund og god som før. — Hvert Brev hun fik fra Moritz, gjemte hun i et lidet Skrin ved sin Seng og læste dem hver Aften, og hun bevarede i sit Sind hvert godt og kjærligt Ord, som han skrev til hende.

Og hendes Fader — hvor hun havde gjort ham Uret! Han havde holdt hende fast med klog og kjærlig Haand, da hun vilde gaa fra ham sine vildfarende Veie; men hun havde forhærdet sit Hjerte og syndet mod ham med alle de onde og forbitrede Tanker.

Nu saa hun det saa klart; det var hende, som havde feilet; men Gud havde aabnet hendes Øine, og nu saa hun, hvor ufortjent hendes Lykke var.

Dog, nu var alt det onde forbi, og som hun sovnede ind, slig vaagnede hun ogsaa — i ydmyg Taknemlighed mod hele Verden.

XIII.

Man kan endnu træffe gamle Damer, der erindrer Skuespiller Rosenberg. Og naar de nævner hans Navn, kommer der gjerne en blød Smægten i deres Stemme og et lidet Smil om deres Læber.

Rosenberg! Han kom lige fra Kjøbenhavn — og man kunde nu sige, hvad man vilde om Rosenberg — deilig var han nu ligefuldt. De lange Lokker omkring det blege, drømmeriske Ansigt, den slanke Skikkelse, der ikke længer var helt ungdommelig, men dog spænstig og smuk. Og som han deklamerede!

Sagen var den, at der skulde spilles nogle større Stykker paa Theatret af Byens Herrer og Damer, og for nu at faa den rette Stil over Udførelsen, blev Rosenberg indkaldt. Han skulde dels instruere Dilettanterne, dels agere selv. — Og selvfølgelig skulde Rosenberg spille første Elsker.

Det var mageløst, hvilken Lykke han gjorde. Aldrig saasnart havde han vist sig for Selskabet, før alle Damer var ganske væk, og alle vilde de selvfølgelig spille Heltinden. Men det maatte gaa for sig med Orden, derfor blev de forskjellige prøvet, og Rosenberg var grusom — han refuserede den ene efter den anden — uden Pardon.

Og da hans Dom endelig faldt, viste det sig, at den lykkelig udkaarne var Bodil Rønnow.

De kan tro, der blev en Forskrækkelse! Bodil Rønnow! En liden Provinsdame, der saavidt var «kommen med», og som ialfald aldrig havde optraadt paa en Scene! Alle de gamle Primadonnaer (og deres Mødre) blegnede af Forbitrelse, og der var flere formaaende Mænd af Byen, som gik til det dramatiske Selskabs Direktion: der maatte da kunne gjøres noget ved en saadan Urimelighed.

Men det hjalp altsammen ligemeget. Rosenberg trak bare paa Skuldrene; javist, de kunde jo raade! De kunde jo faa en anden Elsker! Men skulde han — Rosenberg — spille med, kunde han ikke bruge andre end Frøken Rønnow! Mine Herrer maatte huske paa, at han var Kunstner! — og efter dette dræbende Argument rullede han med Øinene og slog sig paa sit Bryst, saa Direktørerne maatte træde af.

Og saa blev det, som han vilde; men Bodil havde med en Gang faaet nogle hemmelige, men trofaste Fiender.

Baade Bodil og hendes Kavalerer, Ditlev og Hans, var naturligvis henrykte over den Ære, som var vederfaret hende. Og hjemme i Christiansværn triumferede Sorenskriver Rønnow i al Stilhed; der kunde Consulen se! Hans Datter artede sig ganske storartet; havde man nogensinde før hørt om en ung Dame, der i saa kort Tid havde gjort sig bemærket paa en saa overmaade smigrende Maade?

Men Consulen smilte med sit underlige Smil, som om han vidste noget, ingen andre havde Anelse om.

Da Prøverne begyndte, var det, som om Bodil kom ind i et ganske nyt Liv. Det var en egen Beruselse i at høre Rosenberg overvælde hende med alle de skjønne Elskovsord, og hun grebes af en egen Svimmelhed, naar hun svarede ham og saa ind i hans dybe Øine og talte til ham i de mest glødende Vers. Hun blev ofte bange for at slippe sig helt løs; undertiden var det, som om hun rent forglemte sig selv, som om det ikke var Dronning Blanca, der talte til sin Ridder, men hende selv — Bodil Rønnow — som talte til ham, der stod foran hende med de store, sorgfulde Øine. — Da maatte hun tage sig sammen, tænke sig om, erindre, at det kun var Leg altsammen; — men det underlige var, at netop naar hun saadan forglemte sig, sagde alle, at hun spillede bedst, og at hun rev sine Tilhørere med, — men at hun var paafaldende tør og deklamatorisk, naar hun forsøgte at holde igjen. Fremfor alle opmuntrede Rosenberg hende til at slippe sig løs, og hans hede, dæmpede, indtrængende Stemme virkede altid sterkt paa hende.

Hver Aften mødte hendes Kavalerer op for at følge hende hjem. Hvis hun ikke var færdig med Prøven, naar de kom, satte de sig taalmodig i Sideværelset, hvor der blev serveret The, og hvor de konverserede de ældre Damer, der var mødt frem for at tage sig af sine unge Døtre, som var med i Stykket.

I Regelen pleiede man at blive siddende en Stund, efterat de agerende var komne, og Opmærksomheden samledes da om Rosenberg, thi han var virkelig uforlignelig! Han kunde alt, — fra Oehlenschlägers længste Digte til Pantelege og Kortkunster.

Hans og Ditlev havde i Begyndelsen fundet meget Behag i ham, men efterhaanden kjølnedes deres Begeistring betydelig. De blev snart enige om, at han vel var en Mand af meget Talent, men uden Karakter. Tilslut fandt de ham rent ud sagt modbydelig; især var det Ditlev, som oprørtes. Han kunde ikke engang lægge Baand paa sig, naar Rosenberg var tilstede, men viste ham den mest paafaldende Kulde.

Naar de om Aftenen fulgte Bodil hjem, dreiede Samtalen sig naturligvis mest om det Stykke, hvori hun skulde spille. De første Aftener havde alt været saa morsomt; de to Venner var saa stolte af sin lille Veninde — og alle tre havde de skrevet et Brev sammen til Moritz, om hvor fornøieligt alt var. Han burde komme nu; — hvorfor i alverden vilde han ikke være med at feire Bodils Triumf? — Men senere kom Samtalen væsentlig til at dreie sig om Skuespiller Rosenberg. — Bodil kunde ikke blive færdig med at rose ham; hvor han var smuk og talentfuld; hvor ridderlig han saa ud, hvor deilig han deklamerede. Tilsidst kunde Ditlev ikke lade være at spørge hende lidt spidst, om hun kanske var forlibt i denne Aktør? — Herpaa havde Bodil intet svaret; — men det var i denne Pause, de to Venners Uvilje mod Rosenberg fødtes.

Efter dette Spørgsmaal og denne Taushed nævnte Bodil sjelden hans Navn; men desto ivrigere forsøgte de to at forklare hende, hvor ringe en Kunstner han egentlig var, hvor han skabte sig, og Ditlev fandt endog paa, at han var skjævbenet.

Bodil svarede hverken nei eller ja; hun gik som i Drømme. Men i denne hendes Taushed laa der dog et Svar, som gjorde de to Venner ivrigere, end om hun havde talt mange Ord. Og i sin Iver blev de ofte hidsige og sagde dumme Ting om «denne Hr. Gjøgler». Ja, de satte sig i sin afmægtige Harme paa sin høieste Hest; de blev Aristokrater, de saa ned paa ham med Foragt, og de lo af sine egne Flauheder. —

En eneste Aften havde Bodil svaret. De havde gaaet og hidset sig op til et rent Raseri mod Gjøgleren — men da de skulde skilles, sagde hun stille, men med en Stemme, der dirrede af Harme og Begeistring: «I kjender ikke Rosenberg, og han kjender ikke jer. Men naar han taler om jer, er det altid med Respekt og Ærbødighed. — Døm saa selv om, hvem der er den ridderligste af jer. Godnat.» — Og hun gik hurtig ind uden at række dem Haanden. —

Et Øieblik blev de staaende og se efter hende. Men hun vendte ikke tilbage. De hørte hendes Trin opad Svalgangens Trætrap, lidt efter blev en Dør aabnet og lukket og Nøglen dreiet om med et raskt Knæk.

Langsomt gik Hans og Ditlev nedover Gaderne. Det var en Nat i Slutningen af Marts, men Vaaren var allerede i Luften; der var Tøveir og klar Luft; det dryppede fra Tagrender og rislede og klunkede af Vand allevegne. Ude fra Markerne om Byen slog der stundom en egen Duft af vaad Jord. — —

«Jeg kan ikke sove,» sagde Ditlev, efterat de havde gaaet stille en Stund. «Lad os gaa ned til Traktør Jensen.» Hans svarede intet — de dreiede begge om første Hjørne og gik tilhøire nedover imod Traktøren. — Men med engang stansede Ditlev, slog med sin Stok mod en Husvæg og skreg, saa det ljomede gjennem Gaderne.

«Er du gal?» hviskede Hans og vendte sig mod ham.

«Ja, jeg er gal!» Ditlev rev Hatten af sig, strøg sig over Øinene og Haaret. «Javist er jeg gal. Aa, min Gud! Min Gud!»

«Kom nu, Ditlev,» sagde Hans og tog ham i Armen.

— Traktør Jensen havde slet ikke Lov til at have oppe længere end til Klokken ti; men de, som kjendte ham, kunde gaa ind i Gaarden ad en Bagvei og slaa tre Slag paa en bestemt Rude, saa kom Traktørens alvorlige Fjæs med de graasprængte Bakkenbarter tilsyne bagved Gardinet, og naar man havde sagt sit Navn, lukkede Jensen op en hemmelig Dør, — og var man først indenfor den Dør, kunde man blive derinde til den lyse Morgen — ja, endnu længer, om det skulde være nødvendigt; thi Traktøren havde Gjæsteværelser ovenpaa, hvor mangen en mødig Kjæmpe var bragt til Hvile.

Ditlev og Hans fik et Værelse for sig selv, — det var det samme, som de havde været i, da Moritz havde holdt sin Afskedsmiddag. Jensen kom ind med Vin; — Ditlev drak hurtig etpar Glas. — Derefter blev han gaaende nervøst op og ned i Værelset; men pludselig stansede han op foran Hans, satte Hænderne i Siden og sagde med en underlig hæs Stemme: «Hvad tror du, dette skal blive til — Hans?»

«Blive til?»

«Men du gode Gud! Ser du da ikke! Har du ikke Øine i Hovedet! Ser du da ikke, at Bodil er — —»

Han stansede — Pupillerne udvidede sig — han blev ganske bleg. — Hans reiste sig stivt op — de blev staaende og stirre hinanden ind i Øinene. «Hvad mener du,» hviskede Hans aandeløst.

«Hun elsker jo dette Menneske!»

Der var nogle drukne Folk, som sang i Sideværelset — nu raabte de ogsaa Hurra — men de to hørte ingenting — stirrede bare paa hinanden, som vilde de se helt ned til Bunden af Sjælen.

«Har du ikke seet det?» hviskede Ditlev igjen.

Hans Brager nikkede; der var kommet noget forunderlig tungt over ham; en dvask Tyngde over hele hans Skikkelse — som om hans Lemmer med ét blev blytunge, som om han ikke længere kunde holde sig opreist.

«Og tænk — Moritz!» hviskede Ditlev. «Tænk, hvad vi lovede Moritz paa dette Sted. At vogte hendes Fjed - at være hendes Ven og Broder.» — Atter strøg han sin Haand hen over Øinene og Haaret og lænede Hovedet smertefuldt tilbage. Slig stod han et Øieblik ubevægelig, — men saa var det, som der brast en Fjær indeni ham, og hele Maskineriet explokerede; thi han rasede, han slog i Bordet med begge Hænder, knasede Glas og Flasker og skreg uafladelig: «Jeg myrder ham! Ved Gud, — hvis den Tamp rører hende! Jeg myrder ham *sans phrase*, den Vindbeutel! Jeg knaser ham!»

Men da dette Anfald var over, satte han sig foran Bordenden, stirrede paa Hans Brager. Hans Øine var afsindige — han stønnede hæst — og med engang brast han fremover Bordet i en fortvivlet Graad — han filtrede sine Hænder ind i Haaret — trykkede dem foran Øinene; men intet hjalp — intet hjalp.

«Hans! Hans!» Han strakte sin Haand bønfaldende ud. —

Men Hans Brager stod foran ham — huggede begge Hænder i hans Skuldre, rystede ham, som han vilde rive ham istykker og skreg: «Ditlev — hvad er dette —? Hvad er der iveien med dig?»

Ditlev saa op; hans Ansigt var ganske opløst; han hviskede besværlig, stødvis —:

«Ja, ja, ja, Hans! Det er forfærdeligt. Tilgiv mig. Hvad skal jeg gjøre? Var bare ikke denne forbandede Gjøgler kommet her, vilde det aldrig faldt mig ind. Hvor vakkert var det ikke altsammen, og det ved Gud, at mine Følelser for hende var rene som Sneen — Hans, jeg sværger dig til! Det er først nu, efterat jeg ser, hvordan hun mere og mere glider fra os — fra os og til ham — aa, Hans! hvordan skal jeg forklare dig det? Jeg saa jo, vi holdt paa at miste hende, og vi maatte ikke miste hende, og jo fjernere hun blev, des ulyksaligere blev min Længsel efter hende. Jeg har aldrig rigtig vidst det før nu — aldrig vidst, hvor hun er mig dyrebar, hvor hun er — — Aa, tilgiv mig, tilgiv mig — allesammen!»

«Ti stille!» Hans's Stemme skar gjennem Luften, han løftede sin knyttede Haand. — «Gaa din Vei!»

«Hans!» —

«Usling, som du er! Kom ikke mere for mine Øine.»

Ditlev Pram reiste sig op — han vilde ikke tro det — vilde ikke — — stirrede paa Hans — — tog aandsfraværende sin Hat — vendte sig endnu engang mod sin Ven, strakte sin bævende Haand ud —

«Hans!» bad han saa ydmygt. «Kan du da ikke» —

Men Hans Bragers Ansigt brændte i en eneste graa Vredesild. Han pegte ud. «Gaa! Din Pjalt! Din Forræder!»

Ditlev svarede ikke. Stille aabnede han Døren, sneg sig ud af den med bøiet Nakke, sagte lukkede han Døren i efter sig og luskede nedad Trapperne, lydløst som en Forbryder.

Han kom ud paa Gaden. Der var ingen Mennesker paafærde længere; Byen sov. Men dog var Luften fuld af Vaarens dunkle Lyd, og der kom en varm Vaarvind strygende gjennem Gaderne og vakte hans Graad paany. En Stund blev han staaende og se op mod de lyse Vinduer, hvor han vidste, Hans sad, og han nævnte flere Gange sin Vens Navn stille ud i Natten.

Men Lyset brændte rolig derindenfor, der var intet Svar, ingen Trøst —; gaa, Forræder! —

Og halvt fra sig selv ravede han videre paa Maafaa — han vidste ikke selv, hvor han gik. Det begyndte at lysne; — snart kom Dagen; en deilig Vaardag — fuld af Kval og Længsel.

Pludselig opdagede han, at han stod udenfor Bodils Port; — da løb han skræmt afsted og stansede ikke, før han var langt udenfor Byen.

— Men nede hos Traktør Jensen sad endnu Hans Brager sunket sammen i sin Stol og med den knyttede Haand strakt henad Bordet.

XIV.

Bodil Rønnow laa længe vaagen den Nat. Hun tænkte mange urolige Tanker omigjen og omigjen, og for hver Gang de havde kredset gjennem hendes Hoved, var det, som alle hendes gamle Venner gled et Stykke længere bort. Selv stævned hun frem i en lys og skjøn Verden, hvor der rislede og sang af skjønne Vers og høie Ord.

Og Luften om hende bævede af Rosenbergs Stemme.

Hvor fremmede, hvor graa og prosaiske de gik omkring, alle disse Mennesker i Christiansværn! Hvor smaa og latterlige de saa ud, naar man kom paa hendes høie Stade! Selv Hans og Ditlev, som hun lige til det sidste havde holdt saa meget af, selv ikke de kunde slaa Følge didind, hvor hun nu var. De maatte staa udenfor Porten og misunde

dem, som var indenfor. Og hvor havde de ikke afsløret sine Hverdagssjæle! —

Fordi hun beundrede Rosenberg og syntes, han var det mærkeligste og mest poetiske Menneske, hun nogensinde havde truffet — strax skulde hun være forlibt i ham! — Aa, dette tarvelige Ord — forlibt! Nei, i hendes Regioner var man ikke forlibt! Der gjaldt kun en Sjælenes Harmoni, som Hans og Ditlev ikke kunde fatte. Denne salige Sværmen, som betog ens Hjerte, naar han talte til en, den søde Skjælven, som rislede gjennem ens Bryst, naar han fæstede sine dybe Øine paa en, — var kanske det Forlibelse? Nei, nei — det var noget skjønnere, noget ædlere og mere ophøiet, end de to Hverdagsmennesker kunde naa med sine Tanker.

Og saa vovede de at tale nedsættende om en Mand som Rosenberg! Han, der var ridderlig som ingen anden, og desuden aandfuld og ren som en Seraf! O, dette ædle Ansigt, ombølget af tykke Lokker, disse magre, smertefulde Træk, der lignede Frelserens, hvor turde de spotte al denne Storhed og Sorg!

Og Bodil vidste, at om hun skulde vælge, hvor let vilde hun ikke give sit gamle Venskab baade til Ditlev og Hans for at faa Lov til at sidde ved hans Fødder og høre hans deilige Tragediestemme.

Men hun vilde for Fremtiden ikke taale at høre et ondt Ord nævne om ham; nu havde hun fundet sig i det længe nok; vilde de være hendes Venner, maatte de tale om noget andet. — Og den gamle Trods, som nu i lange Tider havde ligget skjult i Mørket af hendes Sind, reiste sit Hoved paany, og hun sovnede ind, mens Tankerne flommede af de stolte Ord, hun skulde møde dem med, næste Gang de vovede at forhaane hendes guddommelige, tilbedte Rosenberg. —

— Men næste Aften kom hverken Ditlev eller Hans for at møde hende. Hun blev forundret og lidt ærgerlig; thi hun havde egentlig havt Lyst til at skjænde ordentlig paa dem begge — iaften havde hun havt Mod til at sige dem sin Mening ret ud. — Men da de ikke kom, fulgtes hun nedover Gaden med nogle andre Damer og Herrer, der skulde samme Vei. — Rosenberg kom til at gaa ved Siden af hende.

Luften var endnu mildere end igaaraftes, — alle Mennesker var enige om, at dette var den tidligste Vaar, man kunde huske; — bare man ikke fik et Eftersmæk af Vinteren senere!

Rosenberg bar galant hendes Kaabe — de to var de sidste i Følget.

«Jeg ser, min naadige Frøken,» sagde Rosenberg, «at I har gjort mine stakkels Blomster lykkelige, idet I har fæstet dem ved Eders Hjerte. De misundelsesværdige!»

Bodil blev rød — Rosenberg havde sendt hende en Buket Violer i Formiddag — den havde hun fæstet paa sin Kjole; — hun havde ogsaa haabet, at han vilde lægge Mærke til det, men hans galante Smiger gjorde hende forvirret, hun kunde ikke svare, men bøiede sit Hoved dybt.

«Min naadige Frøken!» sagde han igjen og rørte ganske svagt ved hendes Arm, «har jeg saaret Eders Hjerte, da beder jeg Eder om Tilgivelse.»

«Nei,» svarede Bodil og saa op paa ham. «Nei, det maa De ikke tro, Hr. Rosenberg. De kan vist aldrig saare noget Menneskes Følelse.»

«Aa, min naadigste Frøken, er det virkelig Eders Alvor? I saa Fald takker jeg inderlig for Eders gode Mening. En Mand i min Stilling — en Skuespiller, en Gjøgler — aa, om I vidste, hvad Menneskene tror om en saadan Mand. — Ingen Last er ham fremmed,

ingen Feighed ham for lav; — ja, saaledes dømmer mange om mig — og det er undertiden, som man tror sig ganske ene i Verden. Selv da, naar Tusinders Bifald tordner en imøde, naar Lauren og Rosen bindes til ens Ære — da maa tidt ens Hjerte græde; — ak, denne Jubel forstummer saa brat, og Laurens Blade visner om ens Pande. Og hvad er da igjen? Jeg spørger Eder, min naadige Frøken, og I ved ikke, hvad I skal svare. — Nei, selv om et Menneske som jeg misundes af mange, saa gav jeg dog hen al den ydre Glans, alle Triumfer, alle Seire, blot for et eneste Menneskehjertes oprigtige Hengivenhed.»

Rosenberg elskede at tale. Han berusede sig i sin Stemmes Velklang og i sine mange store Ord. Han spillede altid en eller anden Rolle, og altid var det, som han læste op af en Bog. — Men Bodil syntes det var deiligt. Han var Werther lyslevende; hans Tale bevægede sig i de høie Luftlag; hun turde næsten ikke svare ham for ikke at synes plat. Og hun bævede, hvergang han henvendte et Spørgsmaal til hende, som krævede et Svar.

Tilsidst var alle de andre gaaet hjem, og hun blev alene med Rosenberg. De spadserede flere Gange frem og tilbage udenfor hendes

Port: Rosenberg med himmelvendte Blikke — deklamerende værre end nogensinde.

Men da hun havde taget sig sammen og rakt ham Haanden til Afsked for sidste Gang, blev han staaende med hendes Haand i sin, imens han stirrede ind i hendes Øine og mumlede med sin hede, dæmpede Stemme:

«Inneres Wühlen
Ewig zu fühlen,
Immer verlangen,
Nimmer erlangen,
Fliehen und streben,
Sterben und leben.
Höllische Qual,
Endig' einmal.»

Bodil stod ganske betaget og hørte — de smukke Ord og den deilige, dæmpede Stemme, Vaarnatten og de stille Stjerner — det ulmede i hendes Aarer som en sød Rus, og før hun vidste af det, følte hun sig trykket til hans Hjerte — saa blødt, saa ømt — og hun følte hans Læber mod sine; — da lukkede hun Øinene, saa ikke Stjernerne længere, Jorden kunde forgaa — ja, den maatte jo forgaa nu, da han havde kysset hende.

Saa gik hun ind som bedøvet. Hvad var der hændt! Min Gud, hvad var der hændt?

Hun kom ind paa sit Værelse, sank om paa en Stol og sad længe i Mørket med Hovedet begravet i sine Hænder. Hun forstod ingenting; Rosenberg havde kysset hende; hun var altsaa uren; aldrig kunde hun se nogen i Øinene mere; ikke Moritz, ikke Papa — ja, ikke engang Ditlev og Hans. Thi Rosenberg havde kysset hende — aa, hvorfor skulde han dog have gjort det? Mellem de to havde jo alt været bare Sjæl; alt det jordiske og kjødelige havde de altid talt foragtelig om.

Men det underligste var, at hun ikke kunde være vred paa ham for det. — Hun forstod, at det Kys maatte skille hende fra alle hendes, og alligevel — alligevel syntes hun ikke, det var stygt gjort af Rosenberg.

Nei, det var hende, som havde al Skyld; han var noget for sig, høit hævet over alle andre — nu, som altid!

Da hun fik tændt Lys, saa hun, der laa et tykt Brev til hende paa Bordet. Det var fra Moritz.

Hun turde ikke røre det. Hun tog en stor Bog og lagde over det. Saa klædte hun sig af og gik tilsengs. Men hun kunde ikke sove. Hun forsøgte at bede til Gud, bede om Tilgivelse. Men hun kunde ikke.

Hun følte, at hendes Hjerte ikke vilde bede med.

Hun trak Dynen høit op over Hovedet.

Men det var, som Moritz's Brev laa henne paa Bordet og truede og lyste af onde Bebreidelser og Straffedomme.

XV.

Ditlev Pram og Hans Brager havde ikke talt sammen, siden hin Aften hos Traktør Jensen. De havde rigtignok forlængst aftalt at være sammen med Bodil hele den Dag, da hun skulde spille for første Gang; hun havde altid sagt, at hvis ikke de to sad paa første Bænk og nikkede til hende, vilde hun vist ikke kunne faa et Ord frem. —

Men denne Dag oprandt, og hele Formiddagen hørte hun intet fra dem. Lidt over Middag kom der en deilig Blomterbuket fra Ditlev, og lidt efter kom Hans — ogsaa med Blomster.

Hans var saa underlig. Han havde et fremmed og eftertænksomt Udtryk og svarede aandsfraværende. Bodil tænkte, at det maatte være i Anledning af det, hun havde sagt om Rosenberg den Aften, og nu vilde hun ikke for alt i Verden, at Hans skulde nævne hans Navn; hun vidste, at da vilde hun synke i Jorden af ond Samvittighed.

Hun var i Forveien saa fortvivlet; endnu havde hun ikke turdet læse Moritz's Brev; — ak, hvad skulde hun gjøre? Hvad skulde dette blive til?

Et Øieblik tænkte hun paa at kaste sig paa Knæ foran Hans, skjule sit Ansigt, saa han ikke skulde se hendes Øine, og saa betro ham altsammen — den gode, kjære Hans vilde nok trøste hende og give hende et Raad. — Thi andre vidste hun ikke af; alle andre vilde bare gaa fra hende i Foragt, og da vilde hendes Trods vaagne — det følte hun —, den steile Fortvivlelsens Trods, som bare vilde føre hende længer og længer bort.

Men naar hun saa nøie paa Hans, opdagede hun, at han ikke var den samme som før. Han vilde ikke møde hendes Blik — men saa tilside, og der var noget tungt bedrøvet over hans Ansigt — de var der ikke mere de kjære, gode Øine, som altid før havde straalet hende imøde i grænseløs Hengivenhed.

Og den gamle Menneskeangst flakkede op i hende, — hun følte sig ganske, ganske alene — hun havde Trang til at skrige, skrige om Hjælp, som et Menneske, der holder paa at drukne. — —

Hans blev ikke siddende længe; — de kunde ikke snakke sammen mere, de fandt ikke igjen den muntre Tone fra før; hver sad og tænkte paa sit. Da Hans reiste sig, sagde Bodil til ham med et lidt bebreidende Smil: «Og jeg, som troede, du kom for at invitere mig ud paa Kjøretur med dig og Ditlev. Det havde I jo lovet mig!»

Da saa Hans hende ind i Øinene for første Gang, siden han var kommen, og svarede: «Ditlev og jeg er bleven Uvenner!»

«Hvad siger du!» hviskede Bodil forskrækket, «du og Ditlev?»

«Ja,» svarede Hans.

«Men hvorfor i alverden er da I to blevet Uvenner?» — spurgte Bodil igjen.

Da vendte Hans sine Øine bort igjen, der kom lidt Blod op i hans blege Kinder: «Det kan jeg ikke sige dig.» — Dermed gik han.

Før Bodil gik til Theatret, tog hun Mod til sig og aabnede Moritz's Brev. — Det havde nu ligget og skræmt hende i hele to Dage.

Moritz var ikke i godt Humør. Han havde ikke meget tilovers for hendes Komediespil.

Det saa ikke godt ud, at en forlovet Pige løb omkring med de Narrestreger. Hun skulde have alvorligere Ting at tage sig fore og at tænke paa. —

Hendes Hænder skalv, medens hun læste det; — aa Gud, om han vidste! om han vidste!

Saa gik hun for at spille Komedie.

Huset var propfuldt; — men paa første Bænk var der to Pladse ved Siden af hinanden, som stod tomme. Bodil saa det, strax hun kom ind paa Scenen; disse to tomme Pladse saa hun hele Tiden; — men hun turde ikke tænke paa det; og saa spilte hun løs — aldrig havde hun spillet som nu, — Folk jublede — sligt havde de aldrig seet — en saadan Følelse og Flugt havde endnu ingen af de lokale Primadonnaer præsteret.

Det blev en hel Succes med mange Fremkaldelser og Blomster og Jubel.

Saa skulde der danses til den lyse Morgen. Hvor Bodil havde glædet sig til dette Bal, der skulde være en straalende Afslutning paa denne deilige Vinter.

Men nu —! — Moritz's Brev, de to tomme Pladse — —! hun havde en raadvild Anelse om, at Ulykken stod og bankede paa alle Døre, og at hun ikke havde en eneste en, der kunde værge hende imod den. — Hun havde levet høit oppe i en Aandens Verden; men nu havde Livet trukket hende ned paa Jorden igjen.

Hendes Øine flakkede omkring, fulde af Angst; men saa spillede Musiken op — de lystige Rhytmer lagde Glød i hendes Aarer; — nei, nei — bedst at kaste alt af sig, være glad iaften, bare iaften! Imorgen fik alt det andre begynde!

Hvidklædt, rødblond, ung som en Dronning skred hun frem — Plads for Bodil Rønnow! — Og se, der kom hendes Ridder — alt Blodet skjød op i Tindingerne — hun lagde sig ind til ham, og saa dansede de ud sammen, de to, som havde spillet saa uforlignelig iaften: Rosenberg og Bodil Rønnow. —

Men som hun dansede nedover Salen, mærkede hun pludselig to Øine, der fulgte hende, og hvis Blik brændte om hende med fortærende Glød. I Farten saa hun bare, at det var en Officer i fuld Uniform — en bleg og høi Mand — hun kunde næsten ikke kjende ham igjen — var det virkelig Ditlev? Hvad var der hændt ham; — han saa ud til at være meget ulykkelig. —

Hun forsøgte at træffe ham, da Dansen

var slut; men da var han forsvunden. Dermod traf hun Hans Brager og spurgte ham ængstelig, hvad ialverden der var iveien med Ditlev, hvorfor kom han ikke og ønskede hende tillykke? Hvorfor havde de ikke siddet paa første Bænk, som de havde lovet?

Hans svarede undvigende; — de kunde jo ikke sidde ved Siden af hinanden, naar de var Uvenner. Hvad der forøvrigt gik af Ditlev, vidste han ingen Besked om. Hans vilde ikke snakke om dette mere; Bodil forstod, at der stak noget under, men det hjalp ikke, alt hvad hun spurgte, Hans var urokkelig.

Men da Hans og hun dansede ud igjen, stod Ditlev der igjen, bleg og forpint og fulgte hende med store, sorgfulde Øine. Imens spillede Musiken saa lystig; — Bodil var i Vinden som aldrig før; hun var ikke af Gulvet den hele Aften — hun gik i en Rus af Lykke og Seir, af Mænds Tilbedelse og af Kvinders Misundelse, — men under det altsammen lurede Frygten for den Dag imorgen, da hun skulde vaagne op og gjøre Regnskab; — derfor gjaldt det at nyde Rusen, saalænge den perlede om hende, juble de korte Timer, som var igjen, før Festen var endt. Siden fik det jo komme — det, som hun anede maatte komme — som hun længe havde anet maatte komme. Men indtil da — danse, danse, danse sig tildøde! — Og der stod en Brus om Bodil Rønnow den Aften, en trodsig Vildhed, der gjorde hende høi og herlig. Hun saa ikke længer Menneskene; hun fløi fra Arm til Arm, og der gyngede en gylden Sky af Lys og Farver for hendes Øine.

Henimod Slutten af Ballet stod Ditlev foran hende. Der var noget over ham, som gjorde hende bange, en haard Glans i Blikket, noget fortærende i Draget om Munden.

«Dans med mig, Bodil,» sagde han.

«Hvad er det, som gaar af dig om Dagen?» — spurgte Bodil, mens de dansede. —

Han følte hendes nøgne Arm over sin Skulder, han følte hele hendes Skikkelse ind imod sig, han følte hendes unge Legemes Varme. — —

«Nei, nei, Bodil, spørg mig ikke!» Han klyngede hende tæt til sig, bed Tænderne sammen og dansede afsted vildt, vildt, i en Fortvivlelsens Yrhed.

«Ikke saa fort — — er du gal, Ditlev! — Hører du!» — Men Ditlew dansede vildere og vildere — og egentlig var netop denne vanvittige Dans deilig — den døvede — og den var fuld af Fryd og Fortvivlelse. — —

Da Musiken stansede, førte han hende halvdød hen til en Sofa. Hun sad med lukkede Øine, halvt smilende, bleg, med aabnede Læber.

«Bodil!»

Hun saa op paa ham og blev alvorlig, da hun fik Øie paa hans Ansigt, der var endnu mere fortæret af Kval end før.

«Men hvad er det! Ditlev da! Sig mig, hvad det er!»

«Vil du gjøre mig en Tjeneste, Bodil? Du kan gjøre mig en stor Tjeneste, hvis du vil. Vil du gaa nu — Ballet er strax færdigt alligevel — det er snart lys Morgen — gaa nu, siger jeg, og lad mig følge dig hjem.»

«Ja — kjære, kjære Ditlev!»

— — «Jeg maa tale med dig — det er undertiden, som jeg tror, jeg er ikke Herre over mig selv længere; jeg er vanvittig, — men du maa bære over med mig, hører du, Bodil, bære over med mig for vort gamle Venskabs Skyld. — Naar du hører, hvad jeg vil sige dig, ved jeg, du vil kalde mig en Skurk. Men det faar saa være. Jeg ved, det er saa. — Hans har allerede sagt mig det, og han har Ret. Hans foragter mig og vil ikke mere se mig for sine Øine; og han har Ret; jeg foragter ogsaa mig selv. — Men hvad skal jeg gjøre, jeg ulyksalige Menneske? Det er undertiden, som om alting svimler for mig, som om jeg staar paa et høit Fjeld og føler Jorden glide bort under mig og Afgrunden aabnes.»

De gik henad den mørke Gade; han talte hæst og stødvis, hurtig og i Feber. «Stakkels Ditlev,» sagde Bodil og tog hans Arm. «Kom nu til dig selv. Sig det bare til mig, jeg skal nok være snil og trøste dig. Du er ingen Skurk, Ditlev, — det er ikke sandt — du er en god og ædel Mand.»

«Nei, nei, nei, det maa du ikke sige! Hører du! Ellers tør jeg ikke fortælle dig noget — ellers gaar jeg min Vei.»

De var komne til en liden Stenbænk, der stod udenfor en Have. Bodil satte sig paa Bænken og trak Ditlev ned ved Siden af sig. — «Saa Ditlev,» sagde hun bestemt, som om hun talte til et lidet Barn, «sæt dig nu her. Vær nu rolig og fortæl mig, hvad det er, som er saa forfærdeligt.»

Ditlev satte sig lydig og stille. En Stund sad han eftertænksom. «Det er ikke saa let at finde paa, hvordan jeg skal begynde,» sagde han. «Egentlig burde jeg jo slet ikke sige noget — ja, det er jo galt af mig at sige noget.» Han var i det vildeste Sindsoprør; —

Bodil maatte igjen hysse paa ham og bede ham tale.

«Dengang Moritz reiste,» begyndte han endelig, «tog han det Løfte af Hans Brager og mig, at vi skulde være om dig, være som en Broder for dig, saa at intet ondt skulde tilstøde dig, mens han var borte.»

Der stak en ond Samvittighed gjennem Bodils Hjerte, hun vendte Ansigtet bort, blev rød og svarede meget sagte: «Men det har I da ogsaa været, Ditlev. Begge to har været rigtig snille.»

Han hørte næsten ikke, hvad hun sagde, snakkede bare videre, usammenhængende, som i Ørske:

«Det lovede jeg ogsaa Moritz. Jeg løftede mine tre Fingre og svor — høit og hellig — ved min Ære — haha! — ved min Ære som Officer! Ja, jeg svor mig langt ind i Helvede paa, at jeg skulde være dig en Broder, Bodil, en god og kjærlig Broder, hverken mere eller mindre. — Og i Begyndelsen — men hvorfor sidder jeg her paa en Bænk midt paa Natten og fortæller dig dette? Du arme Barn — kan du hjælpe mig? Gives der det Menneske, som kan hjælpe mig! Findes der Redning i Himmelen og paa Jorden for denne usalige Lidenskab? — Var jeg en Mand og ikke en Pjalt, saa var der kun en Ting at gjøre —; men min Haand viger tilbage — der hvisker dog Stemmer i mit Øre, at Livet kunde blive smukt og ædelt, hvis den onde Lidenskab kunde brændes bort af mit Hjerte. Taabelige Stemmer! Naar man har Skjæbnen og Skjændselen brændt ind i sin Samvittighed og sin Sjæl!»

Bodil lod ham rase ud; hun begreb endnu ikke, hvad det var, han mente; hun skjønte kun, at hendes kjære Ditlev var meget ulykkelig, og at hun fremfor alt maatte hjælpe ham.

«Og var saa ikke dette forbandede Menneske kommet til.» Han reiste sig op — «denne elendige Forfører Rosenberg — ja, du maa tilgive mig, Bodil — jeg ved, jeg saarer dig; — men det var alligevel ham, der voldte hele Ulykken. — Thi dette, at du var Moritz's Kjæreste og skulde blive hans Kone, det vidste jeg, det var, som det skulde være, og aldrig i Livet kunde der være kommet en syndig Tanke i mit Sind, hvis ikke dette forbandede Menneske var kommet.

Men da jeg saa, hvordan du gled mere og mere fra os, da jeg saa, hvordan denne Fremmede Dag for Dag fik dig over til sig, da fyldtes mit Hjerte af en afmægtig Harme, — da først forstod jeg, hvor du var mig umistelig, hvor mit Hjerte længedes efter dig, og alle mine Længsler stod til dig og dig alene — aa, Bodil! Bodil! da først flammede den Indskrift frem over mit Liv, som vier det til Forbandelse og Ulykke: Jeg elsker dig — Bodil! Ve mig, ulyksalige! Jeg elsker dig — gid jeg kunde dø, gid du vilde støde mig fra dig og kalde mig en Forbryder; thi da tror jeg, at jeg vilde kunne faa det Mod, som min Haand nu savner.»

Han faldt paa Knæ foran hende og skjulte sit Ansigt i hendes Skjød.

Bodil klappede ham henover Haaret og bøiede sig ned over ham. — «Ikke vær bedrøvet, min egen Ven; stakkels dig — ikke vær bedrøvet, Ditlev. — Hører du! Hører du!»

«Ditlev!»

Det skar gjennem Morgenluften. Begge fór op.

Der stod Hans Brager foran dem.

Ditlev ravede tilbage — Bodil reiste sig — ganske forvirret. Hun vilde tale til Hans; men han afbrød hende: «Kom, Bodil, nu gaar du hjem. Jeg følger dig.»

Bodil lystrede i Øieblikket, men da de

var komne et Stykke, stansede hun pludselig — med et gik det op for hende, at dette vilde hun ikke finde sig i; hvad troede Hans om hende! Hvad tillod han sig — —

Men Hans svarede koldt: «Jeg tillader mig kun at følge dig hjem. Jeg har lovet at være din Ven og at tage mig af dig, naar du farer vild.»

Der var noget i Hans's Stemme, som bragte Bodils Ærgrelse til at vige. Hun svarede ikke — saa bare paa ham — og hviskede i forfærdelig Angst: «Hans — hvad er det, du har isinde?»

«Ingenting» — svarede Hans. — «Gaa nu ind. Det er altfor sent. Det er jo snart lys Morgen.»

Bodil adlød — skræmt af den vilde, hadefulde Glød, som brændte i alle hans Træk.

Hun blev staaende indenfor Porten — men da hun hørte hans Skridt hurtig fjerne sig, lukkede hun den forsigtig op og listede sig hen til nærmeste Hjørne. Hun kikkede frem; i Graalysningen saa hun Ditlev sidde paa Bænken stivt lænet mod Muren, stirrende sløvt ud i Luften.

Saa hørte hun Hans tale med denne smeldende Stemme, som var ham saa ulig:

«Du erindrer, jeg lovede Moritz at vogte Bodil, mens han var borte. Jeg lovede og svor, at hendes Ære skulde være mig dyrebarere end min egen Søsters Ære. Erindrer du?»

Ditlev bøiede sit Hoved.

«Da jeg iaften fik høre, at du i Hemmelighed havde forladt Ballet sammen med Bodil, ansaa jeg det for min Pligt at opsøge jer og forhindre, at der tilstødte hende noget ondt. — Min Frygt viste sig at være begrundet — ikke sandt?» —

Ditlev sad ubevægelig.

Hans Brager fortsatte, idet han hævede sin Stemme en Smule, som om det faldt ham vanskelig at faa Ordene frem:

«Saa forstaar du ogsaa, at jeg maa kræve dig til Regnskab. Ikke sandt?»

Ditlev løftede Hovedet. — «Regnskab —?» sagde han sagte. «Du mener da vel ikke —?»

De to Mænds Øine mødtes, — og da Hans lidt efter talte, dirrede hans Stemme.

— «Jovist! Der er kun én Maade, vi to kan afgjøre vort Regnskab paa. Og lad os ligesaa godt gjøre det strax. Er du enig? Lad os gaa udenfor Byen og afgjøre det nu, hører du. Vi behøver sagtens ingen Vidner.»

«Hans!»

Ditlev gik lige henimod Hans — strakte begge Arme imod ham. —

«Hans! Du og jeg —!» Han skreg af Angst.

«Ja. Du og jeg,» svarede Hans Brager koldt. «For min Ære og for min Samvittighed! Ogsaa for min Samvittighed, Ditlev.» Og han lo.

Da reiste Ditlev sig høit i Veiret. — «Vel!» svarede han, «lad os gaa! Du har kanske Ret. Og hvad der skal ske, det ske snart!»

Og de to Venner gik nedad Veien ved Siden af hinanden; — de sagde intet Ord mere.

XVI.

En liden Fugl begyndte at synge i vilden Sky over hendes Hoved; det vakte hende til Besindelse. — Hun gik hjem — op paa sit Værelse, og der blev hun siddende en Stund uden at røre sig.

Men med én Gang fór hun op — pressede Hænderne mod Brystet, — nei! dette maatte forhindres! Hans og Ditlev maatte ikke gjøre hinanden ondt for hendes Skyld — aa! for Guds Skyld! bare det ikke var for sent! Bare der ikke allerede var skeet en Ulykke!

Hun kastede Skindkaaben omkring sin hvide Dragt og styrtede atter ud paa Gaden.

Men hvorhen — hvorhen? — —

Hun løb frem og tilbage paa Gaderne for at finde et Menneske; men alle Huse var stængte og lukkede, og alle Mennesker sov. — Tilsidst fandt hun en Vægter, der sad i en Kjælderhals og smaablundede, — men han forstod slet intet af, hvad hun sagde; han saa paa hende med et surt, søvngrættent Ansigt og rørte sig ikke af Pletten.

Saa gav hun ham op — og uden selv rigtig at vide, hvad hun gjorde, tog hun Veien nedover til Theatret. Der var bare den ene Ting, som stod for hende: i Theatret var der kanske endnu Mennesker oppe, — der traf hun kanske nogen, hun kjendte, og som kunde hjælpe hende med at lede dem op — Rosenberg eller en af de andre. De maatte da endnu kunne finde Hans og Ditlev og bringe dem til Fornuft. —

Udenfor Theatret stod en liden Klynge høirøstede og glade Mandfolk, som havde siddet og drukket lige til nu; — de var tilhobe ganske godt anløbne.

Da de nu saa Bodil komme, var det, som den ene Stemme efter den anden sluknede i maabende Overvældelse — og deres Hjerner begyndte at arbeide, saa de blev halvveis ædrue. Hvad Fanden — skulde hun her nu?

«Rosenberg — hvor er Rosenberg —?»

Hæ — Rosenberg — saa det var ham! Hm, hm — ja naturligvis — den Fandens Rosenberg.

Men hun mærkede ikke denne uheldsvangre Stilhed, denne Overraskelsens Pause, før Svaret kom. Og hun saa ikke de sladderglade Glimt, som tændtes selv i de sløveste Taageøine.

«Rosenberg? — Hæ! — Jo, inde i Theatret, Frøken. — Rosenberg er vist netop ifærd med at gaa, Frøken.»

Bodil styrtede ind ad en aaben Bagdør uden at sige mere.

— — Og ude paa Gaden hviskede og tiskede og knisede det.

O, en charmant Skandale.

— Lidt efter kom Bodil og Rosenberg ud; — Rosenberg var lidt ustø paa Benene — men han slog ud med Haanden —: «Stol kun paa mig, min Naadige! Jeg skal være jer Ridder, uden Frygt og uden Dadel. Jeg takker Skjæbnen for denne Anledning til at vise min Hengivenhed» — —

Han talte for høit til at være ædru, — — de andre kunde høre hans høitravende Stemme klinge gjennem de tomme Gader, længe efterat han havde dreiet om første Hjørne.

— Den Satans Rosenberg! Vistnok havde han i hele Nat pralet af, hvilken Kvindeforfører han var, — men dette var dog det værste! At en ung Dame ikke skammede sig for at komme og hente ham midt paa Natten — og i hele Menighedens Overvær — det var dog sterkt! Høhø! Hun generede sig ikke, Pigebarnet! Det var næsten Synd i hende, at hun skulde falde i Hænderne paa slig en Fyr —

Men endelig løste Grupperne sig op, og en for en vaklede de hjemad — efter at have lovet hinanden at træffes imorgen og diskutere denne Skandale mere indgaaende.

— Bodil forklarede Rosenberg i en Fart, hvad det var, som stod paa; men i Begyndelsen kunde han slet ikke opfatte det. Han bare vrøvlede og deklamerede om sin høie Kjærlighed; stundom græd han lidt.

Flere Gange tænkte Bodil paa at gaa fra ham; men hvad skulde hun saa gjøre? Og i sin Fortvivlelse begyndte hun at tale til Rosenberg paany, indtil han forstod, at de to Løitnanter var gaaet afsted for at duellere. — Da slog pludselig en lys Tanke ned i ham — «saa lad dem slaa hinanden ihjel, min elskede Frøken,» og dette Indfald tiltalte ham saa, at han lo høit og gjentog det flere Gange.

Da gik Bodil fra ham.

Men da han saa hende fjerne sig, forstod han, at han havde stelt sig taabelig, — han sprang efter hende, og i Rusens Stædighed vilde han ikke mere give Slip paa hende — han vilde søge efter hendes Venner, og han gav hende sit Ord paa, at han skulde finde dem. Ja, ja, han skulde finde dem, og han skulde forsvare hende mod hendes Fiender; — for hun havde Fiender — havde hun ikke lagt Mærke til, hvordan alle Mennesker saa paa hende og smilte ad hende, da de nylig gik fra Theatret? Men han skulde være hendes Helt — hendes Ridder, og med sit Hjerteblod skulde han — —

Nei, Bodil havde intet seet — hvad kom det hende ved, om Folk smilte ad hende eller bagtalte hende. Nei, den Stakkel! saa sjæleangst, som hun nu var, kunde hun have gaaet nøgen gjennem Byen uden at mærke Folks frække Blikke.

Men da Rosenberg læste op igjen: — om sin Kjærlighed, sin Ridderlighed, og hvad det var altsammen — da klamrede hun sig fast til hans Arm —

«Skynd Dem bare! Hurtig — ellers bliver det forsent!»

De sprang opover Veien, som førte ud af Byen — der kom en tom Vogn imod dem — i en Fart var den kapret — Rosenberg dryssede med Penge, og Kusken blev lysvaagen og piskede paa Hesten.

Bodil sank dødstræt tilbage i Vognen; — nu var det over en halv Time, siden de gik; — aa Gud — det var vist allerede forsent!

Forfærdelige Tanker fór gjennem hendes Hjerne; — Hans Bragers døde Hoved — Blod i en Strøm ud af hans kjære Pande — de gode Øine brustne!

Og da først hendes letfodede Fantasi var vakt, jagede den frem Ulykke paa Ulykke: gamle Præsten Brager knust af Sorg i sin Stol, Lauras graa Øine fulde af Bebreidelser — aa, hvordan kunde du gjøre det, Bodil? Og hendes egen Fader og Moder mørke af Skam og Sorg, og Moritz vendt bort fra hende i Forfærdelse og Afsky. — Alt var bare Sorg og Blod og Ulykke — og over hendes Hoved kom det altsammen — det var jo hendes Skyld. —

Veien laa foran dem lys og tom i Morgenen. Solen skinnede allerede paa Aaserne derborte; — med et brast hun sammen, og Taarerne styrtede frem af hendes stirrende, vidtaabne Øine.

Rosenberg lagde sin Arm om hendes Liv og talte trøstende til hende, men hun hørte ikke et eneste af hans Ord — Rædselen hamrede i hendes Hjerne.

Forsent! Forsent!

Rosenberg tørrede hendes Taarer bort; — hun lod ham gjøre med sig, hvad han vilde. Han kyssede hendes kolde Læber — hun gjorde ingen Modstand.

Tankerne jagede afsted, krydsede hinanden i Angst, hun skalv over hele Legemet. —

Nu maatte det være skeet. Hans eller Ditlev maatte være død. Og det var hendes Skyld. Og her sad hun hos Rosenberg, som de hadede, og han kyssede hende, og hun havde ikke Kraft til at gjøre Modstand. Og hvorfor skulde hun ogsaa gjøre Modstand? — Hvad skulde der blive af hende? Hvad vilde Papa sige? Og Moritz? Bedst var det, om hun kunde dø. — For tilbage turde hun aldrig komme —

Tilbage —! Men Gud i Himlen, hvad var der hændt? — Hvad havde hun da gjort — —? Var det hendes Skyld, at Hans og Ditlev duellerte; — kunde hun gjøre for det — —? Det var netop for at forhindre dem i at slaas, hun nu sad her. Og Herregud — det maatte hun da kunne forklare Folk — —

Nei, nei — de vilde aldrig tro hende! De vilde bare tro alt det styggeste: at hun først havde faaet de to gamle Venner op at slaas og saa var løbet bort med Rosenberg. — Ja, det vilde Folk sige. — Aa, hvordan skulde det gaa hende — — det hjalp ikke, at Rosenberg sad og klappede hende og bad hende være rolig — nei, nei, dette var forfærdeligt! Og som hendes Moder vilde græde! Aa, som hun vilde ligge og græde Nat efter Nat! Bare for hendes Skyld! Og hendes Fader — — nei, ham turde hun slet ikke tænke paa, — hun turde ikke tænke paa dette strenge, retfærdige Ansigt — og Øinene, som saa tvers igjennem hende. — Aa, aldrig mere skulde han stryge hende over Haaret og sige «lille Bodil». Ingen vilde sige «lille Bodil» mere. — — Ingen. — —

Det var høilys Dag — der var Mennesker paa Veien — nu vaagnede Tante Rønnow; om lidt stod hun op, og saa gik hun ind i Bodils Værelse for at hilse Godmorgen.

Og saa vilde hun se, at Bodil ikke havde været hjemme i hele Nat. Sengen urørt — Bodil borte. — — Men endnu vilde hun tro det bedste; — hun vilde skynde sig ud i Byen — spørge efter lille Bodil, gaa fra Sted til Sted — og faa høre — først det med Hans og Ditlev — og saa det med Rosenberg — —

Hun vidste ikke, hvordan hun var kommen ud af Vognen; — nu løb hun indover i Skoven, hun var ræd for Veien og alle Menneskene der; — vilde gjemme sig bort for dem — gjemme sig — —

Sanseløst sprang hun afsted — saa Stenene skar gjennem Silkeskoenes tynde Saaler, og Enerkvistene flængede Kjolens fine Tyll. —

Der var bare et eneste Menneske i Verden, som hun nu kunde støtte sig til, og det var Rosenberg. Jo mere den Angst flammede op, som helt fra hendes Barndom havde ulmet i hendes Sjæl, des tættere klyngede hun sig til ham; hun græd i Vildelse, naar hun tænkte paa alle dem, hun var gaaet fra; hun skalv over hele Kroppen og tryglede Rosenberg om, at han maatte være god med hende — ikke forlade hende nu — være hos hende, naar al Verdens Vrede brast ned over hende.

Og han svarede ja, ja, til Verdens Ende skulde han følge hende, — og hun kyssede ham til Tak, og han kyssede hende igjen, vildt og tæt over hendes kolde, svidende Ansigt. Der var et Blink i hans Øine, saa graadigt og underligt, at hun nu og da blev bange; — men hvad var der at blive bange for? Ak, hun var saa dødsens træt; nu kunde de gjøre med hende,

hvad de vilde; det var jo forbi, forbi; — og hun sank hen i Rosenbergs Arme, — en meningsløs Fortvivlelsens Rus brændte i hendes Aarer, — og saa blev alt mørkt og stille.

Oppe paa Hans Bragers Værelse laa Ditlev paa Sengen — bleg som Døden. Hans sad ved Siden af ham; — ængstelig lyttede han til den Syges Aandedrag, og nu og da berørte han Ditlevs Puls for at føle, om han havde Feber.

— Det Øieblik skulde Hans Brager aldrig glemme, da han saa Ditlev vakle, slippe Sabelen og synke overende i Græsset, mens en varm, rød Strøm væltede fra Skulderen nedover den hvide Skjorte.

«Ditlev! Ditlev!»

I samme Nu havde han kastet sig ned ved sin Vens Side. — «Kjære, kjære Ditlev! Er du saaret! Har jeg saaret dig!» — og hele hans Hjerte havde været opfyldt af Rædsel for, at han kanske havde myrdet sin bedste Ven. —

Men da han saa, at det ikke var saa galt, bandt han sit Halstørklæde om Saaret og reiste

Ditlev op. Han var meget mat og holdt flere Gange paa at besvime — men Skridt for Skridt støttede Hans sin Ven, indtil de kom til et Hus, hvor der i en Fart blev skaffet en Vogn.

Da Doktoren kom, hed det sig, at det hele havde været et Uheld; — de to Venner havde villet tage en Morgenmotion, som de saa ofte pleiede; men i en Parade var Hans's Sabel sprunget tilside, og ved et særligt Uheld havde den truffet Ditlev i Armmuskelen. Der var ingen, som tvivlede paa, at dette forholdt sig saa; thi enhver vidste jo, at Hans Brager og Ditlev Pram var uadskillelige Venner. Heller ikke fandt man det besynderligt, at de havde taget en saa kraftig Motion efter Ballet; det var jo rimeligt, at de vilde friske sig — thi selvfølgelig var man uvel efter slig en Fest, hvor der baade var blevet danset og drukket meget. — —

— — Udpaa Formiddagen vaagnede Ditlev en Stund til Besindelse. Han saa sig forundret rundt; — hvor var han henne? Han forstod intet. — — Hvad var der hændt? Hvorfor laa han ikke i sin egen Seng — og hvorfor sad Hans der saa bleg og bekymret? —

Men saa huskede han med et altsammen, og han lukkede sine Øine igjen.

«Kjære Hans! Kjære Hans! Aa, men hvorfor kunde du ikke have gjort det helt af med mig strax? Hvorfor vil du, at jeg skal vaagne igjen, vaagne op til alt dette — alt dette — —». Saa sank han tilbage i Feberen og var borte i flere Timer.

XVII.

Consul Schamvogel paa Solberg gik med forsigtige Skridt nedover Veien; thi der var kommet Sne og ovenpaa Sneen Tøveir, saa at Veiene var ganske ubeskrivelige. Det gjaldt at balancere sig frem mellem Sølepytterne, det gjaldt at gaa udenom Hjulsporene, der løb som to dybe, brune Furer henover Veien. — Det var Consulens Stolthed, at han selv i det værste Føre kunde komme til Byen med speilblanke Sko og renbørstede Buksekanter; — det var en medfødt Evne, som passede godt sammen med al hans øvrige Pertentlighed.

Selv om han gik i dybe Tanker som idag, traadte hans lakerede Skospidser aldrig feil, og da han kom frem til Sorenskriver Rønnows Havegrind og kastede et Blik nedover sig selv, var baade Buksekanter og Sko, som de skulde være, og med et lidet veltilfreds Suk aabnede

han Grinden og vandrede langsomt med bøiet Hoved og Begravelsesansigt indover mod Gadedøren. — Han pleiede ellers at gaa ind uden videre, men idag ringede han paa. —

Det varede en Stund, førend nogen kom og lukkede op; men tilslut var der da en forpjusket Kokkepige, som aabnede Døren paa Glyt og keg frem med forskræmte Øine.

Consulen løftede paa Hatten og spurgte med dæmpet, deltagende Stemme, om Sorenskriveren var tilstede. Tjenestepigen blev endnu mere forfjamset end før, saa sig om efter Hjælp og maabede; thi Sorenskriveren havde jo sagt, at ingen maatte slippe ind, men nu kom selve Consulen, og ham gik det da umuligt an at negte Adgang.

«Gaa ind og meld mig du, Mor,» sagde Consulen. «Sig, at Consul Schamvogel vil snakke med Sorenskriveren, skal du have Tak, — jeg venter herude saalænge.»

Dermed traadte han uden videre ind i Forstuen og satte sin Stok fra sig. Tjenestepigen flaksede afsted, saa lydløst hun kunde paa sine tykke Hoselæster.

En Stund etter kom hun igjen, aabnede Døren til Storstuen, neiede og hviskede: «Værsaaartig, Hr. Consul.»

Inde i Storstuen var alle Gardiner rullet ned, og i Halvmørket stod Møblerne overtrukket med hvidt Træk og saa spøgelsesagtige ud. — I en stor Armstol sad en gammel, krum Mand. Hans Overkrop var sunket forover, og Hænderne foldede foran hans Bryst.

Kunde dette virkelig være Sorenskriver Rønnow — den ranke Bureaukrat, som havde baaret Modgang og Medgang med lige steil Nakke og lige uforanderligt Træansigt? —

Consul Schamvogel stansede uvilkaarlig ved dette Syn af menneskelig Jammer; — saa galt havde han ikke tænkt sig det! Javist var det slemt, en uhørt Skandale! men dette var dog forfærdeligt at se paa.

Han gik stille hen ved Siden af Sorenskriveren, lagde sin Haand paa hans Skulder — «min stakkels Ven!» sagde han. «Hvor jeg beklager dig! At dette netop skulde hænde en Mand som dig.»

Rønnow løftede sit Hoved og saa paa Consulen. Han var ganske udtæret og graableg; alle Muskler, som før havde ligget i stramme og strenge Linjer, var ligesom opløst, — hele Ansigtet flød ud i en eneste raadvild Sorg. — Og de graa Skjæggestubber, som han havde glemt at barbere bort, laa som tynd

Mos over hele Underansigtet og gjorde, at ogsaa Sirligheden var borte; — der var ikke andet igjen end en stakkels Olding, der saa sig omkring i Verden med haabløse Øine.

Consulen satte sig ned paa en Stol ved Rønnows Side.

«Lad dig dog ikke ganske knuse af Sorgen.» Consulen skulde forsøge at trøste; han burde naturligvis tale om Himlens Tilskikkelse og sligt, men det faldt ham saare vanskeligt at færdes paa de Omraader.

«Du bør jo erindre, min kjære Ven, at vi alle maa tage vor Skjæbne, selv om den er haard. Der er en høiere Vilje, husk det, min Ven,» forsøgte han.

Men Sorenskriver Rønnow rystede paa sit Hoved, som var blevet gammelt paa en eneste Nat. «Jeg forstaar det ikke,» sagde han med brudt Stemme. «Altid har jeg forsøgt at bære mit Livs Sorg i Ydmyghed, og altid har jeg troet at skimte Herrens Bestemmelse og hans hevnende Haand i det onde, som vederfores mig, — det har givet mig Kraft til at bøie mit Hoved og sige: «Din Vilje ske.» — Men hvorfor dette! Min Gud, min Gud! Hvorfor dog dette! Hvorfor skal denne Skjændsel, denne uopveielige Vanære komme over mit stakkels Hoved? Hvorfor skulde jeg netop rammes der, hvor jeg havde troet at have gaaet de rette Veie; hvorfor skal det Barn, som mit Ægteskab blev velsignet med, være den, der bringer Skammen, naar netop dette Ægteskab blev indgaaet i den mest uegennyttige Kjærlighed. Aa, Herre min Gud, Herre min Gud! Forlad mig min Synd; men jeg forstaar dig ikke! Jeg forstaar dig ikke.»

Consulen sad paa sin Stol og vidste ikke, hvad han skulde sige. Og det halvmørke, triste Rum fyldtes af den muntre Lyd fra Tøvandet, som rislede ustanselig fra Tagstenene; — der var ogsaa en Stær, som fløitede blødt og kjælent, og Solskinnet begyndte at liste sig opover Vindueskarmen; — en stor, lys Plet kom langsomt glidende opover et af Gardinerne, men denne Solplet gjorde bare Stuen endnu mørkere, og al denne Vaarens glade Jubel gjorde bare Stilheden og Sorgen inde i Sorenskriverens Stue tifold saar. —

«Hvordan har forøvrigt du faaet Nys om dette?» sagde Sorenskriveren og reiste sig en Smule i Stolen. «Jeg ved nok, at Skandalen er ude over hele Hovedstaden; man taler ikke om andet end Bodil Rønnow — heh! — Frøken Rønnow, som henter sin Galan om Natten paa Theatret og for alle Menneskers Øine tager paa Landet med ham og bliver der til næste Dag. Da bliver hun endelig fundet af Hans Brager og af ham ført til Staden. Ikke sandt? Slig lyder Historien, som nu gaar Landet rundt?»

I Virkeligheden havde Consul Schamvogel hørt Historien fremstillet meget værre; i det Brev, han igaar Aftes havde faaet fra en af sine Slægtninge i Christiania, hed det, at der i længere Tid havde bestaaet et Forhold mellem Rosenberg og Bodil, samtidig med at hun havde kurtiseret de to Løitnanter, Brager og Pram, temmelig sterkt. Sin første Skandale havde hun allerede gjort i Vinter, da hun ganske alene havde vist sig paa Skøiter — tænke sig til! — og havde faaet en hel Bande Pøbel efter sig. — Ogsaa hendes lidenskabelige Maade at spille Komedie paa havde vakt almindelig Forargelse; men for Moritz's Skyld havde man baaret over med meget, indtil det nu var gaaet over alle Sømmelighedens Grænser. Det var høist beklageligt, at dette Fruentimmers Navn var sat i Forbindelse med Schamvogelernes, og man maatte nu fremfor alt søge at faa Folk til at forstaa, at fra Moritz's Side havde det hele kun været en

Spøg — forat hendes Navn ikke senerehen skulde sætte nogen Plet paa hans Rygte.

Det var jo noksaa rimeligt, at Consul Schamvogel nødig vilde nærmere ind paa, hvad han havde hørt; han svarede derfor, at han i et Brev, som var kommet igaar Aftes, havde seet Begivenheden omtalt ganske løselig.

«Da vil du snart faa høre Resten,» sagde Sorenskriveren. «Jeg fik ogsaa Brev igaar fra min Kusine, frøken Rønnow, hvor Bodil har boet. Du forstaar — hun er ligesaa forfærdet som jeg. Hun holder nu Bodil skjult hos sig, indtil hun faar nærmere Besked fra mig. Ak, Gud — nærmere Besked! Hvad Besked skal jeg give? Nu er jo alt tabt — og Bodil er til og med ganske forhærdet. Vil du høre: da min Kusine i sin Vaande opsøgte Løitnant Brager og bad ham hjælpe sig at finde hende — ja, du forstaar, det var Dagen efter hendes fatale Flugt — ved du, hvad der da hændte? Løitnant Brager gaar naturligvis strax igang med at opsøge hende; — han spørger sig for, og Gudbedre! længe behøver han ikke at spørge; alle ved jo, at hun om Natten er kjørt sin Vei med denne Gjøgler — gid Fanden tage ham! — Nuvel — sent paa Aftenen træffer Brager hende i et lidet Værtshus langt udenfor Byen — tænk dig! hun er endnu i sin Balkjole — men vil du tro: — da Hans anmoder hende om at vende tilbage, svarer hun nei. Hører du, min bedste Consul, hun svarer nei, gjør Tøsen. Forøvrigt vil hun ikke videre besvare hans Spørgsmaal; sidder som en Støtte af Sten og stirrer ud for sig. Først da hun opdager, at hendes Hr. Ridder er flygtet, strax han saa Løitnant Brager, først da faar han hende anbragt i en lukket Vogn og kjørt til Byen. — Men siden da taler hun ikke. Tiltrods alle Formaninger er der ingen Anger at spore i hendes Væsen; al vor Sorg og Skjændsel synes hende ganske uvedkommende, ja, selv hendes Galan lader ikke længere til at interessere hende, thi hun har endnu ikke spurgt efter ham. — Hun sidder ganske taus og mut i sit Værelse, og min Kusine kan holde paa Time efter Time og sætte hende irette for alt det, hun har gjort: hun hører ikke engang efter, men lader Ordene gaa ind ad det ene og ud af det andet Øre. Aa — min Ven! — du havde Ret! Du havde Ret! Det var den farlige Blodsdraabe i Rønnowernes hæderlige Slægt, som har gjort os al denne Sorg. Hun, der engang var mit elskede Barn, hun, der saa ofte har hvilet til dette Bryst og saa ofte har hørt paa mine Formaninger — det er hende, jeg taler om! — Aa, min Gud, Blodet bliver til Is i mine Aarer, naar jeg betænker, at det er hende, min lille Bodil, der nu er et forvorpent Menneske, en Tøite, en falden Kvinde.»

Den voldsomme Sindsbevægelse havde vakt den gamle, sluknede Skikkelse tillive igjen. Nu sad han helt opreist i Stolen med de skjælvende Fingre knyttede i Feber, med det tynde Haar flagrende i Tjavser om hans Pande, og en bitter Graad glinsende i de graa, hede Øine.

Consul Schamvogel reiste sig og gik hen til Vinduet. Han havde et Ærinde; — men jo mere Rønnow tog paa Vei, des vanskeligere blev det for ham at udføre, hvad han havde fore.

«Hvad tænker du nu at gjøre, Rønnow?» — spurgte han forsigtig.

«At gjøre! Ak, Gud — spørger ogsaa du mig om, hvad jeg vil gjøre! Jeg ved ikke, kjæreste Schamvogel — kunde jeg gjøre, hvad jeg selv vilde, da gik jeg langt bort herfra og skjulte mig et Sted, hvor Verden ikke fik min Skjændsel at vide.»

Consulen vendte tilbage til sin Stol, satte sig, trak Stolen fortrolig hen til Sorenskriveren og sagde: «Kom til dig selv, Rønnow.

Vær nu en Mand og tal med mig, din Ven i gode som i onde Dage, om, hvad der er bedst for os alle. Vi maa ikke tabe Hovedet. Netop i vanskelige Affærer bør det vise sig, at vi, der bærer de gode Navne i Landet, ved, hvordan vi skal arrangere os, som det sømmer sig en af vore. Selv i Ulykken, selv i Skjændselen maa vi bære vort Hoved høit. Er der nogen, som bryder ud af vor Broderkjæde, er der nogen, som pletter vort Vaabenskjold, da pligter vi at sørge for, at den Skyldige sættes udenfor. Først naar vi holder vor Vei ren, først da kan vi ogsaa ligeoverfor andre hævde Idealerne og kræve Moralen strengt overholdt.»

«Tilvisse,» mumlede Sorenskriveren. «Du har ganske Ret.» Men han forstod endnu ikke, hvor Consulen vilde hen, og saa paa ham med store, spørgende Øine.

«Nu har Bodil valgt — engang for alle,» fortsatte Consul Schamvogel paa Solberg, — «hun har valgt mellem os og ham, denne Fyr, hvis Navn ikke bør nævnes blandt os. Derfor mener jeg, at hun ogsaa bør blive hos ham, hun har valgt. Jeg mener, at Bodil strax bør gifte sig med — med denne Fyr, som har ledet hende i Fristelse.»

Sorenskriveren fór op: «Gifte sig —! Med dette Menneske —! Min Datter!»

«Ja, netop!» svarede Consulen ganske tørt. «Det er den eneste Udvei, som jeg øiner. Hun elsker ham vel, saa hun vil vel anse det som en Lykke for sig. — Har hun valgt ham fremfor Moritz Schamvogel, maa hun virkelig have en særdeles god Grund.»

Og der strøg et lidet, uhyggeligt Smil henover hans Ansigt.

«Nei,» svarede Rønnow og slog sin knyttede Næve i Bordet, «aldrig gifter jeg min Datter med dette Menneske. Før vil jeg se hende død. — Hører du?»

«Nuvel, kjære,» sagde Consulen ganske rolig og rømmede sig. «Nuvel. Du kan naturligvis gjøre, hvad du vil. Men dette var kun mit Venneraad. — Du tænker altsaa paa at tage Bodil herhjem til Christiansværn — ikke sandt? Naa. — Jeg maa da paa det bestemteste bede dig overveie, hvor overmaade ubehageligt et saadant Arrangement maa blive. For dig, for os andre og — kanske allermest — for hende selv.

Jeg kan tale aabent til dig, thi jeg er din sande Ven; du ved jo, hvor alle her i Byen sætter dig høit som Karakter, som Menneske, og hvor vi har hjertelig Sympathi med din Hustru — et Mønster paa en beskeden, blid og trofast Husmoder. I denne By har du og din Hustru lutter Venner, som vil beklage jer begge af ganske Hjerte.

Netop derfor — kjære Rønnow, — netop fordi vi alle tager Del i jer Ulykke og sætter Pris paa jert Venskab — netop derfor vil det blive os yderst saart og pinligt, om vi skulde se os nødsagede til at — at undvære dig og dine iblandt os.»

«Hvad mener du?» spurgte Sorenskriveren og blev blegere end før.

«Hvad jeg mener? Kjære, det er dog ligetil at forstaa. Du vil dog ikke, at vi skal føre vore Hustruer og uskyldige Døtre sammen med en Kvinde, som i den Grad har forglemt Dyd og gode Sæder? I vor Tid, da saamange Fristelser lægger sine Rænker for den Unges Fod, gjælder det mere end nogensinde at holde deres Vei ren. Hvis jeg var Fader til unge Døtre, vilde jeg være meget varsom med deres Omgang; vi har tidt nok seet, hvordan slige Tilbøieligheder smitter. — Ja, kjære Rønnow, dette er haarde Ord; men jeg kjender dit ubøielige Retsind, som ei viger tilbage, selv naar

det gjælder dit eget Kjød. Har jeg ikke Ret?»

Sorenskriveren bøiede sit Hoved.

«Verden dømmer ikke mildt,» sagde han stille. «Men kanhænde jeg selv vilde have dømt ligedan, hvis jeg havde været Dommeren og ei den anklagede. Derfor bøier jeg mig i Ydmyghed; thi denne Gang ser jeg atter Herrens straffende Haand. Men hvad det angaar, at jeg skulde lade min Datter glide videre ud i Fordærvelsen, fordi jeg kanske derved kunde bevare mine Venners Venskab, saa maa jeg hertil svare, nei, Consul Schamvogel, det gjør jeg aldrig. Skal jeg vælge mellem mine Venner og min Datter — hun være noksaa dybt falden, saa maa mit Valg altid være min Datter. Og saa faar I forøvrigt gjøre, hvad eders Samvittighed tilsiger jer.»

«Jeg havde ventet dette Svar af dig,» fortsatte Consulen urokkelig. «Det er atter et Bevis paa dit Høisind, som ingen kan skatte høiere end jeg. Jeg indrømmer, ogsaa, at jeg forsaavidt taler udaf Egenkjærlighed, som Bodils Nærværelse vilde være yderst ubehagelig for mig og mine. Jeg tænker især paa Moritz. Kan du forestille dig, hvad det maa være for ham —? Sæt, at han nu finder en anden

Brud, — hvad bliver det da ikke for en daglig Paamindelse at se hende for sine Øine, hende, som han elskede saa høit, og som han mistede paa en saa skjændig Maade? — For alles Skyld, kjære Rønnow — er det ikke bedst at søge at glemme istedetfor at have hende gaaende her som et levende Vidnesbyrd om det, vi ikke vil huske?»

«Det gjør mig ondt for dig og for eder alle,» svarede Rønnow tonløst. «Men det staar fast, hvad jeg sagde. Hun er dog min Datter og staar mig derfor nærmere end alle andre.»

«Der er altsaa intet andet, som kan bevæge dig, end Tanken paa hendes eget Ve og Vel? Det er isandhed smukt af dig, og min Respekt for dig er efter denne Samtale blevet om muligt endnu større, end den før har været. — Altsaa: for at tale om Bodils Fremtid. Hvordan tror du, hendes Liv her i Christiansværn vil blive? Tænk dig om, Rønnow. Se ganske klart paa Sagen og tænk dig alvorlig om. Hun vil komme tilbage til en Fader, som hun har vanæret, og en Moder, hvis Hjerte hun har knust. Dag efter Dag, Aar efter Aar skal hun se det samme. Aldrig kan hun sone. Betænk, hvad det vil blive for et Bjerg af Samvittighedsnag. Betænk det! Tror du, et saadant Liv overhovedet kan leves? — Og saa tillige at se, at hun har skilt sig selv fra alle hæderlige Mennesker, og ikke nok med det: ogsaa sine ulyksalige Forældre har hun revet bort fra dem,. der forhen var dem hengivne. Kan du forestille dig en saadan Forbandelse? Og saa vide med sig selv, at hun for evig har gjort sig uværdig til en hæderlig Mands Kjærlighed — ja, selv om hun traf en, der trods alt vilde elske hende, da vilde hendes onde Samvittighed jage hende bort fra ham — bort, bort i den forfærdeligste Fortvivlelse. Som en uværdig vilde hun føle sig — ikke sandt —! Ja, sandelig, jeg dømmer hende strengt, meget strengt, men en saadan Straf finder selv jeg vilde være for grusom. Jeg anklager hende for den Skjændsel, hun har bragt over dit Navn, og den Skygge, hun har kastet over min Søns og mit, — men dog! naar jeg tænker paa en saadan Fremtid, da beder jeg dog om Naade for hende.»

Med en vis Tilfredsstillelse saa Consul Schamvogel, at hans Ord endelig begyndte at virke. Sorenskriver Rønnow var sunket sammen i sin Stol; han havde begravet sit Hoved i sine Hænder. Og Consulen fortsatte: «Nei, vi maa fremfor alt se at sørge for, at Bodils Skjæbne bliver nogenlunde menneskelig. Det er jo vor simple Kristenpligt — det er jo først og fremst din Pligt som Fader. — Og da siger jeg: hvorfor ikke lade hende forenes med den Mand, hun har valgt? Hendes Tilbøielighed for ham maa sikkerlig være meget stor, siden hun har sat sig ud over alle Hensyn. Hun maa sikkerlig elske ham meget høit, og hvem ved? Kanske det endnu kan blive godt! Det er vist en dygtig, ung Mand, som kan have Fremtid for sig i sit Fædreland. Vi er nu blevne saa gamle, at dette med Kjærligheden ikke har saa stort Værd for os som for de Unge. Men, hvem ved? Kanhænde dette, som er begyndt saa sørgelig, kan blive til Velsignelse.»

Sorenskriveren slog ivrig ud med Haanden. — «Nei, nei,» sagde han. «Saa er det desværre ikke. Min Kusine skriver, at Bodil slet ikke synes at nære nogen Hengivenhed for Rosenberg. Det er det forfærdelige, det er det skjændigste i hele Skjændigheden. — Hun taler ikke om ham; naar hans Navn nævnes, gyser hun som i Frygt. Der er ingen Kjærlighed — og derfor heller ingen Forklaring.»

Consulen reiste sig og begyndte at gaa

ærgerlig frem og tilbage paa Gulvet. Dette havde han ikke ventet, det faldt udenfor hans Krigsplan, derfor skreg han op og blev hidsig.

«Aa, visvas — med de Fruentimmerfornemmelser. — Om hun «elsker» ham eller ei — det faar være det samme. Her er i Sandhed ikke Anledning til at granske hendes Følelser. Hun har været hans, hun er gaaet til ham frivillig — det er Hovedsagen. At han maaske siden har opført sig stødende mod hende, saa hun er bleven skræmt — hvem ved! det er jo yderst sandsynligt, men nu er det forsent at gyse for ham; har hun sagt A, faar hun ogsaa sige B; Verden er nu engang ikke anderledes.»

«Nei vist, nei vist,» mumlede Rønnow; «det maa vel saa være. Det maa vel saa være.»

«Men nu falder noget mig ind. Siden vi er begyndt at se Skjæbnen ind i Øinene, maa vi ikke feigt gaa tilside for nogen Mulighed — selv ikke, om det gjør vor Stolthed noksaa ondt at tænke Tanken tilende. Lad os se Forholdene an, som de er. — Den Mand, vi taler om, kan vel neppe forudsættes at have de samme Begreber om Ære og Pligt som vi og vore. — Han er formodentlig en Slags Eventyrer, som tager de galante Historier, der byder sig, og gaar videre uden at bekymre sig om den Ulykke, han kanske har foraarsaget. — Ellers kunde han neppe have handlet saa uforsvarlig, som han har gjort.

Nuvel, min kjære — du siger selv, at Bodil ikke elsker ham, — og for ham har den hele Affære maaske været en Leg som hundrede andre —; disse to Omstændigheder gjør det hele vanskeligere, end man maaske skulde have tænkt sig fra først af. — Thi en Mand som han — uden vor Opfatning af Ret og Uret — tror du, han føler det som en uafviselig Pligt for sig at give Bodil Opreisning ved at tilbyde hende Ægteskab? — Hvad vil du svare, hvis han frækt staar op og siger: «Deres Datter kom til mig — jeg er altsaa ingen Forfører. Desuden er jeg en fattig Mand — jeg har ikke Raad til at gifte mig med en Pige, der er ligesaa fattig som mig selv.» Hvad vil du svare?»

«Nei, nei,» raabte Sorenskriveren; han havde reist sig op i sin fulde Høide, noget af den gamle Stolthed glimtede i hans Øine. «Nu faar det være nok. Saa Bodil skulde ikke være god nok til denne forløbne Skuespiller? Har du da ganske glemt, hvem jeg er? Skal da en hæderlig, gammel Mand finde sig i alle mulige Forhaanelser, fordi han er fattig og ulykkelig —» Her kvaltes hans Stemme; han støttede sig mod Bordkanten, mens hans blege Læber gispede efter Luft.

«Sorenskriver Rønnow,» svarede Consulen koldt og kort, «du bør ikke forglemme, at jeg kommer til dig som din eneste trofaste Ven. Jeg kommer for at tilbyde dig min Hjælp. Jeg har ikke fortjent at behandles paa denne Maade af dig.» Han greb efter sin Hat og gjorde Tegn til at ville gaa.

«Nei, nei,» stønnede den stakkels Mand. — «Du maa ikke gaa. For Guds Skyld! — — Jeg kan jo ikke længere vente andet. — Tilgiv mig» — —

«For nu at komme tilbage til, hvad vi talte om,» fortsatte Consulen uanfægtet, «saa mener jeg, at om du kunde give din Datter en Medgift, var kanske Faren for, at vi skulde risikere noget Nedværdigende af den omtalte Herre, meget liden.»

«Aa, Snik, Snak — Medgift! Hvor skulde jeg faa den Medgift fra? — Du kjender jo bedst til mine Affærer» — —

«Det har jeg ogsaa tænkt paa,» vedblev Consulen. Han knappede ganske rolig sin Frakke op og tog frem noget af Frakkelom-

men. «Derfor er det ogsaa, jeg som din gamle Ven har villet være dig en Smule til Hjælp. Jeg har taget med mig 500 Speciedaler — nei, nei, kjære! jeg vil ingen Tak have! Disse Penge skal være glemt mellem os, forstaar du! Glemt. De skal ikke bogføres noget Sted — end ikke i det curiøse Archiv. Og skulde det være nødvendigt at skaffe flere Penge tilveie, da ved du jo altid, hvor du kan henvende dig.»

Consulen lagde en tyk, grøn Konvolut paa Bordet foran Rønnow; — men den stakkels Sorenskriver kunde endnu intet fatte. Han stod med halvt aaben Mund og raadvilde Øine han strøg sig flere Gange over Panden og gjennem Haaret og vidste slet ikke, hvordan han skulde tage det hele.

Consul Schamvogel sukkede dybt, som den Mand, der har gjort et vanskeligt Arbeide. Han kneisede med Hovedet, og der kom et ubeskriveligt Udtryk over hans Mund: akja! nu havde han faaet noget ækkelt væltet fra sig.

Men idet han skulde tage Afsked, lagde hans Pande sig atter i dybe Folder, og hans Underlæbe skjød sig betænkt frem.

«Der er bare en Betingelse. En eneste Betingelse,» gjentog han, og nu blev hans

Stemme skarp og ubehagelig. «Bodil sætter aldrig mere sin Fod her i Christiansværn. Forstaar du? Aldrig og ikke under nogensomhelst Omstændighed sætter hun sin Fod her. Nu vil vi have Fred. — Det sørger du nok for, ikke sandt?» Han saa paa Rønnow med to kloge Staaløine. «Enig?» —

Den gamle Sorenskriver svarede ikke. Længe efterat Consulen var gaaet, blev han staaende og stirre paa Konvolutten. Han havde ligesom en Afsky for at røre ved den. Pludselig opdagede han, at han i Distraktion havde taget sin berømte Snustobaksdaase frem. Det hændte ham altid, naar han sad i dybe Tanker; men nu blev han meget bevæget ved at se Hans Majestæts Present, og der steg en dyb Rødme op i begge hans Kinder.

Han stod længe og saa paa dette sit Livs mest ophøiede Minde; saa listede han sig stille ud i Haven, gik en Sidevei ned til Sjøen og kastede Hans Majestæts Present langt ud.

Det blinkede lidt i Luften, det klaskede svagt i den blanke Sjø, — etpar Ringe skjælvede et Øieblik udover den glatte Havflade.

Men da den sidste Krusning var gledet væk, og Sjøen laa ligesaa blank og venlig som før, listede han sig hjem igjen i sin mørke Stue.

Der laa den grønne Konvolut endnu paa Bordet; nu tog han den rolig og stak den ned i sin Frakkelomme.

XVIII.

Min gode Hans.

Disse Linier sendes Dig for at underrette Dig om, at jeg er kommen hid til Byen i den sørgeligste Anledning. Jeg bor paa Madam Brodersens Gjæstgiveri, men mit Navn holdes hemmeligt, saa naar Du kommer (hvilket jeg beder Dig gjøre strax!), maa Du ikkun gaa op paa første Sal tilhøire for Trappen helt nederst i Gangen. Du vil kjende min Dør paa, at der er to Trin opad til den samt en Rude midt paa. — Jeg kommer for at faa min Datter retmæssig gift med sin Elsker og Forfører; jeg beder Dig, skaf at vide, hvor han er, thi jeg ønsker at tale med ham en Gang i mit Liv. Jeg ønsker ikke min Datter at se. For mig er hun død; — ak, var det blot til hendes Jordefærd, jeg kom, og ei til hendes Skjændsels Bryllup. —

Jeg betror mig af hele mit Hjerte til Dig, gode Hans, da jeg ved, Du har taget Del i Ulykken og gjort, hvad Du kunde for at redde Resterne af det, jeg engang stolt kaldte min Ære. Vær af den Godhed ogsaa nu at være Mellemmand og udrette, hvad jeg beder Dig om; ak Gud! snart er det dog forbi, og Du vil modtage en gammel, sørgmodig og vanæret Oldings ringe Tak.

Din

P. M. Rønnow.

S. T. Hr. Premier Lieutenant Hans Brager.

Tidlig en Morgen, medens Ditlev endnu sov, kom der en liden Gut og leverede Hans Brager dette. — Hans læste det flere Gange igjennem; han undrede sig over, at han ikke følte nogen Smerte derved; — men i de sidste Døgn havde hele hans Væsen været i en eneste Feber; nu faldt der en dump Ro over ham, en sterk Forfærdelsens Ro, som undertiden betager et Menneskes Sind, naar det staar ved Afgrunden.

Han klædte sig paa, gav hviskende nogle Ordre til Oppasseren, som skulde være hos Ditlev, mens han var borte, og gik ud.

Det var en trist Sneveirsmorgen. Vaaren var ganske borte, Vinteren havde sat ind, traurigere og koldere end i hele Vinter. En bisk Sno jog gjennem Gaderne og piskede Sneen i hans Ansigt.

Udenfor det Hus, hvor Bodil boede, stod en gammel Mand og skuffede Sneen væk. Inde i Gaarden var Pumpen sunket til Halsen ned i en Snekave; han gik lidt længere ind i Gaarden og stirrede op i Bodils Vinduer. — Ganske rigtig! Der stod hun; — det graa Ansigt trykket tæt mod Ruden; — men strax, hun saa Hans, veg hun bort. — Saa gik han op og bankede paa hendes Dør; — ingen svarede; — han bankede paany. — «Bodil, luk op, jeg maa tale med dig —! Det er noget vigtigt!»

Saa hørte han Krogen løftes af derinde, og han rev Døren op. Der var iskoldt i Bodils Kammer, og gjennem de smaa Ruder faldt der kun et sparsomt Lys. Der var intet mere igjen af den Hygge og Orden, som før altid havde været over de smaa Stuer; — Klædningsstykker laa udover Stolene; den hvide Kjole var kastet hen i en Krog, paa et Bord stod der et Bræt med Melk og Smørrebrød, som ikke var rørt.

I dette triste Værelse gik Bodil frem og tilbage, med Armene over Brystet og Skuldrene trukket høit op. Hun havde kastet en Kaabe om sig, Haaret var uredt, Øinene store og søvnløse. —

«Din Fader er kommen til Byen!»

Bodil stansede med et.

«Papa!»

Den sidste Draabe Blod veg fra hendes Ansigt — selv Læberne blev ganske hvide.

«Ja. Jeg har faaet Brev fra ham, Bodil.»

«Har du — — faaet Brev — —?»

«Ja.»

Der var noget, som kjæmpede i hende, et Spørgsmaal, hun ikke kunde faa sagt — flere Gange bevægede Læberne sig, imens Angsten blaffede i hendes Øine. Saa brast det ud af hende:

«Maa jeg — — tror du, jeg maa komme hjem igjen?»

Hans svarede ikke; — han kjendte hendes rædde Øine hvile paa sig med et Udtryk, som afhang hele Livet af hans Svar; — og da det ikke kom strax, gik hun imod ham etpar vaklende, sanseløse Skridt, strakte Armene ud —

— «Faar jeg ikke Lov?» — bævede det

hæst over hendes Læber, — som om det sidste Glimt af Haab i hendes Liv sluknede med de Ord.

«Kjære Bodil, vær nu rolig! Vi maa se at greie dette, som vi bedst kan. Naar din Fader faar se dig, vil han sikkert tilgive dig. Han kan ikke have Hjerte til at forstøde dig, naar han ser, hvor ondt du har det, Bodil. Jeg skal ogsaa gaa til ham og betro ham, hvad du fortalte mig, at det hele er en Uretfærdighed mod dig, at du var uforsigtig af lutter ædle Grunde, fordi du vilde redde mit og Ditlevs Liv; — det maa dog kunne formilde ham. Hører du, Bodil, naar vi nu begge taler med ham — —»

Bodil var sunket ned paa en Stol og stirrede frem for sig. Hun knugede Hænderne mod hinanden og hørte ingenting af, hvad Hans Brager sagde til hende.

«Aldrig mere hjem!» hviskede hun. «Hvor skal jeg gjøre af mig i Verden! Hvor skal jeg vende mig hen!»

Men saa tog hun sig sammen, strøg sig over Øinene, saa sig omkring i Værelset, som for at komme til klar Bevidsthed, og spurgte: «Har du Brevet? Lad mig faa se det.»

«Nei,» sagde Hans. «Jeg har ikke Ret til at vise dig Brevet. Jeg skal møde din Fader nu — strax — men før jeg gik til ham, vilde jeg gjerne have talt med dig og sagt dig, at han var kommen.»

«Hvad vil han da gjøre med mig? Der er noget, du ved, Hans, som du vil skjule for mig. Sig det, hvad vil han gjøre med mig?»

«Naar du spørger, Bodil, saa maa jeg jo sige dig det. Din Fader vil, at du skal gifte dig med Rosenberg.»

Der gled et lidet, saart Smil over Bodils Ansigt. «Javist,» sagde hun træt. «Det havde jeg jo ventet. Jeg har jo ikke fortjent andet.»

«Og hvad svarer du til det, Bodil? Vil du —? Vil du gifte dig med ham? Bodil!»

Bodil reiste sig i sin stolte Høide, foldede atter Armene over Brystet; Ansigtet lukkede sig i haard Bitterhed.

«Om jeg vil —? Spørger du, om jeg vil? — Ja, hvis han vil tage mig, hvem tror du da spørger efter, hvad jeg vil? Aa, Hans, Hans! Jeg har tænkt paa saa meget i disse Dage. Det er underligt at vide: bare for en Uge siden gik jeg og troede paa alt dette ædle, gode og poetiske, paa alt dette vakre, som man lærer om hjemme og i Skolen. Og nu — hvem er jeg nu blevet? En Paria, Hans — et urent Dyr, som jages fra Hus og Hjem. Og saa spørger du, om jeg vil! Hvor skal jeg ellers vende mig hen? Har du tænkt paa det? Hvem skal jeg gaa til, naar jeg har gjort mig uværdig til at være i mit eget Hjem? Aa, jeg har tænkt saa meget, saa meget! For en Uge siden kaldte de mig en god, liden Pige, da var jeg smuk og dydig, da var jeg god nok til hvemsomhelst; nu maa jeg trygle paa mine Knæ en Mand, som jeg i mit Hjerte foragter, om han vil tage mig til sin Hustru. Haha — saa galt gik det Bodil Rønnow. Ikke sandt? — Folk vil fortælle sine Børn om mig, skræmme dem med mig, fra Slægt til Slægt vil jeg staa for Folk som en Bundfordærvet, en Tøs, ingen hæderlig Kvinde kunde tale til for ikke at blive besmittet paa Legeme og Sjæl.»

Efterhvert, som hun snakkede, blev hendes Stemme haardere og haanligere — hun stod ved Vinduet, støttet mod Karmen, med Armene foldet over Barmen, og der kom om hendes Mund en stenhaard Trods og i hendes Øine en ond Spot. Og hendes Nakke kneisede i en hadefuld Forbitrelse.

«Bodil,» sagde Hans Brager. Hele hans

unge Skikkelse bøiede sig imod hende i uendelig Hengivenhed. «Du maa ikke tale slig. Alt kan nok rette paa sig endnu, naar du bare kommer i Ro. For dig gjælder det fremfor alt at staa over denne onde Tid — kjære Bodil, det forstaar du da. — Reis ètsteds hen, hvor du kan faa Fred.» — —

«Som du snakker, Hans! Forstaar du da ikke, at det nu bare gjælder om at faa mig slettet ud af Tilværelsen! Og da jeg ikke er ordentlig død, kan det ikke arrangeres paa anden Maade, end at jeg bliver gift, faar et andet Navn og bliver sendt til et andet Land. For mig er alle andre Veie stængte. Det er en dyr Betaling for en forfærdelig Nats Fortvivlelse — aa, om de vidste, hvad jeg har lidt den Nat, om de vidste — — Men det skal ingen i Verden faa vide, saalænge jeg lever.»

Hans gik hen til hende — greb hendes Hænder. — «Bodil,» sagde han skræmt og sagte, «Bodil, hør paa mig! Tror du ikke, jeg ved, hvad du har lidt. Tror du ikke, jeg ser, at igrunden er det Ditlevs og min Skyld altsammen —, min Skyld er det, jeg arme, forblindede Menneske. Hele mit Liv vil det hvile over mig som en Mare — og jeg beder dig, Bodil, raad over mig som over din Slave — jeg er villig til at gjøre alt i Verden for at give dig Opreisning.»

Der gled et lidet Smil over Bodils Ansigt. — «Du gode, kjære Hans,» sagde hun. «Du taler som et Barn! Opreisning, siger du. — Som om nogen kunde give mig Opreisning. — Det er der nu ikke Tale om. — Hovedsagen er at faa mig gift, hører du. Og da er vel Rosenberg den nærmeste. Og den eneste ogsaa. For at tage mig til Kone, haha! det vilde du vel ikke, Hans. — Selv ikke du, Hans. — Og hvad tror du saa om alle de andre?»

Den skarpe Stemme stilned med et af. — Hun saa Hans Brager stirre saa underlig, — han stod stivt ret op og ned, lænet mod en Bordkant, bleg og ubevægelig, som rammet af et Slag.

«Jo, Bodil,» sagde han langsomt, da han igjen fik Magt over sin Stemme. Jeg vilde gjerne gjøre dig til min Hustru.» Og med ét jagede Ordene afsted, han bad, han tryglede, han faldt paa Knæ og foldede sine Hænder.

«Forstaar du da ikke, at jeg elsker dig, Bodil. Saa du ikke, at jeg gik og led for din Skyld; — det maatte jo skjules; du var jo en andens, og ingen i Verden skulde have mærket min Kval, Bodil. Aldrig har jeg tænkt paa dig med en uren Tanke; jeg vilde bare gaa ved din Vei og fjerne hver Sten, som kunde saare din Fod, uden at du vidste det. — Og saa kom alt dette, — aa, hvordan skal jeg forklare dig det? Mit Hoved har smertet, der har været Dage, da jeg troede, jeg skulde blive gal. — Min Skyld var det, at du, jeg elskede, i Afsind var gaaet hen og blevet en andens! — kan du forestille dig denne min Fortvivlelse, flettet sammen af Selvbebreidelse og Sorg over at have mistet det reneste paa Jord.

Men nu, naar jeg ser, at du, som jeg elsker, vil styrte dig ud i et Liv, der for dig vil blive en Række Savn og Fristelser, da brister Seglet for min Mund, og jeg siger dig: Bodil! Bliv min Brud, og ved min Ære! ingen skal krumme et Haar paa dit Hoved! Ingen skal vove at tale et haardt Ord til dig — ingen skal vove at smile bag din Ryg! Bodil! Se, jeg beder dig paa mine Knæ! Du ulykkelige, arme Bodil, som jeg elsker af hele min Sjæl! Lad mig staa hos dig — jeg skal værge dig og gjøre dig glad igjen.»

«Men Hans — Hans — er dette virkelig — — dit Alvor?»

«Ja, Bodil. Mit allerdybeste Alvor. Og

lukker din Fader sit Hus i for dig — nuvel! saa ved jeg ihvertfald et Sted, hvor Døren vil staa aaben, og det er hos min Fader — hos Laura. Hører du, Bodil! Hører du? Kom! Vi gaar sammen til din Fader! Vi siger det til ham — til hele Verden! Og jeg er den Mand, som kan kræve Respekt for dig!»

Der stod to store Taarer i Bodils Øine; men det var gode Taarer; og hendes Ansigt, som før havde knyttet sig sammen i trodsig Bitterhed, lyste nu af sørgmodig Hengivenhed.

«Kjære, kjære Hans. Jeg ved ikke, hvad jeg skal sige til dig. Jeg havde aldrig troet, at noget Menneske kunde være som du. Og saa ser jeg jo, at dette virkelig er dit Alvor — det er ikke bare noget, du siger for at trøste mig, — jeg ser paa dig, at du virkelig vil tage mig til Hustru -- mig — Bodil Rønnow! og nu! — Se, Hans Brager, ser du, jeg staar og græder — og ser du, jeg staar og smiler, og jeg føler hele mit arme Hjerte fuldt af den grænseløseste Sorg og den deiligste Glæde. Tak, du gode Menneske, fordi du kom her i min dybeste Fornedrelse og sagde alt dette. Nu kan jeg gaa ud i Verden, og bliver den end noksaa mørk, saa ved jeg dog, at der etsteds brænder et Hjerte for mig, og

bliver den end noksaa kold, saa ved jeg dog, at et Sted i Verden er der dog Varme for mig arme, forpjuskede Menneske.» —

«Men, Bodil — hvordan kan du snakke om at reise bort nu? Jeg forstaar dig ikke — nu, da du hører, at hos mig er det, du skal være, hos mig, hører du, og ikke hos nogen anden.»

«Nei, Hans; jeg skal ikke være hos dig. Jeg vilde før dø, før jeg turde gaa til dig. Synes du, det er underligt, Hans? Synes du, det er underligt, at jeg nu ikke mere synes, det er saa forfærdeligt, at jeg skal giftes med Rosenberg. — Synes du, det er saa underligt, nu da jeg ved, at jeg har din Hengivenhed om mig alle Dage? — Nei, nei, lad mig tale — du skal ikke spørge om nogenting; jeg skal nok forklare dig altsammen. Aa, jeg forstaar dig saa godt; jeg er saa vis paa, at igrunden er du ganske enig i det, jeg vil sige — ialfald vil du blive enig med mig, naar du har faaet tænke dig om.

Ser du, kjære, kjære Hans —, nei, sæt dig her, sæt dig ved Siden af mig, saa taler vi meget bedre. Ser du — hvis jeg nu gik med dig, nu efter alt, hvad der er hændt, da vilde det være en Letsindighed og en Ondskab,

styggere end nogen, jeg før har gjort. — For ved du, Hans, — da vilde jeg udsætte mig for at miste dig for evigt — miste dig, min eneste Ven, dig, som jeg nu eier for evigt. — Du skal ikke ryste paa Hovedet, — du skal ikke være bedrøvet, — du skal bare sidde ganske rolig og høre efter opmærksomt. Kanhænde der vil gaa lange Tider til næste Gang, vi to taler sammen. — Ja, jeg tror, at du vilde gjøre alt i Verden for mig, jeg ser jo, at du er beredt til at tage alt det gale, jeg har gjort, paa dine Skuldre. — Men om du nu gjorde det, om du tog alt paa dig, om du virkelig fik Folk til at glemme, — tror du saa, at du selv kunde glemme? Tror du, at du kunde faa det ud af din Hjerne — dette: at jeg har været en andens? Tror du, at du kunde glemme, slig som jeg kom til dig, tilsmudset paa Sjæl og Legeme — trukket gjennem Sølen af Sladder og alle Menneskers Foragt? — Aa, jeg ved det jo altsammen; Tante Rønnow har jo siddet hos mig fra tidlig om Morgenen til sent paa Nat og fortalt mig, hvad det er, jeg har gjort, og hvor bundløst dybt jeg er sunken. Nei, nei, Hans, det vilde være Synd for dig, du kjære, gode Gut. Thi selv om du nu i en Rus af Sorg og Medli-

denhed og Ungdommelighed, selv om du nu sværger, at der intet skal skjules for mig i dit Hjerte, saa ved jeg dog, at det er der. Det ligger i Frø; — engang siden vil det spire frem. — Jeg har jo seet det hjemme — Papa, som tog Mama, endda hun var Datter af et vidtløftigt Fruentimmer. Hvad førte det til? Der har Mama levet under en evig Taknemmeligheds Byrde — men ved du, at først den Gang, jeg gjorde Skandalen paa Solberg hos mine tilkommende Svigerforældre, først da kom Bitterheden op hos Papa. Da vaagnede Bebreidelserne, du, — alle de onde Bebreidelser —, og Mama maatte undgjælde, endda det jo ikke engang var hende, som havde gjort det gale. —

Skjønt — det var vel netop dette, at hun var uskyldig, som gjorde, at hun kunde holde ud. For det siger jeg dig, Hans: kom du med en eneste saadan Bebreidelse mod mig — jeg, som virkelig er saa ussel, som jeg er — nei, nei, du! det kunde jeg ikke holde ud! Det kunde jeg ikke overleve.

Aa ja, ja! Jeg ser nok paa dig, hvad du vil svare! Jeg ser nok, at du vil sige, at du vil tilgive alt! Og man siger jo, at det er saa saligt at tilgive den, man elsker.

Men selv om du kunde! Selv om du kunde tilgive, ja selv om du virkelig kunde glemme, saa var der en anden, Hans, — en anden, du. En, som ikke kan tilgive. En, som aldrig kan glemme. Det er mig selv. Aa, kjære, kjære! Der er jo ingen Redning — forstaar du da ikke det! Jo kjærligere, hensynsfuldere, ædelmodigere du var, desto smerteligere vilde jeg føle det. Jeg vilde blive rastløs — Dag og Nat vilde jeg lede efter alt det gode, du gjorde mig, — og hver Gang du smilte til mig, som om intet var hændt, vilde Angeren bide mig i Sjælen. Op igjen og op igjen vilde det komme det samme Spørgsmaal: hvad skal du gjøre til Gjengjæld? Hvordan skal du betale den mindste Hvid af din Skyld? Dag og Nat vilde det ringe for mine Øren — og det vilde ikke gaa over med Aarene; tror du ikke, jeg kjender mig selv? Aa, denne skræmte Samvittighed, — jeg har jo seet det samme hos Mama, hvor hun er blevet som et Aspeløv. Og det, uagtet Papa altid har været saa hensynsfuld. Nei, nei, det vilde være uudholdeligt, Livet vilde blive uudholdeligt, selv om du ødslede al din Sjæls Kjærlighed paa mig.

Og altid vilde jeg vente paa, at nu maatte dog snart din Kjærlighed gaa træt; nu maatte du dog snart blive kjed af dette Menneske, der bare var en evig Uro, en evig Angst, en evig Samvittighedskval.

Og hvis det saa engang hændte, at du gik træt —, kan du ikke da forstaa, hvor uendelig fattig jeg vilde være her paa Jorden, — saa alene, saa ussel, som jeg aldrig kan blive nu, da jeg er sikker paa, at din Kjærlighed følger mig til Verdens Ende.»

Hun taug, og en Stund stod de to Mennesker og saa alvorlig paa hinanden. Saa gik Bodil hen til ham, lagde sine Arme om hans Hals og foldede sine Hænder bag hans Nakke. Der stod store, gode Taarer i hendes stakkels, trætte Øine.

«Farvel, Hans Brager. Nu maa du gaa. Du maa ordne det saa, at jeg kommer bort strax. Hører du? Det er haardt for dig, men husk paa, det er det bedste for mig.

Nei, nei, vær ikke bedrøvet, kjære dig; det er ikke saa ondt for mig nu mere. Jeg ser paa dig, at du forstaar alt det, jeg har sagt dig, og at du er lige glad i mig alligevel. — Farvel, du! Farvel, Hans! Nu kysser jeg begge dine Øine! Aa, jeg er saa glad og saa uendelig bedrøvet. — — Jeg bliver saa god om Hjertet, naar jeg tænker paa dig, — i min yderste Nød vil jeg kalde paa dig, og i min sidste Stund vil jeg takke dig — for altsammen! Men skynd dig nu afsted; — vær høimodig mod mig for sidste Gang, ellers bliver det saa ondt for mig, og jeg kommer til at græde saa meget. — Ja, jeg græder nok nu ogsaa, men ser du ikke, — jeg smiler alligevel. — Farvel — — Hans — min egen elskede Ven — — — — — — — — — —

XIX.

Naar Folkesnakket har gjort det ganske af med et Menneske, dør det hen i en ædel Tilfredshed. Moralen har jo seiret, og de travle Tunger falder til Hvile i Bevidstheden om at have øvet den strenge Retfærdighed.

Da derfor Bodil var gift og exporteret, var man saa barmhjertig at glemme hende; hist og her sad der rigtignok igjen nogle galdegule Kvindehjerter og rugede over, hvor skjændigt det var, at den lille Tøs havde ødelagt den deilige Rosenberg. Men selv disse slog sig nogenlunde tiltaals, da de hørte, at «Rosenberg ikke var, som han skulde være». Han tog Glæden, hvor den fandtes, gjorde Gjæld til megen Kummer for Svigerfaderen, dyrkede Venus og Bacchus — kort sagt: selv de galdegule Kvindehjerter syntes tilslut, at Rosenberg havde givet dem Opreisning; stakkels Mand, var det andet at vente, end at han muntrede sig, som han kunde, naar han havde faaet sligt et Fruentimmer paaprakket mod sin Vilje? Og var det andet end rimeligt, at Fruentimmeret fik sin velfortjente Straf?

Se, slig tænkte Menneskene i hine Tider; Gud ved, om de tænker stort anderledes nu!

Nede i Christiansværn stod de gamle Træer og grodde og bredte sig i Haver og langs Veie. Der blev mere og mere stille under de voksende Løvmasser; thi Byen gik stadig tilbage. Men i Skyggen af de gamle Træer suste der Sagn fra svundne Tider, der hviskedes saa mangt og meget, — det gik fra Slægt til Slægt — og endnu i vore Dage suser der under de store Træer et blegt, hæsligt Sagn om Bodil Ronnow. —

Det lille Sted, som saa længe havde været en Idyl fra Enevoldsmagtens Dage, skiftede lidt efter lidt Karakter. Flere af «de Conditionerede» reiste bort, og der kom ingen nye igjen. Og hvad der var Hovedsagen, Consul Schamvogel paa Solberg trak sig ganske tilbage fra al Omgang. Han reiste meget, og naar han var hjemme, red han altid omkring paa sin Skimmel og betragtede saa at sige Samfundet ovenfra Hesteryggen.

Snurrigt nok imponerede denne Consulens fornemme Mine hans gamle Venner overmaade; — de nævnte hans Navn med ærbødig, dæmpet Stemme og omtalte Solberg omtrent paa samme Maade som Paradisets Have.

Men Onkel Frantz lod sig ikke forbløffe af Consulens Mine; skjønt han Aar for Aar blev mere og mere luvslidt, bevarede han dog stadig sin ilske, hensynsløse Tunge. «Se, hvor den Schamvogel fiffer sig,» sagde han, «se, hvor han puster sig op, efterat hans Pode, Moritz, er kommen ind i en god Familie. — Ak, Herrejemeni! hvilken Fornemhed!»

Og Moritz var isandhed kommen ind i en god Familie; for at vise, at det ikke havde været noget alvorligt i dette med Bodil, havde han ligefrem ilet med at forlove sig med en hel Comtesse — en tyk, godlidende Dame fra Landsbygden i Tyskland med et velsignet stort, tomt Ansigt, men uden synlige Ynder, hverken paa Legeme eller Sjæl.

Og han svømmede videre gjennem Livet, blank og smilende og uangribelig; — det var, som al Livets Gjenvordighed maatte glide forbi denne smidige Skikkelse uden at sætte noget Mærke.

Og Sorenskriver Rønnow!

Den ranke, tørre Bureaukrat var ganske knækket. Hvor var hans hovmodige Nakke — hvor var hans retfærdige Ansigt med de smale Læber og det faste Blik?

Der gik en liden Fyr og tussede mellem Stikkelsbærbuskene i Haven. Op og ned. Op og ned. En og anden Gang stavrede han op til sin Kone. Hun laa med Ansigtet mod Væggen og ynkede sig og vilde ikke svare paa noget Spørgsmaal; — hun havde mistet de sidste Rester af sin lille Forstand, der havde holdt hende oppe hidindtil — og nu sank hun viljesløs og hjælpesløs tilbunds i mørk, kvalfuld Sløvhed.

Selv om Folk ikke følte nogen Medlidenhed med Bodil — thi, som man reder, saa ligger man —, saa var det ikke frit for, at alle maatte synes Synd paa Skriverens. Men det var naturligvis ikke godt at hjælpe heller; — den sidste Rest af Skriverens Stolthed var en utrolig Stædighed; han vilde ikke modtage Medlidenhed, han vilde ikke vide af Grædekoner, han vilde bære sin Sorg alene.

Den eneste, som fik Lov til at gaa ind og ud i Huset, var Laura Brager. Men heller ikke hun veklsede mange Ord med Sorenskriveren; hun sad bare hos Fruen, talte mildt til

hende om Guds Godhed og Barmhjertighed, bragte hende Blomster, stellede paa hendes Hovedpude og hjalp hende tilrette saa godt, hun kunde. Og uagtet Fru Rønnow intet hørte, og uagtet hun neppe havde Følelse af, at nogen var god imod hende, kom dog Laura igjen hver eneste Dag — bleg og stille — med de graa Øine, som ikke forlangte nogen Tak.

Men da denne Jammer havde varet et Aar, var Vorherre barmhjertig og løste op det usle Liv, som havde været til saa liden Glæde.

Da hun var død og begraven, faldt Sorenskriveren mere tilro. — Nu og da — en sen, smuk Sommeraften — kunde man se ham gaa udover mod Havet; men han holdt ikke af at træffe Folk paa sine Ture og saa tilside, naar han mødte nogen.

Og saa var det hvergang, han skulde til Solberg.

Man kunde forstaa, det var en tung Gang for Sorenskriver Rønnow, — man kunde se det paa hans forpinte Ansigt, som var vendt ret frem, paa Munden, som var trukket ned i en sørgelig Grimace, og paa Haanden, som laa nervøst knyttet bag paa hans Ryg.

Han følte jo alles Øine hvile paa sig; han følte jo, at nu stod alle Folk og gjemte sig bag Gardinerne og saa paa ham og ynkede ham og hviskede: «Stakkars Skriver! Nu er det Rosenberg igjen!»

Det pleiede at være langvarige Besøg, og hver Gang han kom tilbage fra et af dem, saa det ud, som om han var blevet endnu tyndere, endnu mere forpjusket end før.

Men tilsidst hændte det, at Skriveren kom tilbage med det samme, og da forstod alle Folk bag Gardinerne, at nu havde Consulen sagt stop. — Der var jo intet at sige paa det; — men det var jo Synd paa Skriveren, Stakkar.

Kort efter blev der holdt Auktion over alt, hvad Sorenskriver Rønnow eiede; han flyttede over til gamle Presten Brager — der fik han et lidet Kammers; — Laura var jo saa snil mod ham. — Men hele Byen vidste, at for de Auktionspenge var Bodil og Rosenberg sendte til Amerika.

Og Snakket summede og summede under de store Løvtrær, som stod og bulnede ud over den lille, lumre, døende By. —

— Alle Mennesker i Christiania kaldte Løitnanterne Pram og Brager for de uadskillelige; thi de saaes altid sammen. De brød sig ikke synderlig om at omgaaes andre, men

tog forøvrigt med alt det, som den lille Hovedstad kunde byde paa af Forlystelser — og Herregud! da gjaldt det jo om ikke at være for kræsen.

Skjønt Folk i de Tider var vante til noget af hvert, maatte de dog ofte ryste paa Hovedet af de unge Kavalerer, thi de muntrede sig ikke som mange andre i al Letsindighed og Ufarlighed; nei, med dem gik det formelig paa Livet løs, og de rasede med en egen, uvorren, ligeglad Hidsighed, som om det hele var forbandet alvorlig ment og slet ikke for Løiers Skyld.

Hvem skulde have kjendt igjen de to slanke, lokkede Ynglinge med de drømmende Werther-Øine, der saa let løb over i Taarer? Disse tunge, drabelige Karle med de mørke, trodsige Fjæs og de svære Moustacher lignede langt mere hine Middelalderens Landsknægte, som man ser paa gamle Billeder. — Og maaske var der ikke saa lidet af det balstyrige Krigerblod i deres Aarer; det steg dem til Hovedet ved den mindste Anledning — de var fødte Krigere fremfor alt andet, Krigere fulde af Mod og Raahed og Ridderlighed, — men Krigere, som var fordømte til at leve fjernt borte fra Krigen, i et lidet, spidsborgerligt

Samfund, hvor det gjaldt at møde i Betids paa Kontoret og forøvrigt faa al den Masse Fritid til at gaa, uden at springe i Stykker af Utaalmodighed og Kjedsommelighed.

Hvor skulde de faa Anvendelse for al sin fortærende Daadskraft, al sin rasende Livsbrunst her i dette lille, velfriserede Samfund nu i denne pertentlige Tidsalder?

De forsøgte at døve sin Natur med voldsomme Legemsanstrengelser og voldsomme Udskeielser; de tæmmede Heste, de jagede Bjørne, de svirede ugevis ad Gangen.

Men det var kun Bedøvelse; — der var intet Maal at naa, ingen Stordaad at øve, og hvad de saa end bød sine Kjæmpelegemer, syntes disse kun at blive mere og mere hærdede og uovervindelige.

Slig gik Dag efter Dag, Aar efter Aar i en evig Ensformighed, og deres Sind blev tilslut som en tung og mørk og ubevægelig Urskov.

Og saa kunde det dog hænde, naar de sad sammen de to sent paa Natten, naar alt var blevet stille, og de selv var tause og mørke, — da kunde det hænde, at der aabnede sig en Sti gjennem Urskoven, og den førte ind til et skjult Sted inderst inde, hvor Solen skinnede som i Ungdommens Tid, og Himlen var saa blaa og Dagen saa blid. — Og derinde i Solen gik en fin, ung Pige, saa slank, saa skjør — med rødblondt Haar over den hvide Pande. Hun smilte til dem og hun lo; — og langt borte græd hun dog — langt borte i Ensomheden, ak, Gud, de vidste ikke hvor!

— Saa fin, saa ung, saa skabt til Livets Fest og Glæde — —

Lille Bodil!

◆

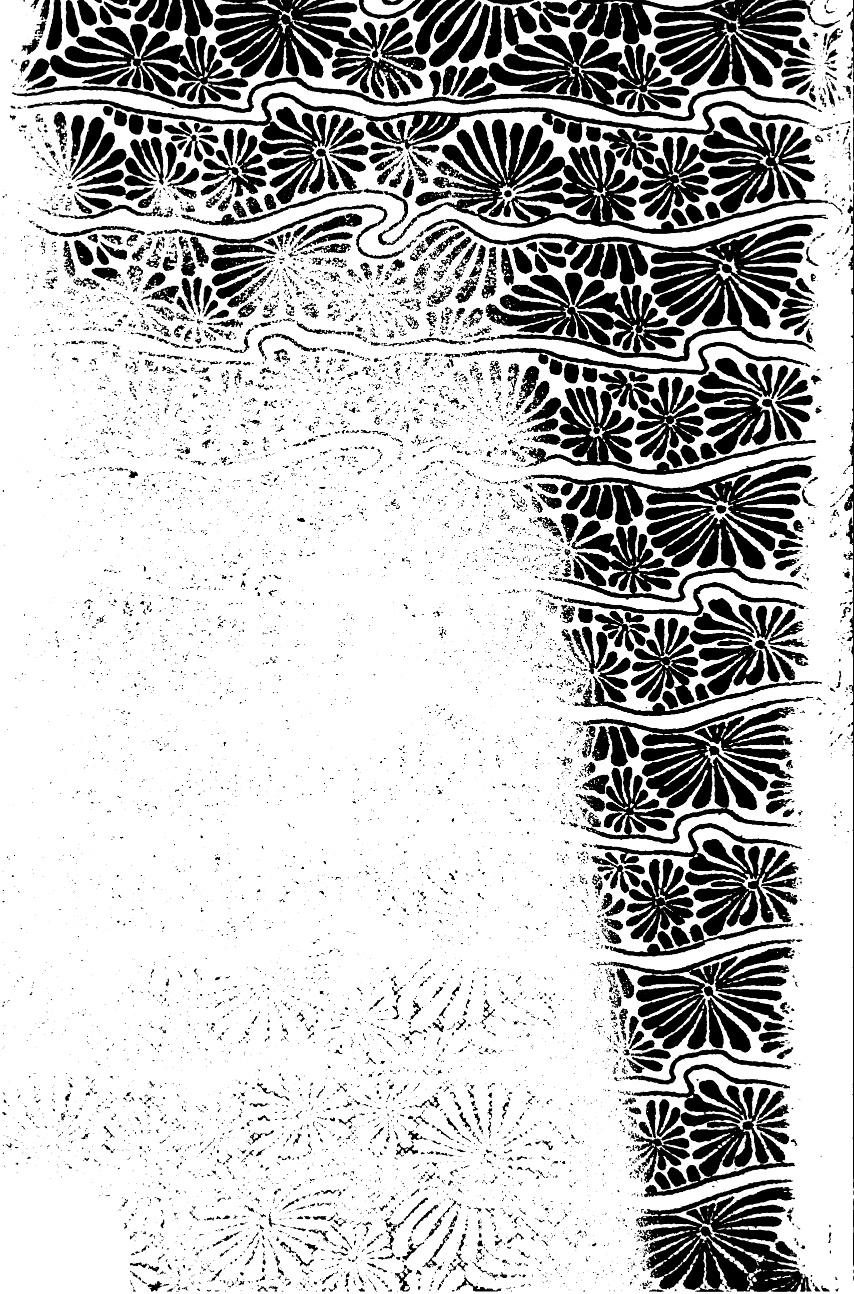

This book should be returned to the Library on or before the last date stamped below.

A fine is incurred by retaining it beyond the specified time.

Please return promptly.